

1. AINEVALDKOND „KUNSTIAINED“**(kunst, muusika)****Üldalused****1.1 Valdkonnapädevus**

Kunstiainete valdkonnapädevuse kujundamise esmane alus on äratada valdkonna vastu huvi ja seda järjekindlalt hoida. Kunstiainete valdkonnapädevus on universaalne ning väljendub selles, et põhikooli lõpuks õpilane eakohaselt:

1. teadvustab oma sidet muusika, kunsti ja visuaalkultuuriga ning Eesti ja maailma kultuuripärandiga;
2. loob, uurib ja tõlgendab, kasutades muusika, kunsti ja visuaalkultuuri väljendusvahendeid, teadmisi ning meetodeid;
3. mõtestab ja reflekteerib eri kultuurinähtusi, enda ja kaasõppijate loometegevust;
4. mõistab muusika ja kunsti osatähtsust nüüdisaegses ühiskonnas;
5. osaleb kunstide suhtluses tõlgendamist vajava sõnumi edastaja ning vastuvõtjana informeeritult ja kriitiliselt;
6. on loova eluhoiakuga ja lahendab probleeme loovalt.

1.2 Ainetundide jaotus

Kunstiainete valdkonda kuuluvad kunst ja muusika, mida õpitakse 1.–9. klassini. Ainekavades kirjeldatud õpitulemuste saavutamiseks on õppeainete arvestuslikud nädalatunnid kooliastmeti järgmised:

RÕK

Õppeaine	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Kunst	4,5	3	3
Muusika	6	4	3

LÕK

Õppeaine	I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Kunst	3	3	3
Muusika	3	3	3

1.3 Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Kunstiainete pädevus lähtub arusaamast, et õpilase areng on elukestev ja mõjutatud kultuurist ning kunstid (muusika, kunst, kirjandus, draama, film, tants) ja kultuur laiemalt (visuaalkultuur, pärand- ja pärimuskultuur jms) on inimese dialoogipartnerid kogu elu jooksul. Kunstid on olulised väärtushinnangute, suhtluskultuuri, empaatia ning kriitilise mõtlemise arendamise vahendid. Kunstide kui professionaalse kõrgkultuuri loomingu kõrval on tähtis ka uuriv ja leiutav loomine ning kultuur mõtestatud inimtegevusena laiemalt.

Kunstiained rõhutavad õppe koondumist viie põhimõtte ümber:

1. kunste on vaja tõlgendada. Kunstide kõne ei ole sõnasõnaline, kunstiteosed pakuvad eri tõlgendusvõimalusi ja tähendusi, mis põhinevad alati maailmavaatel, varasemal elu- ja kunstikogemusel ning on juhitud tunnetest, samuti kogemise kontekstist. Tõlgendamise puhul on alati võimalik lähtuda erinevatest vaatepunktidest ja ootustest. Isiklik kogemus kasvatab kogemuse tähenduslikkust õpilase jaoks. Kunsti ja muusika õppimisel on vaja toetada tõlgendamisoskust;

2. kunstid toetavad mitmekülgset loovust. Kunsti ja muusika õppimine kujundab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mistahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, et jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni. Kunstidega tegelemine põhikoolis toetab õpiloovust (uudsed tähenduslikud kogemused ja nende mõtestamine, uurimis- ja refleksioonioskused) ning argiloovust (fantaasia, maailma uudne mõtestamine enda jaoks, uudne toimimisviis igapäevaelus);

3. kunstid toetavad esteetilise tundlikkuse kasvu ning inimese heaolu. Kunsti ja muusika õppimine põhikoolis võimaldab õpilasel ära tunda, emotsionaalselt kogeda ja hinnata enda ümber subjektiivset ilu (kuuldavat, kombatavat, nähtavat, abstraktset) ning nautida seda samavõrra nagu teiste oskusi või meisterlikkust. Ilu ja meisterlikkuse väärtustamine toetab rahulolu ja tähenduse leidmist maailmas, suurendab maailmaga seotuse tunnet ning innustab inimest püüdlema oma eesmärkide poole. Kunstiainetel on tähtis osa muutuvates oludes isiklikku ja ühiskondlikku heaolusse panustava inimese kujundamisel;

4. kunstiaineid õppides arenevad kinesteetilised oskused ja kognitiivsed võimed, mis on lahutamatu seotud loomega – musitseerimise ja visuaalkunsti, ent ka performatiivsete kunstide loomisega. Kunstitegevustes toetatakse sügavama kognitiivse võimekuse kujunemist. Õppimine (sh musitseerimine ja visuaalkunst, kuid ka performatiivsete kunstide loomine) on sügavam, kui see toimub terviklikult nii keha kui ka vaimu ja eri meelte koostöös;

5. kunstiainete õppimine toetab iseenda mõistmist ja mõtestamist ning üldpädevuste omandamist sisukalt ja terviklikult. Kunsti ja muusikaga järjepidev tegelemine toetab õppija eneseusalduse kujunemist ning eneseväärikust. Kunstide kaudu saab tõhusalt arendada kognitiivseid oskusi, nt loovat ja kriitilist mõtlemist, refleksiooni- ja analüüsioskusi, samuti mittekognitiivseid oskusi, nt avatust, otsustusvõimet ja riskijulgust.

Valdkonnasisene lõiming tugineb kunsti ja muusika kokkupuutepunktidele. Kunst ja muusika jagavad sarnaseid baasmõisteid, mille sisu on aga erialade väljendusvahenditest lähtuvalt ainuomane; ka kontseptsioonide sisu ei pruugi kattuda. Seetõttu on kunsti ja muusika lõimingukeskmeks ühised aspektid:

1. teose, autori ja loomingu määratlus;
2. esitus ja tõlgendus (interpreteerimine) ning kriitika;
3. ajalooliselt interdistsiplinaarsed kunstid (sõna-, muusika- ja tantsuteater, film);
4. nüüdisaegsed mitmemeelised kunstinähtused (video ja performance, meie aja tsirkus, installatiivne, uusmeedia kunst jms).

1.4 Kunstiainete lõimingu võimalusi teiste ainevaldkondadega

Nüüdisaegne kultuur on interdistsiplinaarne. Kunstiained on tihedalt seotud kõigi inimtegevuse valdkondade ning oma ajastu mõtteviisiga. Kunsti aineseks on inimeseks olemine, sotsiaalsed suhted ja maailm erinevates avaldumisvormides. Teiste ainevaldkondadega suhestumine on kunstivaldkonna õppeainete loomulik osa ning valdkondadeüleseks lõiminguks on palju võimalusi.

Eri kultuuridega tutvutakse paljudes teiste valdkondade õppeainetes (keel ja kirjandus, võõrkeeled, ajalugu ja ühiskonnaõpetus, geograafia, käsitöö ja tehnoloogia, kehaline kasvatus) ning kujundatakse seeläbi väärtushoiakuid ja teadvustatakse maailma kultuurilist mitmekesisust. Kunstiainetes keskendutakse võrreldes teiste õppeainetega kontsentreeritumalt kultuuridevahelise dialoogi mõtestamisele ja loovuse kasutamisele nüüdisühiskonna innovatsiooni allikana.

Mitmes ainevaldkonnas – keeltes ja kirjanduses, matemaatikas, tehnoloogias, kehalises kasvatuses – kasutatakse kunstiainetega kattuvaid mõisteid (nt kompositsioon, struktuur, mõõdud, nurgad, geomeetrilised kujundid, rütm, plaan, stiil, variatsioon, improvisatsioon, liikumine, dünaamika jms).

Kunstivaldkonna õppeainetes toetutakse teistes õppeainetes omandatud teadmistele, samas süvendatakse ja visualiseeritakse neid teadmisi. Praktiliste tegevuste kaudu kujundatakse arusaama, et teadmised ja pädevused on omavahel seotud ja igapäevaelus rakendatavad. Ainevaldkondade piire ületavad õppeprojektid võimaldavad lõimida kunstiaineid teiste ainevaldkondadega ja kujundada pädevusi.

Keel ja kirjandus, sh võõrkeeled. Arendatakse suulist ja kirjalikku eneseväljendusoskust, diktsiooni, funktsionaalset lugemisoskust ning infokanalite kasutamise oskust ja vaadeldakse eri ajastute ning kultuuride lugusid muusikas ja kujutavas kunstis, teatri- ja filmikunstis.

Matemaatika. Arendatakse seoste loomise oskust ja loogilist mõtlemist (matemaatiline keel, struktuur, sümbolid ja meetodid), samuti matemaatiliste sümbolite, kujundite ning mõistete tundmist.

Loodusained. Teadvustatakse inimese kuulmis- ja nägemismeele füsioloogilist eripära, õpitakse tundma looduskeskkonda ja selle eluvormide mitmekesisust ning helide, valguse ja värvide omadusi.

Sotsiaalained. Vaadeldakse suhteid teiste inimeste ja inimrühmadega ning eri kultuuride kommete ja pärimustega, kunsti ning kultuuri rolli ja muutumist ajaloo eri etappidel.

Tehnoloogia. Arendatakse käelist tegevust ning loovat mõtlemist, oskust innovaatilisi ideid kavandada ja praktikas ellu viia (loomisprotsess, tehnoloogiad ja tehnikad).

Kehaline kasvatus. Arendatakse kehatunnetust, tähelepanu, motoorikat, reageerimiskiirust ja koordinatsiooni.

Üldpädevuste kujundamise võimalusi

Kunstivaldkond võimaldab kujundada kõiki üldpädevusi igapäevases õppetöös nii teooria kui ka praktiliste tegevuste kaudu. Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja -hinnangute – kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob oma väärtushinnangute ja enesekehtestamisoskusega sobiliku õpikeskkonna ning mõjutab õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Üldpädevuste kujundamisel on oluline kooli ning kodu koostöö.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kunstivaldkonna õppeainetes rõhutatakse kultuuriteadmisi ja ühisel kultuuripärandil põhinevat kultuuriruumi õppija identiteedi osana. Tegevustes väärtustatakse individuaalset ning kultuurilist mitmekesisust. Käsitletavate teemade, analüüsitud kunstiteoste ja -sündmuste kaudu toetatakse eetiliste ning esteetiliste väärtushoiakute kujunemist. Praktiline loominguline tegevus ja selle üle arutlemine õpetavad teadvustama kunsti ja muusikat eneseväljenduse vahendina, hindama erinevaid ideid, seisukohti ja probleemilahendusi ning austama autorsust. Kasvatatakse teadlikku ja kriitilist suhtumist kõikidesse infokanalitesse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus. Uurimuslikud ja praktilised rühmatööd, loovtööd, arutlused ja esitlused, ühismuuseumiteerimine, ühistes kunstiprojektides ning valdkondlikes ja valdkondadeülestes õppeprojektides osalemine kujundavad koostöövalmidust ning aitavad väärtustada üksteise toetamist. Kultuurisündmustel osalemine aitab kujundada kultuurilist ühtsustunnet. Kunstiteoste üle arutledes harjuvad õpilased oma seisukohti kaitsma ning teiste arvamustest lugu pidama. Kunstiained teadvustavad inimese kui keskkonna kujundaja ja kasutaja mõju, juhtides teadlikult ning jätkusuutlikult tegutsema nii looduses kui ka inimeste loodud ruumilistes ja virtuaalsetes keskkondades.

Enesemääratluspädevus. Pidev tagasiside andmine ja eneseanalüüsi oskuse arendamine aitavad tundma õppida oma huve ja võimeid ning kujundada positiivset minapilti. Kultuuriliste ja sotsiaalsete teemade käsitlemine (vaadeldavad kultuurinähtused, kunstiteoste ja muusikapalade ainekujud ning sõnumid jne) aitab kujundada personaalset, sotsiaalset ja kultuurilist identiteeti.

Õpipädevus. Kunstides kujundatakse õpipädevust eriilmeliste ülesannete, õppemeetodite ja töövormide kaudu, mis võimaldavad õpilastel teadvustada ning kasutada oma õpistiili. Nii individuaalselt kui ka rühmas lahendatavad uurimis- ja probleemülesanded eeldavad info hankimist, selle analüüsimist ja tõlgendamist ning õpitu kasutamist uueses olukorras. Kunstides saavad õpilased ise jõukohaseid ülesandeid luua, oma valikute sobivust

kontrollida, uusi oskusi katsetada ning järjekindlalt harjutada. Pidev tagasiside ja eneseanalüüs aitavad järjest suurendada õppija rolli oma õpitegevuse juhtijana.

Suhtluspädevus. Kunstiainetes on tähtsal kohal kunstiteostest, -stiilidest, -ajastutest jms rääkimine, kasutades kirjelduses nii korrektset emakeelt kui ka ainespetsiifilist terminoloogiat. Tööde esitlemine ning aruteludes erinevate seisukohtade võrdlemine ja kaitsmine toetavad väljendusoskust ning ainealase oskussõnavara kasutamist. Kunsti- ja muusikateemaliste referatiivsete ning loovtööde koostamine eeldab oskust mõista teabetekste ning suunab kasutama mitmesuguseid info esitamise viise (tekst, joonis, skeem, tabel, graafik jms). Kunstiainetes tutvutakse kunsti ja muusika kui kommunikatsioonivahenditega, õppides tundma neile eriomast mitteverbaalset keelt ning „tõlkides” sõnumeid ühest keelest teise.

Matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiapädevus. Kunstiainetes rakendatavate ülesannete lahendamiseks tuleb sõnastada probleeme, arutleda lahenduste üle, põhjendada valikuid ja analüüsida tulemusi. Õpitakse kasutama kunstimõisteid (kompositsioon, struktuur, rütm jne), võrdlema ja liigitama erinevate nähtuste tunnuseid ning kasutama sümboleid. Kunstiterminoloogias kasutatakse matemaatika ja tehnoloogia sõnavara ja mõisteid. Looeülesandeid täites õpitakse kasutama tehnoloogiavahendeid ning innovaatilisi lahendusi, mõistma teaduse ja tehnoloogia rolli muusika ning kunsti arengus.

Ettevõtlikkuspädevus. Vajalike oskuste kujunemist toetavad kunstiainetes individuaal- ja rühmatöö, uurimuslikud ning probleemipõhised ülesanded ja õpitava sidumine nüüdisaegse igapäevaeluga. Kunstiainetes väärtustatakse uuenduslikke ning loovaid lahendusi. Praktiline loovtegevus annab võimaluse katsetada erinevaid ideede väljendamise ja esitlemise võimalusi, valides leidlikult sobivaid meetodeid ning rõhutades oma tugevaid külgi. Õpitakse tegevust planeerima ja analüüsima, vastutama tööde lõpetamise ja tulemuse eest. Tutvutakse ka valdkonnaga seotud elukutsete ning institutsioonidega.

Digipädevus. Kasutatakse digivahendeid teabe otsimiseks, kogumiseks, töötlemiseks ja esitamiseks. Kogutud teavet rakendatakse loovtöodes. Õpitakse loominguga tegelemiseks valima ainespetsiifiliselt vajalikke digivahendeid. Õppides ning digitaalset sisu luues ja säilitades kasutatakse erinevaid audiovisuaalseid ning muid multimeedia vahendeid ja rakendusi. Ollakse teadlikud autoriõiguste ja isikuandmete järgimise kohustustest digikeskkonnas. Ollakse teadlikud veebis loominguga jagamise turvalisusest.

Läbivate temade rakendamise võimalusi

Kunstiaineid on võimalik seostada kõigi läbivate temadega. Õppekava läbivaid teemasid peetakse silmas valdkonna õppeainete eesmärgiseade puhul, õpitulemuste ning õppesisu kavandamisel lähtutakse kooliastmest ning õppeaine spetsiifikast.

Elukestev õpe ja karjääri kujundamine. Kujundatakse iseseisva õppimise ja tegutsemise oskust, mis on oluline alus elukestva õppe harjumuste ning hoiakute omandamisel. Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases

tööelus. Kunst ja muusika võimaldavad õpilastel teadvustada oma võimeid ja huvisid, omandada nii ainealaseid kui ka üldisemaid mõtlemis- ning tegutsemisstrateegiaid. Tutvutakse kunstide mitmekülgsete väljunditega igapäevaelus, kunstidega seotud ametite ja elukutsetega, võimaldatakse vahetult kokku puutuda töömaailmaga, nt külastades loomeettevõtteid. Õpilastele tutvustatakse ainevaldkonnaga seotud erialasid ja edasiõppimise võimalusi.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Teabekeskond ja meediakasutus. Need teemad hõlmavad mitmekülgseid oskusi, nagu info leidmine muusika ja kunsti kohta, helilise ja visuaalse kommunikatsiooni väljendusvahendid, keskkonna visuaalne ning heliline kujundamine. Tutvutakse andmebaasidega, meediakeskkonna võimaluste ja ohtudega ning autorikaitse probleemidega. Teadvustatakse ümbritsevat loodus- või tehiskeskkonda loomingu allikana ja õpitakse keskkonda säästma. Väärtustatakse pärandkultuuri ning rahvuskultuuri jätkusuutlikku arengut. Osatakse näha võimalusi taaskasutuseks, analüüsitakse tehiskeskkonna objekte ökoloogilisest, esteetilisest ja eetilise vaatepunktist.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Kunstiainetes julgustatakse kujundama ja väljendama oma seisukohti ühiskonnas toimuvate protsesside kohta ning ideesid katsetama ja ellu viima.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Kunstiainetes kasutatakse praktiliste loovtegevuste kaudu erinevaid oskusi ja vahendeid ning leiutatakse ja katsetatakse uusi võimalusi, toetades pidevalt muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ning töökeskkonnas toime tuleva inimese kujunemist.

Tervis ja ohutus. Kunstiainetes teadvustatakse kunstidega tegelemise emotsionaalselt tasakaalustavat mõju. Kujutatavas kunstis kasutatakse materjale, töövahendeid ja instrumente, mille juures tuleb järgida ohutuse ning otstarbekuse printsiipe.

Väärtused ja kõlblus. Kultuuriline identiteet. Õppesisus ja -tegevustes tutvutakse kohaliku, Eesti ja maailma kultuuripärandiga, teadvustatakse kultuuri rolli igapäevaelus, pärandkultuuri arenemist tänapäevases globaliseeruvast maailmas. Kujundatakse avatud ja lugupidavat suhtumist nii erinevatesse kultuuritraditsioonidesse kui ka nüüdisaja kultuurinähtustesse. Väärtustatakse uute ideede ning isiklike kogemuste ja emotsioonide loomulist väljendamist. Õpilasi suunatakse osalema ühiseid väärtusi kujundavatel kunstisündmustel (näitused, muuseumid, kontserdid ja etendused). Tähtis on noorte endi osalemine/esinemine laulupidudel, muusika- ja kunstüritustel.

1.5 Õppe kavandamine ja korraldamine

Õpe on õppijakeskne, toetab õpimotivatsiooni hoidmist ning õpilaste kujunemist aktiivseiks ja iseseisvaiks õppijaiks ning loovaiks ja kriitiliselt mõtlevaiks ühiskonnaliikmeiks, kes suudavad teha valikuid ja vastutada oma õppimise eest.

Õpet kavandades ja korraldades lähtutakse õppekava üldpädevustest, kooli väärtustest,

kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe ja kasvatuse rõhuasetustest ning läbivate teemade ja lõimingu rakendamise põhimõtetest.

Põhikoolis õpet kavandades ja korraldades teevad õpetajad koostööd, seejuures:

1. arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalset eripära ja isikupäraseid erivõimeid, kasutatakse diferentseeritud ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud ja õpilasele tähenduslikku käsitlust, reageeritakse õpi- ja eluraskustele ning pakutakse õpiabi ja tuge õpivalikutes;
2. võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas, kunsti ja muusika uusimaid käsitlusi, rakendatakse didaktika nüüdisaegseid käsitlusi;
3. taotletakse, et õpilase õpikoormus (sh kodutööde maht) on mõõdukas, jaotub õppeaasta jooksul ühtlaselt ning jätab piisavalt aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
4. võimaldatakse õpet nii iseseisvalt kui ka koos teistega, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi ning suunatakse tegema valikuid;
5. kaasatakse õpilasi õppe kavandamisse, võetakse aega eesmärkide ja taotletavate õpitulemuste saavutamise viiside ja hindamiskriteeriumide läbiarutamiseks ning refleksiooniks;
6. kavandatakse piisavalt aega terviklike õppeühikute, mitmeid osaoskusi arendavate ning õppijate jaoks tähenduslike tulemusteni viivate õppeülesannete täitmiseks;
7. rakendatakse uurivat õpet, kasutatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid tegevusi;
8. rakendatakse nii traditsioonilisi kui ka nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid;
9. kasutatakse mitmekesist õpikeskkonda: loodus- ja linnakeskkond, arvuti- ja multimeediaklass, virtuaalkeskond jne, käiakse õppekäikudel, kontsertidel, teatrites, näitustel, muuseumides, stuudiotel, muusikakoolides, looduses, raamatukogudes jm;
10. võimaldatakse siduda õpet koolivälise eluga, et kogu ainekäsitlus oleks võimalikult elulähedane, õpilasele eakohane ja tähenduslik; seostatakse õppesisu näidetega nii Eesti kui ka maailma kunstist ja rahvakultuurist.

1.6 Hindamine

Hindamine kunstiainetes suunab ja julgustab õpilasi õppima ning tekitab ja hoiab huvi kunsti ja muusika vastu. Hindamise aluseks on põhikooli riikliku õppekava üldosas sätestatu, kunsti ja muusika ainekavas esitatud õpitulemused ning kooli kehtestatud hindamisjuhised. Hindamise käigus saavad õpilased mitmekülgset tagasisidet oma töökultuuri ja töö ning individuaalse arengu kohta, millega toetatakse nende kujunemist positiivse minapildi ja adekvaatse enesehinnanguga enastjuhtivaks õppijaks. Hindamisega luuakse õpilastele võimalusi õppe vältel oma edusamme esile tuua, julgustades neid enda tugevaid külgi kasutama ja uusi oskusi arendama. Õpilastele võimaldatakse eri viise eneseanalüüsiks ja

kaaslastelt tagasiside saamiseks ning selle aktseptimiseks. Õpetaja saab hindamise kaudu teavet oma õpetamise tulemuslikkuse kohta ning sisendit nii õppe kui ka iseenda pädevuste arendamiseks. Alates esimesest kooliastmest kaasatakse õpilane nii oma tööd hindama kui ka kaasõpilastele tagasisidet andma. Õpilasele on õppeühiku (õppetegevuste kogum, mis on suunatud samade õpitulemuste saavutamisele) alguses teada, mida ja millal hinnatakse, mis hindamisvahendeid kasutatakse ning mis on hindamiskriteeriumid. Õpilast suunatakse õppe käigus oma õppimist ja seatud eesmärkide saavutamist analüüsima ning reflekteerima. Aineteadmiste ja -oskuste kõrval antakse tagasisidet üldpädevuste arengu ning väärtushoiakute ja -hinnangute kujunemise kohta. Hoiakute kujunemise kohta antakse tagasisidet suunavate ja toetavate sõnaliste hinnangutega. Õpilase seisukohtadele ühiskonnas ja maailmas toimuva kohta antakse sõnalist kirjeldavat tagasisidet. Kirjalikke ülesandeid hinnates arvestatakse eelkõige töö sisu, kuid pööratakse tähelepanu ka õpilase keelekasutusele, sh kunsti- ja muusikaterminite õigele kasutusele ning õigekirjale, mida arvestatakse hindamisel ülesande eesmärgi ja kokkulepitud hindamiskriteeriumite põhjal. Hindamisel lähtutakse õppimisele seatud eesmärgist ja hinnatakse seda, mida on õpetatud, rakendades nii diagnostilist, kujundavat kui ka kokkuvõtvat hindamist, mida esitatakse nii sõnaliste hinnangute kui ka numbriliste hinnatena. Diagnostiliselt hinnates selgitatakse välja õpilaste eelteadmiste ja oskuste tase, ainealased väärtusaamad ning eriomased õpiraskused, et kavandada edasist õppimist ja õpetamist. Erineva keerukusastmega teadmiste, oskuste ja hoiakute hindamise võimaldamiseks kasutatakse mitmekesiseid hindamisviise ja -vorme. Hindamisvahendi ja -viisi valik sõltub seatud õppe-eesmärkidest ning eeldatavast õpitulemusest. Kunstiainete valdkonnapädevuse omandamisel on õppe jooksul oluline roll kujundaval hindamisel, mis toetab õpilase eneseusku ja innustab teda oma võimeid arendama. Kujundava hindamise kaudu saab õpilane temale arusaadaval viisil esitatud suulist ja kirjalikku tagasisidet oma õpitulemuste saavutamise taseme ning tugevate külgede ja arenguvõimaluste kohta. Kujundava hindamise rakendamist toetab õppeolukorras tehtud tööde õpilasepoolne

dokumenteerimine näiteks kavandite, jooniste, õpimapi, blogina vms. kunstiainetes väärtustatakse harjutamist. Õpitulemuste saavutamise toetamise kõrval keskendutakse kujundava hindamise vältel järgmistele aspektidele:

1. loovuse arengu toetamine (probleemide märkamine, mõtete voolavus ja paindlikkus, originaalsus, probleemilahendamisoskused, refleksioon);
2. huvi ja nii õppes kui ka kunsti- ja kultuurielust aktiivse osavõtu toetamine;
3. isikliku sideme loomine ainega ja isikupärase väljenduslaadi otsimine;
4. sallivuse areng ja silmaringi avardumine.

1.7 Õppekeskkond

Õppekeskkonna kujundamisel lähtutakse riikliku õppekava alusväärtustest ning luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu. Kunstiainete pädevuse kujunemise eeldus on õppimist, loovust ning eneseväljendust toetav sotsiaal-emotsionaalne, vaimne ja füüsiline õppekeskkond, mis peab soodustama õpilase iseseisvust, olema kaasav, piisavalt

struktureeritud ning eakohane, mis on loovuse ja originaalsuse arendamisel ning avaldumisel oluline. Nii füüsiline kui ka vaimne keskkond peab vastama õpilaste võimetele. Eriti tähtis on arvestada psühholoogilisi baasvajadusi. Kunstid on muutuvad, vastuolusid tekitavad ning väärtuste ja kokkulepete piire kompavad. Seetõttu on eriti tähtis tagada turvaline vaimne keskkond, mille kujundamisele aitavad kaasa hinnanguvabad arutelud ja õpetaja pädevus tulla toime väärtuskonfliktidega. Kunstiainete õppimise füüsilise õppekeskkonna tagab kool, võimaldades õpet ruumis, mis on varustatud kvaliteetsete, õpilastele kokkulepitud korras kättesaadavate töövahendite ja materjalidega vabaks kasutamiseks, et toetada valikute tegemise oskust ja loovat eneseväljendust. Õpe toimub ka autentsetes keskkondades, linnaruumis, kontserdisaalides, näituse- ja etendusasutustes, kooli ümbruses, paikkonna kultuuriasutustes ja mujal.

Kunsti õpetamiseks on vaja

1. iseseisvaks ja rühmatööks vajalikku pinda eri formaadis tööde, ka suure formaadiga tööde tegemiseks;
2. 500-luksise päevavalgusspektriga valgustust tööpinnal ning käte ja töövahendite puhastamisvõimalust;
3. reguleeritava kõrgusega molbertid või laudu koos joonistusosalustega ning tööde kuivatamise,
4. hoiustamise ja eksponeerimise võimalust;
5. kunstiraamatuid, ajakirju ja teatmeteoseid;
6. videoprojektori, foto- ja videokaamerate, arvutite, skanneri ja printeri kasutamise võimalust ning internetiühendust.

Muusika õpetamiseks on vaja

1. muusikategevusteks (sh rühmatööks ja liikumiseks) sobivat teisaldatava mööbliga piisavalt ventileeritavat ruumi;
2. mitmesuguseid vahendeid: klaver, noodijoonestikuga tahvel, noodipuldid, rändnoot, astmetabel, klaviatuuritabel;
3. musitseerimiseks vajalikke pille: Orffi instrumentarium (rütmi- ja plaatpillid), plokkflöödid või väikekanded, akustilised kitarrid, ukuleled vm;
4. tehnovahendeid kontakt- ja digiõppe korraldamiseks: fono- ja videoteek, kohased voogedastusplatvormid; salvestatud muusika esitamise vahendid (muusikakeskus hifi, arvuti + kõlarid);
5. muusika õppimiseks ja loomiseks sobivad rakendused (äpid), nt noodistusprogramm, salvestusprogramm jt; videoprojektor.

2. Ainekavad

2.1. KUNSTI AINEKAVA PÕHIKOOLILE

2.1.1. Õppeaine kirjeldus

Kunsti õppeaine roll on innustada õppijat avastama ja kasutama oma võimeid (sh seni avaldumata võimeid) kunsti ja visuaalkultuuri loojana ning sellega suhestujana, seega ka kultuurikandjana. Kunsti õppeaine tugineb ülesehituselt visuaalkultuurile ning arendab visuaalset kirjaoskust, mis on tänapäeva maailmas edukaks toimetulekuks tähtis igapäevale. Kunst toetab õppija loovust ja isiksuseomadusi, mis annavad eeldused mistahes inimtegevuse valdkonnas probleeme uut viisi lahendada, jõuda originaalsete, kasulike, eetiliste ja vähemalt looja jaoks soovitud tulemusteni.

Õppeaine lähtealused on:

1. maailma kunsti ja visuaalkultuuri laiahaardeline käsitlemine. Visuaalselt tajutav inimese loodud ja mõtestatud keskkond (visuaalkultuur) hõlmab kujutisi, tekste, esemeid, ehitisi, ruumisuhteid jms ning nende erinevaid ja muutuvaid tähendusvälju. Visuaalkultuur sisaldab nii tahtlikke ja kavandatud artefakte (nt kunstiteosed, graafiline disain, reklaam, fotograafia, mood jne) kui ka juhuslikke ja plaanimata visuaalseid märke ning kooslusi (nt tänaval või meedias kõrvuti sattunud reklaamid, kasutatud tüpograafia, muruplatsi niitmine ja sissetallatud teerada, aja jooksul kujunenud kodusisustus jne). Visuaalkultuuris on teadlik toimimine seotud suhtlusega, erinevate sõnumite ja tähenduste loomise, säilitamise, muutmise ja edastamisega; nii esteetiliselt mitmekesise keskkonna kui ka emotsionaalse ja intellektuaalse keskkonna loomisega ning majanduse toimimise ja majanduslike väärtuste loomisega. Kunstipädevuse omandamist toetab maailma kunsti ja visuaalkultuuri käsitlemine nii nüüdisaegses kui ka ajaloolises kontekstis;

2. kunsti vormide ja tähenduste pidev muutumine, eksperimentaalsus ja areng, mis võivad ühiskonda ka proovile panna. Kunstis kui visuaalkultuuri kitsamas osas luuakse uut inimkogemust, väljendust ja tähendusi teadlikumalt ning sihipärasemalt, suhestudes valdkonna eripäraga, otsinguliselt ja eksperimenteerivalt. Kunsti pidev uuenemine peegeldab muutusi nii teadustes kui ka ühiskonnas, väärtustes ja hoiakutes. Kunst tohib võtta endale fantaasia, moraali ja ühiskondlike kokkulepete piire kompava ning nihutava rolli, et mõtestada ja arutleda, ka katsetada erinevaid ettekujutusi ja võimalikkusi;

3. õpetaja on aktiivne kunstiga suhestuja, kes toetab õpilasi kultuuri muutuvates mitmekesisuses. Täpsema õppesisu valib õpetaja, kes juhib õpet ja õpikeskkonna loomist. Õpetaja enda hoiakud, avatus ja sallivus, mitmetähenduslikkuse ja muutlikkuse taluvus, aktiivses dialoogis ja mõtestatuses olemine vana ja uue kunstiga on äärmiselt olulised. Kunstiaine ise on samuti seotud pidevate muutustega – uue kunstiloomega, uute avastustega kunstiajaloo, seniste väärtuste ümberhindamisega ühiskonnas, uute väärtuste leidmise ja loomisega. Kunsti õppeainet on võimalik üles ehitada eri kunstikäsitlustele tuginedes. Valdakonnast saab ehedama pildi, kui õppijad ja õpetaja võivad mõtiskleda mitme kunstikontseptsiooni üle ning teadvustada kunsti loomise ja hindamise eri aluseid (nt

funktsionaalne, realistlik, idealistlik, estetistlik, kontseptuaalne, pragmaatiline, institutsionaalne jne);

4. kunsti õppeaines on võrdselt oluline nii kunstikogemus kui ka õppimiskogemus.

Sageli on teosest kui lõpptulemusest tähtsam loominguline ja otsinguline tee, tagasiside ja refleksioon, üldpädevuste kujundamine, motivatsiooni leidmisele ja hoidmisele suunatud tegevused. Koolikunsti on vaja väärtustada õppija isikliku tasandi loomet, avastusi, pingutust ja sõnumit, sest õppijale endale tähtis tegevus loob talle just nimelt tähendusliku kunstikogemuse ka siis, kui lõpptulemus ei ole originaalne või sisukas laiemas kunsti ja visuaalkultuuri kontekstis. Juhul kui lõpptulemus visuaalkultuuri-, disaini- või kunstiteosena on õppes oluline, peab õpetaja kvalitatiivse muutuse teket valmivas teoses teadvustama ja toetama eesmärkide ning hindamiskriteeriumide sõnastamisega. Kunsti osaoskused võimaldavad kunsti õpetamist mitmekülgsest käsitleda ja jälgivad disaini tsüklilist loogikat, mis on maailmas järjest laiemalt käibel nii kunstiteoste, toodete, protsesside kui ka uuringute kavandamisel.

Kunsti osaoskused on:

1. väljaselgitamine, teadmine, mõistmine (kuulamine, vaatamine, lugemine, info otsimine, kirjeldamine, sõnastamine, valimine, uurimine);
2. plaanimine ja ideede arendamine (ideede genereerimine, visandamine, katsetamine, organiseerimine, protsessi plaanimine, koostamine, leiutamine);
3. loomine (eesmärgipärane väljendus- ja töövahendite rakendamine, viimistlemine, toimetamine, täiendamine, esitlemine);
4. refleksioon, analüüs ja kriitika (uurimine, tõlgendamine, retsenseerimine, tagasisidestamine, arutlemine, väärtushinnangute arendamine ja andmine).

Õpitulemuste sõnastamise puhul on arvestatud, et õpetaja saaks koostöös õpilastega ise otsustada, mis õppeülesannete ja teemade käsitlemisega õpitulemusi saavutada, pidades silmas õpilaste vajadusi ja muutusi kunstimaailmas. Põhikooli õpitulemustes on rõhk teadmisel ja mõistmisel ning sihipärasel kunstilisel tegevusel: idee arendamine ja parima võimaliku lahendi leidmine oma ideele. Disainiga seotud õpitulemused võrdsustatakse ainekavas plaanimise ja idee arendamisega nii, nagu see on kujunenud nüüdisaja praktikas.

2.1.2. Kooliastmete lõpuks taotlevad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste

Õpilane:

1. kirjeldab visuaalseid pilte, jooniseid ja sümboleid oma kogemuse piires;
2. teab kujutiste kasutamise ja jagamise head tava;
3. kavandab lihtsamaid ülesandeid disainis ja loomes kestlikult;
4. teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi töid spontaanselt ning kavandades, kasutades eri tehnika- ja töövõtteid;
5. kirjeldab lühidalt enda tööd ja tulemust.

II kooliaste

Õpilane:

1. tõlgendab visuaalseid kujutisi oma kogemuse ja õpitu piires;
2. teab autorsuse üldisi põhimõtteid;
3. kasutab õpetaja juhendamisel osalist disainimist probleemi lahendamiseks kestlikult;
4. loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka uurides ja kavandades, kasutades ning põhjendades eri tehnikavõtteid ja kompositsiooni;
5. analüüsib oma teost ja tööd;
6. arutleb loodu üle, seostades loomingut oma kogemuse piires teiste eluvaldkondadega.

III kooliaste

Õpilane:

1. analüüsib õpetaja abiga enne kasutamist visuaalseid kujutisi, jooniseid, skeeme ja sümboleid;
2. käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades enamasti turvaliselt, arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsust;
3. rakendab õpetaja abiga uurimismeetodeid teoreetiliste, kunstitööde või disainiobjektide loomisel;
4. katsetab, julgeb eksida ja töö käigus langetada otsuseid õpetaja abiga;
5. loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid ja väljapanekuid, uurides ning teadlikult kavandades, valides ja rakendades protsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnika- ja töövõtteid ning kompositsiooni põhimõtteid;
6. analüüsib õpetaja toel loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt.

2.1.3. Õpitulemused ja õppesisu kooliastmeti ja klassiti.

I kooliaste

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

1. uurib ja selgitab visuaalseid pilte, jooniseid ning sümboleid (nt õpetaja valikul: sildid, liiklusmärgid, kaardid, õpikute illustratsioonid, multifilmide ja arvutimängude pildiline külg, mänguasjade väljanägemine ja roll, reklaam linnaruumis ja meedias, riietus, kaupluste vaateaknad, veebikeskkonnad) oma kogemuse piires;
2. nimetab visuaalteose tähtsamaid tunnuseid, lähtudes ülesandest (tehnika, vorm, värv, kompositsioon, meeleolu, sisuelemendid);
3. leiab muuseumis, galeriis õpetaja abiga näituse mõistmiseks vajaliku info;
4. teab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;
5. uurib õpetaja abiga esemete vormi ja otstarbe seoseid;
6. teab, kes on autor;
7. ei tee digitaalkujutiste salvestamise ja edastamisega kellelegi kahju.

Plaanimine ja ideede arendamine; loomine

Õpilane:

1. teeb kahe- ja kolmemõõtmelisi kunstitöid spontaanselt, kasutades lihtsamaid tehnikaid ja töövõtteid;
2. lahendab disainiprotsessi lihtsamaid ülesandeid, esitades nii verbaalselt kui ka visuaalselt oma ideede lahendusi.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

1. kirjeldab visuaalteose vaatlemisel tekkinud isiklike seoseid (See oleks justkui... See meenutab mulle...);
2. kirjeldab etteantud küsimustele toetudes enda tööd ja mõtestab valminud tööd: mida ma tegin, kuidas ma tegin, miks tahtsin neid vahendeid kasutada, kuidas tulemusega rahul olen, mida õppisin?

II kooliaste

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

1. rakendab ja kirjeldab eakohaselt visuaalkultuuri ilminguid õpetaja ning enda valikul (teabegraafikat: silte, kaarte, infograafikat; õpikute illustratsioone, (multi)filmide ja arvutimängude pildilist külge, reklaami linnaruumis ja meedias, riietust, kaupluste vaateaknaid, internetikeskkondi, ehitatud keskkondi, esemelist tänapäeva ja pärimuskultuuri);
2. kasutab olulisemaid õpitud kunstimõisteid ja teab kunstnikke;
3. käitub näitusel turvaliselt ja asjalikult ning leiab enamasti ise muuseumi, galerii või virtuaalnäituse mõistmiseks vajaliku info;
4. mõistab säästlikkuse ja kestlikkuse tähtsust;
5. märkab, kirjeldab ning mõtestab nüüdisaegsete ja ajalooliste tarbeesemete ning hoonete erinevusi;
6. märkab ning kirjeldab iseseisvalt seost tarbeeseme või ruumi/hoone suuruse, vormi, materjali ja otstarbe vahel;
7. rakendab autorsuse üldisi põhimõtteid ning kujutiste salvestamise ja jagamise head tava.

Plaanimine ja ideede arendamine

Õpilane:

- 1) lahendab õpetaja esitatud probleemi, läbides kõiki disainiprotsessi etappe ning toetudes õpetaja juhendamisele ja etteantud materjalidele;
- 2) kavandab enda idee või teose; teab, et kavand on üldistatud, ülevaatlik ja visandlik.

Loomine

Õpilane:

1. toob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ning uurides ja kavandades;
2. teeb õpetaja abiga põhjendatud valikuid õpitud kunstitehnikate ja töövõtete, materjalide ning kompositsioonipõhimõtete hulgast.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

1. analüüsib loodut ja arutleb loodu (nii kunsti kui ka visuaalsete objektide) üle isiklikult positsioonilt, seostades kunste ja kunsti teiste valdkondadega ning ühiskonna muutustega üldisemalt;
2. selgitab ja analüüsib õpetaja antud küsimustele toetudes oma tööd, tuues esile töökäigu ning põhjendades oma tehtud sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid;
3. annab kaasõppijatele toetavat tagasisidet õpetaja pakutud vormis; põhjendab oma arvamust.

III kooliaste

Väljaselgitamine, teadmine, mõistmine

Õpilane:

1. analüüsib enne kasutamist visuaalseid kujutisi, keskkondi, jooniseid, skeeme ja sümboleid suhtluses;
2. uurib iseseisvalt kunstnike, kunstiteoste ja kunstivoolude tausta;
3. leiab infot erinevate allikate kohta, suhtudes neisse allikakriitiliselt;
4. kasutab peamisi kunstimõisteid ja teab kunstnikke;
5. käitub kultuurikeskkondades reeglite järgi (vajaduse korral oskab reeglid välja selgitada) ning saab iseseisvalt vajaliku teabe leidmise ja sündmuse kogemisega hakkama;
6. teab, mida kujutab endast disain ning kuidas töötab disainer;
7. mõistab vormide ja värvide subjektiivsemaid ning universaalsemaid tähendusi;
8. teab, mis on kopeerimine ja plagiaat, ning oskab teiste autorite teoseid ja nende osi kasutada oma uurimistöös või loomes nii, et tegevus ei riiva autori õigusi.

Plaanimine ja ideede arendamine

Õpilane:

1. oskab arendada oma ideed, lähtudes eesmärgist;
2. märkab ja kirjeldab igapäevaelu probleeme, mida lahendades läbib kõik disainiprotsessi etapid;
3. rakendab uurimismeetodeid õpetaja abiga.

Loomine

Õpilane:

1. loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstitöid spontaanselt ja põhjalikult uurides ning teadlikult kavandades;
2. valib loomeprotsessis sihipäraselt materjale ja tehnikavõtteid ning rakendab töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid;
3. oskab rühmaliikmena luua ühistöödest tervikliku väljapaneku ja esitleda teost publikule.

Refleksioon, analüüs ja kriitika

Õpilane:

1. analüüsib teost (ülesehitus ja vorm, tähistavus, peamised sümbolid, kontekst), leiab erinevaid tõlgendusvõimalusi ja vaatepunkte, põhjendab neid tööle tuginedes ning kasutab kunstist rääkides oskussõnavara;
2. leiab seoseid ühiskonnaelu valdkondadega nii ajaloost kui ka tänapäevast, tuginedes teistele õppeainetele, erialakirjandusele, aimekirjandusele, popkultuurile ja meediale;
3. mõtestab esemelise ja ruumilise keskkonna või disaininäidete esteetilisi, funktsionaalseid ning ökoloogilisi aspekte;
4. selgitab oma tööd ning valitud töökäigu ja sõnumi võimalikke teisi võimalusi; põhjendab sisulisi, uurimuslikke või loomingulisi otsuseid ja eksponeerimise valikuid;
5. kuulab kaasõppijate seisukohti, põhjendab enda arvamust, annab toetavat tagasisidet ning aktseptib eriarvamusi.

1. KLASS

Õpitulemused 1. klassis

Õpilane:

1. tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest;
2. leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned;
3. paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
4. tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
5. katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
6. katsetab ja kasutab julgelt õpitud joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
7. valib sobiva kujutusviisi olulisema esile toomiseks;
8. kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
9. tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
10. arutleb tarbevormide üle;
11. seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
12. paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
13. tunneb lähiümbruse olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte;
14. arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;

15. tuleb toime reaalses muuseumi (galerii)keskkonnas;
 16. arutleb meedia rolli ja mõju üle igapäevaelus, kasutades õpitud ainemõisteid.

Praktilised tööd: Värvimine looduses: Õpilased valivad looduses huvipakkuva objekti (nt puu, kivi või lille) ja kasutavad õpitud värvimistehnikaid, et jäädvustada selle iseloomulikud jooned ja värvide koosmõju paberile.

Õpiprojektid: Minu muuseuminäitus: Õpilased loovad miniatuurse näituse oma klassis, kus esitavad isiklikke kunstiteoseid ja selgitavad nende loomise protsessi. Iga laps valib oma töö, mis on seotud kunstitunnis omandatud oskustega, ja esitleb seda kaaslastele.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Külustus kohalikku kunstimuuseumi: Õpilased külastavad lähedal asuvat kunstimuuseumi või galeriid, kus nad tutvuvad Eesti ja maailma kunstiteostega. Pärast külastust arutatakse nähtut ja võrreldakse eri stiile.

Kogukonnapraktika: Koostöö kohaliku disaineriga: Õpilased kohtuvad kohaliku kunstniku või disaineriga, kes selgitab oma tööprotsesse ja viib läbi lühikese praktilise töötoa, kus õpilased saavad proovida erinevaid kunstitehnikaid või disainiprotsessi.

Teema	Õppesisu/ Õppetegevused
<p>Visuaalne kirjaoskus</p>	<p>Õppesisu: Igapäevane visuaalkultuur. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted. Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjeldus. Kunstiajalugu, kunstnikud, teosed. Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.</p> <p>Õppetegevused: Esemete ja olendite iseloomulike tunnuste leidmine. Peamise esiletõstmise suuruse, asukoha ja värvi abil. Oma tööde esitlemine ja selgituste andmine. Vabanemine stampkujunditest (päikese-neljandik, aknarist jms). Tuttavate asjade kujutamine – lilled, mänguasjad jms. Inimese vanuse, ameti jms joonistamine mälu järgi. Mõisted kolmnurk, ruut, ring jne. Mänguasjade ja omameisterdatud mudelitega lavastuslikud mängud.</p>
<p>Kunstitehnikad ja loominguine eneseväljendus</p>	<p>Õppesisu: Kunstitehnikad ja stiilid. Kunstiteooria. Etikett. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning töövahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne).</p>

	<p>Õppetegevused: Erinevate tehnikate, materjalide, võtete ja vahendite läbiproovimine. Kunstitehnikate ja töövõtete loominguine rakendamine. Materjalide, töövahendite ja töökoha otstarbekas ning teisi arvestav kasutamine. Maal – näpuvärvid, guašš. Skulptuur – plastiliin, savi jt pehmed voolimismaterjalid. Graafika – riipimine vms.</p>
Disain ja disainiprotsess	<p>Õppesisu: Disaini baaselemendid. Disainiprotsessi osad. Disainiprotsessis kasutatavad idee visualiseerimise tehnikad. Tarbeesemed ja levinumad materjalid. Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.</p> <p>Õppetegevused: Ideede selgitamine ja vormistamine jooniste ja makettidena tulenevalt situatsiooni kirjeldavast lähteülesandest. Vormi ja funktsiooni seos. Kunstitunnis omandatud oskuste rakendamine digitaalsete vahenditega töödes. Märk – geomeetriliste kujundite erinevad tähendused. Kiri – oma nime kujundus portfooliol vms.</p>
Kunsti, kultuuri ja ühiskonna seosed	<p>Õppesisu: Ohutus ja säästlikkus. Autorsus ja autoriõigused. Eetika (kuidas olla hea kunstnik, hea publik ja hea kaaslane). Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähiumbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.</p> <p>Õppetegevused: Vana ja uue võrdlemine. Muuseumite ja näituste külastamine, kunstiteoste vaatlemine ja nende üle arutlemine. Eesti ja maailm – keskaegsed hooned. Rahvakunst – laulupidu ja rahvariided.</p>

2. KLASS

Õpitulemused 2. klassis

Õpilane:

1. tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest;
2. leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks;
3. katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
4. kasutab õpitud joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
5. kasutab erinevaid paberi kasutamise töövõtteid ning tehnikaid;
6. paneb tähele värvide koosmõju;
7. kujutab esemeid, olendeid, sündmusi omas laadis endale tähenduslikes töödes;
8. jutustab visuaalselt lugusid;
9. valib sobiva kujutusviisi olulisema esile toomiseks;

10. kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
11. tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd;
12. seostab vormi otstarbega;
13. seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
14. kirjeldab ja arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
15. tuleb toime muuseumi-keskkonnas;
16. arutleb reklaami mõju üle igapäevaelus.

Praktilised tööd: Visuaalse loo loomine: Õpilased loovad joonistuse või maali, mis kujutab lihtsat lugu või sündmust. Nad katsetavad värvide koostõju ja kasutavad erinevaid paberi kasutamise töövõtteid, et esile tuua olulisemad detailid.

Õpiprojektid: Minu loodusmaastik: Õpilased loovad loodusest inspireeritud maali või kollaaži, kus nad kujutavad puid, mägesid ja pilvi, kasutades geomeetrilisi kujundeid ja esmast proportsioonitunnetust.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Külustus ajaloolisse hoonesse: Õpilased külastavad mõnda kohalikku lossi, kindlust või mõisahoonet, kus nad õpivad tundma Eesti arhitektuuri ja ehituskunsti. Pärast külastust joonistavad nad hoone iseloomulikud jooned.

Kogukonnapraktika: Kohaliku kunstinäituse külastus: Õpilased külastavad kohalikku kunstigaleriid või muuseumi, kus nad vaatlevad erinevaid kunstiteoseid. Nad arutlevad omavahel ja õpetajaga teoste üle, kasutades õpitud ainemõisteid ja analüüsides erinevaid tehnikaid.

Teema	Õppesisu/ Õppetegevused
Visuaalne kirjaoskus	<p>Õppesisu: Igapäevane visuaalkultuur. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted. Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjeldus. Kunstiajalugu, kunstnikud, teosed. Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.</p> <p>Õppetegevused: Puude, mägede, pilvede jms kujutamine mitmel erineval moel. Esemete tähtsamad tunnused. Esmased proportsioonireeglid. Geomeetristest kujunditest pildi loomine. Piltjutustused: joonistus, maal, illustratsioon, koomiks, fotoseeria, animatsioon.</p>
Kunstitehnikad ja loominguline eneseväljendus	<p>Õppesisu: Kunstitehnikad ja stiilid. Kunstiteooria. Etikett. Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning töövahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne).</p>

	<p>Õppetegevused: Maal – tempera. Skulptuur - seisvad figuurid materjali lisamisega. Graafika – monotüüpia jt erinevad tõmmised.</p>
Disain ja disainiprotsess	<p>Õppesisu: Disaini baaselemendid. Disainiprotsessi osad. Disainiprotsessis kasutatavad idee visualiseerimise tehnikad. Tarbeesemed ja levinumad materjalid. Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.</p> <p>Õppetegevused: Märk – liiklusmärkide keel. Kiri – dekoratiivkiri kingipakil.</p>
Kunsti, kultuuri ja ühiskonna seosed	<p>Õppesisu: Ohutus ja säästlikkus. Autorsus ja autoriõigused. Eetika (kuidas olla hea kunstnik, hea publik ja hea kaaslane). Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähikäikude loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.</p> <p>Õppetegevused: Eesti ja maailm – lossid, kindlused ja mõisahooned Rahvakunst – talu ja taluriistad.</p>

3. KLASS

Õpitulemused 3. klassis

Õpilane:

1. tunneb rõõmu kunstis mängulisest ja loovast tegutsemisest;
2. katsetab julgelt oma mõtete ja ideede erinevaid visuaalseid väljendusi;
3. tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
4. kirjeldab oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi;
5. leiab kujutatava kõige iseloomulikumad jooned, valib sobiva kujutusviisi olulisema esiletoomiseks;
6. paneb tähele värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni;
7. kasutab erinevaid joonistamise, maalimise ja skulptuuri töövõtteid ning tehnikaid;
8. kasutab erinevaid akvarelltehnikaid;
9. tegutseb iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestades kaaslastega;
10. seostab vormi otstarbega ning väärtustab keskkonnateadlikke kasutamise ja loomise põhimõtteid;
11. tunneb lähikäikude olulisi kunsti- ja kultuuriobjekte, käib kunstimuuseumides ja näitustel;
12. arutleb kunsti üle, kasutades õpitud ainemõisteid;
13. tuleb toime reaalses kultuuri- ja õpikeskkondades;
14. kasutab animatsiooniloomise võimalusi;
15. kirjeldab visuaalse kultuuri näiteid;

16. tuleb toime virtuaalsetes kultuuri-ja õpikeskkondades;

17. teadvustab meedia võimalusi ja ohtusid.

Praktilised tööd: Maal „Minu kodukandi looduspilt”: Õpilased loovad akvarelltehnikas maali, kus kujutavad oma kodukandi maastikku aastaajale vastavalt. Nad õpivad tähele panema värvide koosmõju ja pildi kompositsiooni olulisema esiletõstmiseks.

Õpiprojektid: Animaatori teekond: Õpilased loovad lihtsa animatsiooni, kus kujutavad dünaamilise kriipsujuku liikumist. See projekt aitab neil katsetada animatsiooniloomise võimalusi ja õppida loo jutustamist visuaalse kujutamise abil.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Külustus kohalikku kunstigaleriisse: Õpilased külastavad lähikonna kunstigaleriid, kus nad tutvuvad sealsete kunstiteostega. Nad arutlevad oma kogemuste üle ning analüüsivad kunstiteoseid, kasutades õpitud kunstitermineid.

Kogukonnapraktika: Osalemine kunstinäitusel: Õpilased valmistavad oma kunstitöid, mis esitletakse kohalikus näitusel. Näitusel osalejad jagavad oma mõtteid ja arutlevad kunsti üle, seades fookusesse eetika ja autorsuse küsimused.

Teema	Õppesisu/ Õppetegevused
Visuaalne kirjaoskus	<p>Õppesisu: Igapäevane visuaalkultuur. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted. Joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjeldus. Kunstiajalugu, kunstnikud, teosed. Visuaalse kompositsiooni baaselemendid (joon, värv, vorm, ruum, rütm). Inimeste, esemete ja looduse objektide iseloomulikud tunnused ning peamise esiletoomine kujutamisel.</p> <p>Õppetegevused: Maastik kevadel, suvel, sügisel ja talvel. Esimesed katsetused kujutamisel naturist. Dünaamiline kriipsujuku liikumise kavandamine. Plasttaarast, karpidest loomade vms meisterdamine.</p>
Kunstitehnikad ja loominguiline eneseväljendus	<p>Õppesisu: Kunstitehnikad ja stiilid. Kunstiteooria. Etikett.</p> <p>Erinevate kunstitehnikate materjalid, töövõtted ning töövahendid (nt joonistamine, maalimine, trükkimine, kollaaž, pildistamine, vormimine jne).</p> <p>Õppetegevused: Maal – akvarell, pastell. Skulptuur – voolimine ühest tükist, ilma juurde lisamata. Graafika – papitrükk vms.</p>

<p>Disain ja disainiprotsess</p>	<p>Õppesisu: Disaini baaselemendid. Disainiprotsessi osad. Disainiprotsessis kasutatavad idee visualiseerimise tehnikad. Tarbeesemed ja levinumad materjalid. Disain igapäevaelus: trükis, tarbevorm, ruum ja ehitis keskkonnas. Vormi, otstarbe, materjali ja tehnoloogia seosed ning nende arvestamine kujundamisel. Turvaline ning keskkonnasäästlik tarbimine.</p> <p>Õppetegevused: Märk – stilisatsioon. Kiri – šrifti valik vastavalt ülesandele.</p>
<p>Kunsti, kultuuri ja ühiskonna seosed</p>	<p>Õppesisu: Ohutus ja säästlikkus. Autorsus ja autoriõigused. Eetika (kuidas olla hea kunstnik, hea publik ja hea kaaslane). Kunstiteosed kohalikes muuseumides ja kunstigaleriides, ajaloolised kunstitehnikad ja materjalid. Lähiumbruse loodus ja ehituskunst. Reaalsed ning virtuaalsed kunsti- ja meediakeskkonnad.</p> <p>Õppetegevused: Eesti ja maailm – lähikonna kunstigaleriide ja muuseumide asukoht ja funktsioonid. Rahvakunst – kindamustrid, sokisääred jms. Tegelikkuse ja virtuaalsete keskkondade võrdlus.</p>

4. KLASS

Õpitulemused 4. klassis

Õpilane:

4. klassi õpilane:

1. kavandab ja kujundab eesmärgist lähtudes;
2. leiab vormi ja funktsiooni seoseid (kus milliseid kirjatüüpe kasutatakse);
3. mõistab ka väikeste esemete kultuuriväärtust;
4. Mõistab muinsuskaitse ja muuseumite vajalikkust;
5. kujutab natuurist;
6. leiab infot erinevatest allikatest;
7. uurib, analüüsib ja võrdleb eri ajastute teoseid, märkab erinevaid vorme;
8. mõistab pooside „keelt“ skulptuuris;
9. eksperimenteerib kujutamise reeglitega (nt pimedus);
10. väljendab visuaalsete vahenditega mõtteid, ideid;
11. on tutvunud näo proportsiooniga;
12. loovülesandeid lahendades katsetab erinevaid kunstitehnikaid ja materjale, kasutab sobivaid;
13. kujutab ja kujundab vaatluse ja ideede põhjal, rakendab kompositsiooni baasoskusi;
14. kasutab ruumilisuse edastamise võtmeid;
15. uurib ja võrdleb erinevaid vorme ja kujutamislade;
16. kasutab kavandamist ideede edasiarendamise ja viimistluse protsessis;
17. mõistab, mis on värvide kogumõju, värvikompositsioon ja kooskõla;
18. oskab põhivärve segada;

19. oskab osaleda koostöös ja aruteludes ühise tulemuse nimel;
20. mõistab kinkimise mõtet;
21. stiliseerib piltkujutisi;
22. mõistab, kuidas kollektsioonist saab teos;
23. planeerib tegevust süstemaatiliselt ja vastavalt seatud eesmärgile.

Praktilised tööd: Kavandi loomine „Minu unistuste kodu“: Õpilased kavandavad ja kujundavad oma tulevase kodu, kasutades perspektiivi ja ruumiillusiooni loomise põhimõtteid. Nad uurivad vormi ja funktsiooni seoseid, kasutades erinevaid visuaalseid ja disainivahendeid.

Õpiprojektid: Värvikompositsioon „Aastajaad“: Õpilased loovad nelja aastaega kujutava värvikompositsiooni, kus nad rakendavad omandatud värvisegamise oskusi ja kompositsioonipõhimõtteid. Projekt arendab nende loovust ja värvikasutuse teadlikkust.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Külustus muuseumisse: Õpilased külastavad kohalikku muuseumi, kus nad tutvuvad varasemate tsivilisatsioonide kunstiga. Nad analüüsivad eri ajastute kunstiteoseid, märkavad vormide ja tehnikate erinevusi ning arutlevad nende kultuurilise väärtuse üle.

Kogukonnapraktika: Näitus „Minu kodukoha kunst“: Õpilased valmivad näituse, kus nad esitlevad oma kunstitöid, mis on inspireeritud kodukoha loodusest ja arhitektuurist. Nad arutlevad oma tööde üle ja kirjeldavad neid, kasutades õpitud ainemõisteid, ning mõistavad kunsti ja kultuuri väärtust kogukonnas.

Teema	Õppesisu/ Õppetegevused:
<p>Visuaalne kirjaoskus</p>	<p>Õppesisu: Igapäevane visuaalkultuur. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted: kahemõõtmeline, kolmemõõtmeline, kompositsioonipõhimõtted, kompositsiooni kirjeldus, joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjeldus, perspektiiv, ruumiillusiooni loomise põhimõtted, liikumise mulje loomine, värviteooria, neljamõõtmelise teose baaselemendid, kaadriplaanid, kunstiliigid, kunstižanrid, kujutavus.</p> <p>Õppetegevused: Realistlikkus ja abstraktsus kunstis. Erinevad majad linnas ja maal. Esemete suurussuhted. Inimesed tegevuses, inimese nägu ja meeleolu väljendamine. Kubistlikus stiilis pilt.</p>
<p>Kunstitehnikad ja loominguline eneseväljendus</p>	<p>Õppesisu: Kunstitehnikad ja stiilid. Digitaalsed joonistus-, foto-, video- ja animatsioonitehnikad. Narratiivi loomine. Etikett. Näitusetöö nimesilt.</p> <p>Õppetegevused: Maal – akrüül- jt kattevärvide. Skulptuur – pehmed materjalid, nt savi või saepurumass. Graafika – faktuurpilt, materjalitrükk. Heledusastmed värvipliatsiga.</p>

<p>Disain ja disainiprotsess</p>	<p>Õppesisu: Disaini baaselemendid. Disaini liigid. Disainiprotsessi osad. Tarbeesemed ja levinumad materjalid: looduslikud materjalid, tehismaterjalid. Kavandamine ja visualiseerimine. Idee sõnastamine.</p> <p>Õppetegevused: Märk – liiklusmärkide analoogial põhinev uute märkide kujundamine. Kiri – trüki- ja muude tähtede kujundamine.</p>
<p>Kunstiajalugu, visuaalkultuur ja kunstnikud</p>	<p>Õppesisu: Kunstiga seotud elukutsed. Kunstiajalugu. Kirjasüsteemid eri ajastutest ja kultuuridest. Esiaja kunst. Varased tsivilisatsioonid. Antiikaja kunst Kreekas ja Roomas. Keskaja kunst Eestis. Mõisaarhitektuur. Taluarhitektuur. Pärimuskultuur.</p> <p>Õppetegevused: Ruumilisuus pildil, fotol, filmis. Inimene ja tema tegevused. Ilmastikunähtuste jäädvustamine.</p>
<p>Kunst ja kultuur ühiskonnas</p>	<p>Õppesisu: Jätkusuutlik mõtteviis. Teabe otsimine ja infokeskkonnad. Kunstielu. Autorsus ja autoriõigused.</p> <p>Õppetegevused: Eesti ja maailm – teosed, kus värvil on suurem roll (postimpressionistid, fovistid jt). Rahvakunst – lilltikand (pulmatekk).</p>

5. KLASS

Õpitulemused 5. klassis

Õpilane:

1. kavandab ja kujundab;
2. eksperimenteerib kujutamise reeglitega;
3. mõistab, mis on värvide kogumõju, värvikompositsioon ja värvikooskõla;
4. kasutab kavandamist kui protsessi ideede arendamiseks;
5. loovülesandeid lahendades katsetab erinevaid tehnikaid ja materjale, kasutab sobivaid väljendusviise;
6. leiab infot erinevatest allikatest;
7. uurib ja võrdleb eri ajastute maju, märkab erinevaid vorme;
8. tunneb inimese näo proportsioone, kuid muudab neid, et suurendada ilmekust;
9. väljendab emotsiooni poosiga;
10. katsetab erinevaid kunstitehnikaid;
11. on tutvunud inimkeha proportsioonidega;
12. leiab eeskju erinevatest kunstitöödest;
13. analüüsib etteantud mudeli kohaselt kunstiteost;
14. kasutab kavandamist tööprotsessi olulise osana;
15. leiab vormi ja funktsiooni seoseid;
16. osaleb aruteludes ja ühistöös;
17. kujutab ruumi kolmemõõtmelisust;
18. kujutab natuurist ja visandab;
19. leiab õiged proportsioonid, geomeetrilise objekti külgede suunad ja paigutuse;
20. väljendab mõtteid ja ideid visuaalsete vahenditega.

Praktilised tööd: Kavandi loomine „Tuleviku linna arhitektuur“: Õpilased loovad tuleviku linna kavandi, kasutades kahemõõtmelist ja kolmemõõtmelist ruumilisi kujutusviise. Nad õpivad leida vormi ja funktsiooni seoseid, katsetavad erinevaid proportsioonireegleid ja perspektiivi kujutamist.

Õpiprojektid: Värviline skulptuur „Inimese emotsioonid“: Õpilased loovad skulptuuri, mis väljendab inimese emotsioone. Projektis keskendutakse inimese näo ja keha proportsioonidele, rõhutades emotsiooni väljendamist poosi ja proportsioonide muutmise kaudu.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Külustus ajaloolistesse hoonetesse: Õpilased külastavad kohalikke ajaloolisi hooneid, nagu mõisad ja kirikud, ning uurivad nende arhitektuurilist stiili. Nad arutavad, kuidas erinevad ajastud ja kultuurid on mõjutanud hoonete kujundust ja vormi.

Kogukonnapraktika: Näitus „Minu kodukoha arhitektuur“: Õpilased koostavad kodukoha arhitektuurist näituse, kus nad analüüsivad kohalikke ehitisi ja nende kultuuriväärtust. Nad arutavad vormi ja funktsiooni seoseid, kujundavad näitusele nimesildid ja tutvustavad oma töid kogukonnale.

Teema	Õppesisu/Õppetegevused:
Visuaalne kirjaoskus	<p>Õppesisu: Igapäevane visuaalkultuur. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted: kahemõõtmeline, kolmemõõtmeline, kompositsioonipõhimõtted, kompositsiooni kirjeldus, joone, kujundi, vormi ja teksturi kirjeldus, perspektiiv, ruumiillusiooni loomise põhimõtted, liikumise mulje loomine, värviteooria, neljamõõtmelise teose baaselemendid, kaadriplaanid, kunstiliigid, kunstižanrid, kujutavus.</p> <p>Õppetegevused: Kunstiteose sisulised ja vormilised elemendid. Loodus <i>versus</i> arhitektuur Ühe eseme erinevate osade suhe. Inimese ja inimese näo kujutamise lihtsad proportsioonireeglid. Kera, silindri, tahuka kujutamine.</p>
Kunstitehnikad ja loominguline eneseväljendus	<p>Õppesisu: Kunstitehnikad ja stiilid. Digitaalsed joonistus-, foto-, video- ja animatsioonitehnikad. Narratiivi loomine. Etikett. Näitusetöö nimesilt.</p> <p>Õppetegevused: Maal – monokroomne maalimine (tint jms). Skulptuur – papier-marche vms. Graafika – papitrukk, mustritega pinnakatmine.</p>
Disain ja disainiprotsess	<p>Õppesisu: Disaini baaselemendid. Disaini liigid. Disainiprotsessi osad. Tarbeesemed ja levinumad materjalid: looduslikud materjalid, tehismaterjalid. Kavandamine ja visualiseerimine. Idee sõnastamine.</p> <p>Õppetegevused: Märk – märk kui stilisatsioon, piltkiri. Kiri – šrifti ja pildi sidumine tervikuks</p>
Kunstiajalugu, visuaalkultuur ja kunstnikud	<p>Õppesisu: Kunstiga seotud elukutsed. Kunstiajalugu. Kirjasüsteemid eri ajastutest ja kultuuridest. Esiaja kunst. Varased tsivilisatsioonid. Antiikaja kunst Kreekas ja Roomas. Keskaja kunst Eestis. Mõisaarhitektuur. Taluarhitektuur. Pärimuskultuur.</p> <p>Õppetegevused: Kunstiteoste, arvutimängude, filmide, reklaamide jms vaatlemine ja nende üle arutlemine, kirjeldamine ja eelistuste põhjendamine. Liikumisillusiooni teke. Piltide, teksti, heli ja liikumise koosmõju.</p>
Kunst ja kultuur ühiskonnas	<p>Õppesisu: Jätkusuutlik mõtteviis. Teabe otsimine ja infokeskkonnad. Kunstielu. Autorsus ja autoriõigused.</p> <p>Õppetegevused: Eesti ja maailm – konstrueeriv kunst (kubism, juugend, Art Deco jt). Rahvakunst – sõled, kapad, kirstud.</p>

6. KLASS

Õpitulemused 6. klassis

Õpilane:

1. leiab eeskju erinevatest kunstitöödest;
2. kujutab ja kujundab vaatluse ja ideede põhjal;
3. mõistab, mis on värvide kogumõju, värvikompositsioon ja värvikooskõla;
4. on tuttav inimkeha proportsioonidega;
5. osaleb ühistöös ja aruteludes;
6. eksperimenteerib kujutamise reeglitega;
7. leiab infot erinevatest allikatest;
8. mõistab, mis on kompositsiooni kooskõla;
9. leiab vormi ja funktsiooni seoseid;
10. kujutab kolmemõõtmelist objekti tasapinnal;
11. kujutab kolmemõõtmelisi objekte natuurist joonistades;
12. mõistab animatsiooni põhialuseid;
13. leiab eeskju rahvakunstist;
14. katsetab erinevaid materjale ja võtteid, kasutab sobivaid;
15. on tuttav näo proportsioonidega, leides õiged proportsioonid ja paigutuse;
16. on omandanud reljeefkujutise vormimise kogemuse;
17. loovülesandeid lahendades katsetab erinevaid töövõtteid ja materjale, kasutab tulemuslikumad;
18. valib ja leiab eeskju arhitektuuri mitmekesisusest;
19. osaleb tööde esitlustes;
20. võrdleb joonistusi ja fotosid kus sama hoonet või linnavaadet on pildistatud erinevatest vaatenurkadest;
21. kasutab valgust ja varju ruumiliste objektide kujutamisel;
22. analüüsib erinevaid kunstitöid;
23. mõistab, mis on joonte ja pindade kogumõju, kompositsioon ja kooskõla.

Praktilised tööd: „Kolmemõõtmelise objekti joonistamine“: Õpilased kujutavad kolmemõõtmelist objekti tasapinnal, kasutades ruumilisuse edasiandmiseks varju ja valgust. Nad õpivad leidma vormi ja funktsiooni seoseid ning katsetavad erinevaid töövõtteid ja materjale, näiteks sügavtrükki ja segatehnikat.

Õpiprojektid: „Animatsiooni loomine“: Õpilased loovad lühianimatsiooni, kasutades joonistus- ja digitaalseid tehnikaid. Nad katsetavad liikumise mulje loomist ning tutvuvad animatsiooni põhialustega, kasutades nii digivahendeid kui ka käsitöövõtteid.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Külustus kunstimuseumisse: Õpilased külastavad kunstimuseumi või galeriid, kus nad uurivad eri ajastute kunsti ja arhitektuuri. Nad arutavad, kuidas valgus ja vari mõjutavad kunsti vorme ning kuidas eri ajastute arhitektuur peegeldab ühiskonna vajadusi ja esteetikat.

Kogukonnapraktika: Näitus „Arhitektuuri mitmekesisus“: Õpilased koostavad näituse, kus nad võrdlevad eri ajastute ja kultuuride arhitektuuri. Nad loovad makette või joonistusi hoonetest, arutades, kuidas erinevad kultuurilised ja ajaloolised tegurid on mõjutanud arhitektuuri vorme ja funktsioone.

Teema	Õppesisu/ Õppetegevused:
Visuaalne kirjaoskus	<p>Õppesisu: Igapäevane visuaalkultuur. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted: kahemõõtmeline, kolmemõõtmeline, kompositsioonipõhimõtted, kompositsiooni kirjeldus, joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjeldus, perspektiiv, ruumiillusiooni loomise põhimõtted, liikumise mulje loomine, värviteooria, neljamõõtmelise teose baaselemendid, kaadriplaanid, kunstiliigid, kunstžanrid, kujutavus.</p> <p>Õppetegevused: Sõnumite ja emotsioonide edastamine kunstis. Oma tööde võrdlemine kunstiajaloo näidetega. Hoonete erinevused ajastute ja funktsiooni järgi. Pöördkehad ja mahulised esemed. Inimese liikumisasendid. Keha mahulisus. Pea profiilis. Esemete jaotumine geomeetrilisteks kehadeks.</p>
Kunstitehnikad ja loominguline eneseväljendus	<p>Õppesisu: Kunstitehnikad ja stiilid. Digitaalsed joonistus-, foto-, video- ja animatsioonitehnikad. Narratiivi loomine. Etikett. Näitusetöö nimesilt.</p> <p>Õppetegevused: Maal – segatehnikad. Skulptuur – materjalide kombineerimine. Graafika – sügavtrükk, heledusnüansid mustvalges grafiidijoonisuses.</p>
Disain ja disainiprotsess	<p>Õppesisu: Disaini baaselemendid. Disaini liigid. Disainiprotsessi osad. Tarbeesemed ja levinumad materjalid: looduslikud materjalid, tehismaterjalid. Kavandamine ja visualiseerimine. Idee sõnastamine.</p> <p>Õppetegevused: Märk – märk kui sümbol (nt sodiaagimärgid). Kiri – šrift varjuga, ruumiline kiri.</p>
Kunstiajalugu, visuaalkultuur ja kunstnikud	<p>Õppesisu: Kunstiga seotud elukutsed. Kunstiajalugu. Kirjasüsteemid eri ajastutest ja kultuuridest. Esiaja kunst. Varased tsivilisatsioonid. Antiikaja kunst Kreekas ja Roomas. Keskaja kunst Eestis. Mõisaarhitektuur. Taluarhitektuur. Pärimuskultuur.</p> <p>Õppetegevused: Valgus, vari ja värv objekti vormi edasiandmisel. Vormimuutustest tulenev tähenduse muutus.</p>

Kunst ja kultuur ühiskonnas	Õppesisu: Jätkusuutlik mõtteviis. Teabe otsimine ja infokeskkonnad. Kunstielu. Autorsus ja autoriõigused. Õppetegevused: Eesti ja maailm – kunst käsikäes ajalootunniga (kauged kultuurid, antiikkunst jms). Rahvakunst – taluarhitektuur.
------------------------------------	---

7. KLASS

Õpitulemused 7. klassis

Õpilane:

1. teab joonistavaid kunstnikke ja mõnda nende teostest;
2. uurib teoste fakteure ja tehnilisi võtteid; visandab ja loob nende eeskujul ise omanäolisi fakteure;
3. märkab oma ümbruses väiksemaid või suuremaid fakteure;
4. kasutab erinevaid pliiatseid ja tehnilisi võtteid;
5. kavandab õpetaja abiga raamatu vormi;
6. saab selgeks uue tehnika - tuši- või tindijoonistuse; loob ise ühe pildi nimetatud tehnikas;
7. tunneb nüüdisaegse joonistuskunsti olemust ja selle eri võimalusi;
8. oskab luua teemast lähtuvat mõistekaarti;
9. oskab kujutada abstraktset või muul moel kujutamatu;
10. katsetab erinevaid tehnilisi joonistusvõtteid; oskab kasutada erinevaid joonistusvahendeid;
11. arutleb kompositsiooni üle teoste eksponeerimisel;
12. saab aru kontseptsiooni olemusest kaasaegses kunstis;
13. kasutab oma loomingus erinevaid tehnilisi vahendeid;
14. õpib loodust rikkumatta kasutama käepäraseid looduslikke materjale loominguliseks väljendusvahendiks;
15. mõistab värvide olulisust keskkonnast arusaamisel;
16. teab, miks eksisteerivad rahvusvahelised standardvärvid;
17. oskab välja tuua konkreetse valitud motiiviga eriotstarbelisi objekte ümbritsevast keskkonnast;
18. komponeerib oma väljapaneku ja põhjendab valikuid;
19. oskab tutvustada valitud objekte, nende otstarvet ja loojaid (ka enda loodud objektid).
20. avastab seoseid, mida varem pole märganud;
21. püüab mõista värvi mõju meie alateadvusele;
22. loob ühistööna installatsiooni;
23. seostab visuaalse uurimise uue tulemusega (fotost või joonistusest postkaardini);
24. omandab muuseumiskäimise harjumusi; saab teada konkreetse näituse autoritest ja teemadest;
25. teab, mis on kontseptsioon ja kontekst;
26. oskab valida kontseptsiooni teostamiseks kunstivormi ja planeerida tegevust;
27. on oma ideed teostanud; oskab teost dokumenteerida;
28. oskab erinevaid pastelli- ja sötetehnikaid;
29. teab pastelli- ja sötetehnikaid kasutavaid eesti kunstnikke;
30. omab ülevaadet (pildi)kompositsiooni kujundamise põhitingimustest geomeetriliste põhikujundite abil;
31. tunneb pastelli- ja sötetehnika ajalugu;
32. võimalusel külastab Kumu kunstimuseumi rahvusromantismi saali;
33. oskab erinevaid akvarellitehnikaid (graafiline, "siidine", "villane", soolane jne);

34. teab akvarellitehnikaid kasutavaid eesti kunstnikke;
35. oskab organiseerida pildipinda lähtuvalt elementide asukohast;
36. mõtleb kompositsioonelementide hulga ja asukohtade üle pinnal;
37. tunneb akvarellitehnika ajalugu.

Praktilised tööd: „Kunstitehnika eksperimendid“: Õpilased katsetavad erinevaid joonistamise tehnikaid, nagu tušijoonistus ja pastellitehnika. Nad loovad omanäolisi fakteure ja katsetavad eri joonistusvõtteid, luues pilte valitud tehnikates.

Õpiprojektid: „Installatsiooni loomine“: Õpilased töötavad ühistööna, et luua installatsioon, mis seostab visuaalset uurimist uue tulemusega, näiteks joonistusest postkaardini. Nad kavandavad oma teosed ja dokumenteerivad protsessi.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Külustus Kumu kunstimuuseumisse: Õpilased külastavad Kumu rahvusromantismi saali, et tutvuda eesti kunstnike pastelli- ja akvarellitehnikatega. Nad uurivad akvarellitehnika ajalugu ja arutlevad näitusel olevate teoste üle.

Kogukonnapraktika: Näitus „Geomeetrilised sümbolid ja värvikooskõla“: Õpilased loovad näituse, kus nad kujutavad geomeetrilisi kujundeid sümbolina ning katsetavad värvikooskõla ja kompositsiooni. Nad tutvustavad oma töid ja arutavad, kuidas valitud kujundid ja värvid mõjutavad meie taju ja keskkonda.

Teema	Õppesisu/ Õppetegevused:
<p>Visuaalne kirjaoskus</p>	<p>Õppesisu: Igapäevane visuaalkultuur. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted: kahemõõtmeline, kolmemõõtmeline, kompositsioonipõhimõtted, kompositsiooni kirjeldus, joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjeldus, perspektiiv, ruumiillusiooni loomise põhimõtted, liikumise mulje loomine, värviteooria, neljamõõtmelise teose baaselemendid, kaadriplaanid, kunstiliigid, kunstizhanrid, kujutavus.</p> <p>Õppetegevused: Kunstiteose vorm ja kompositsioon, materjalid, tehnika, ümbrus (kontekst), sõnum jne. Tänav, taluõu jne (maja välisdetailid). Ruumi kolm mõõdet. Inimene perspektiivis, pea rakursis, näo detailid. Geomeetiline kujund sümbolina.</p>
<p>Kunstitehnikad ja loominguline eneseväljendus</p>	<p>Õppesisu: Kunstitehnikad ja stiilid. Digitaalsed joonistus-, foto-, video- ja animatsioonitehnikad. Narratiivi loomine. Etikett. Näitusetöö nimesilt.</p> <p>Õppetegevused: Maal – maalimine erinevatele materjalidele. Skulptuur - paberskulptuur ilma liimita. Graafika - trükigraafika ja värvi- ning viltpliiatsite ühendamine</p>

Disain ja disainiprotsess	<p>Õppesisu: Disaini baaselemendid. Disaini liigid. Disainiprotsessi osad. Tarbeesemed ja levinumad materjalid: looduslikud materjalid, tehismaterjalid. Kavandamine ja visualiseerimine. Idee sõnastamine.</p> <p>Õppetegevused: Märk - geomeetriliste kehade, märkide, kujundite ja värvide mitmetähenduslikkus. Kiri - omaloodud šrifti kujundamine</p>
Kunstiajalugu, visuaalkultuur ja kunstnikud	<p>Õppesisu: Kunstiga seotud elukutsed. Kunstiajalugu. Kirjasüsteemid eri ajastutest ja kultuuridest. Esiaja kunst. Varased tsivilisatsioonid. Antiikaja kunst Kreekas ja Roomas. Keskaja kunst Eestis. Mõisaarhitektuur. Taluarhitektuur. Pärimuskultuur.</p> <p>Õppetegevused: Eesti ja maailm - keskajast barokini. Rahvakunst - käise-, vöö- jt kirjad.</p>
Kunst ja kultuur ühiskonnas	<p>Õppesisu: Jätkusuutlik mõtteviis. Teabe otsimine ja infokeskkonnad. Kunstielu. Autorsus ja autoriõigused.</p> <p>Õppetegevused: Teose muutmine mõjusamaks peegelduse, perspektiivi, illusiooni või muu võttega.</p>

8. KLASS

Õpitulemused 8. klassis

Õpilane:

1. teab, mis on sürrealism ja automatism;
2. teab kunstnikke, kes kasutavad automatismi võtteid;
3. oskab kompimise ja vahetu tunde najal abstraherida objekte;
4. arendab varem visandatud abstraktsetest kujunditest edasi isikupärased tegelaskujud;
5. oskab maalida, kasutades automatismi töö lähtepunktina;
6. mõtleb läbi teose kompositsiooni;
7. loob lugusid ja tegelasi;
8. oskab teha mõistekaarti;
9. on saanud grupitöö kogemuse *performance'I esitamisel*. kujutab oma lugu pildiseeriana;
10. teab eesti klassikalise skulptuuri teoseid ja kunstnikke (August Weizenberg, Amandus, Adamson);
11. tajub skulptuuride kolmemõõtmelisust;
12. omandab muuseumikäimise harjumusi;
13. saab teada konkreetse näituse autoritest ja teemadest;
14. on uurinud erinevaid vorme;
15. oskab luua olemasolevatest detailidest uusi kooslusi;
16. on uurinud vormide suhet tasapinnaga ja vormide suhtlemist omavahel;

17. oskab leida seoseid omadussõnade ja vormide vahel (kerge, raske, püsiv, ebakindel, liikuv, staatiline);
18. teab, mis on stiliseerimine ja transformeerimine;
19. oskab luua omanäolisi miniskulptuure;
20. teab, mis on patineerimine, monokroomsus ja mulaaž;
21. oskab nimetada kunstnikke, kes on loonud installatsioone;
22. on omandanud kogemused ühise installatsiooni loomisel;
23. oskab teha oma installatsioonist helitaustaga video;
24. märkab geomeetrilisi rütme enda ümber;
25. teab, mis on arhitektoonika ja oskab seda kavandada;
26. tajub enda ja teiste suhet keskkonnaga;
27. mõtleb taaskasutuse peale kunstis;
28. oskab luua kunstiobjekti kasutatud asjast, ühendades seda erinevate materjalidega;
29. kasutab sõnumi edastamise visuaalseid võtteid;
30. uurib liiklusmärkide kujundusi;
31. loob uusi liiklusmärke;
32. püstitab endale ise teema ja ülesande; teostab idee sobivate vahenditega; planeerib oma idee teostamiseks kuluva aja oskuslikult;
33. omandab muuseumikülastamise harjumuse;
34. saab teada konkreetse näituse autoritest ja teemadest.

Praktilised tööd: „Miniskulptuuride loomine“: Õpilased loovad omanäolisi miniskulptuure, kasutades patineerimise ja stiliseerimise võtteid. Nad uurivad vormide ja omadussõnade vahelisi seoseid ning katsetavad erinevate materjalidega, sealhulgas taaskasutatud materjalidega.

Õpiprojektid: „Installatsiooni loomine ja dokumenteerimine“: Õpilased töötavad grupitööna, et luua ühine installatsioon, kasutades taaskasutatud materjale ja looduslikke esemeid. Nad loovad oma installatsioonist helitaustaga video ning tutvustavad oma ideid ja teostust klassile.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Külastus Eesti kunstimuuseumisse: Õpilased külastavad näitust, kus tutvuvad klassikalise skulptuuriga ja eesti kunstnike teostega. Nad analüüsivad muuseumi ekspositsiooni ning õpivad, kuidas näitustel teoseid eksponeerida.

Kogukonnapraktika: Projekt „Uued liiklusmärgid“: Õpilased uurivad liiklusmärkide kujundusi ja loovad uusi, innovaatilisi märke, mis arvestavad kaasaegse visuaalkultuuri ja keskkonnamõjudega. Näitus oma loodud märkidega korraldatakse kooli või kohaliku kogukonna ruumides, kus nad tutvustavad oma töid ja arutlevad nende tähenduse üle

Teema	Õppesisu/ Õppetegevused:
Visuaalne kirjaoskus	Õppesisu: Igapäevane visuaalkultuur. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted: kahemõõtmeline, kolmemõõtmeline, kompositsioonipõhimõtted, kompositsiooni kirjeldus, joone, kujundi,

	<p>vormi ja tekstuuri kirjeldus, perspektiiv, ruumiillusiooni loomise põhimõtted, liikumise mulje loomine, värviteooria, neljamõõtmelise teose baaselemendid, kaadriplaanid, kunstiliigid, kunstžanrid, kujutavus.</p> <p>Õppetegevused: Kunstiteosed ja stiilid, lood ja sündmused uue teose loomise lähtepunktina. Realistlik maastikumaal, veekogu. Iseseisev natüürmordi koostamine, vaatluspunkti valik. Inimese meeleolu väljendus poosiga, kiirskitseerimine. Kompositsiooni rajamine geomeetrilisele kujundile.</p>
Kunstitehnikad ja loominguline eneseväljendus	<p>Õppesisu: Kunstitehnikad ja stiilid. Digitaalsed joonistus-, foto-, video- ja animatsioonitehnikad. Narratiivi loomine. Etikett. Näitusetöö nimesilt.</p> <p>Õppetegevused: Maal - klaasimaal, fresko jms. Skulptuur - skulptuur „liigse” eemaldamisega (penoplast vms). Graafika - erinevate graafikaliikide katsetused.</p>
Disain ja disainiprotsess	<p>Õppesisu: Disaini baaselemendid. Disaini liigid. Disainiprotsessi osad. Tarbeesemed ja levinumad materjalid: looduslikud materjalid, tehismaterjalid. Kavandamine ja visualiseerimine. Idee sõnastamine.</p> <p>Õppetegevused: Märk - märgi tähenduse muutus ajaloos, firmamärk. Kiri - šrift raamatus, plakatil, reklaamis vm.</p>
Kunstiajalugu, visuaalkultuur ja kunstnikud	<p>Õppesisu: Kunstiga seotud elukutsed. Kunstiajalugu. Kirjasüsteemid eri ajastutest ja kultuuridest. Esiaja kunst. Varased tsivilisatsioonid. Antiikaja kunst Kreekas ja Roomas. Keskaja kunst Eestis. Mõisaarhitektuur. Taluarhitektuur. Pärimuskultuur.</p> <p>Õppetegevused: Eesti ja maailm - 19. sajandi stiilid, modernism. Rahvakunst - rahvuslik ja rahvalik.</p>
Kunst ja kultuur ühiskonnas	<p>Õppesisu: Jätkusuutlik mõtteviis. Teabe otsimine ja infokeskkonnad. Kunstielu. Autorsus ja autoriõigused.</p> <p>Õppetegevused: Korduvuse mõju. Mustrid.</p>

9. KLASS

Õpitulemused 9. klassis

Õpilane:

1. teab, kuidas kiri läbi ajaloo on arenenud ja muutunud;
2. seostab kirjavorme arhitektuuriga;
3. tunneb ära olulisemad kirjastiilid;
4. teab, mis on kalligraafia;
5. loob oma tähestiku;
6. oskab kujundada raamatukaant või plakatit;
7. komponeerib oskuslikult omavahel erinevates proportsioonides kirju;
8. teab, mis on kalligraafiline kunst ja konkreetne poeesia;
9. oskab loovalt kasutada teksti või kirja elementi kompositsioonis, kunstnikuraamatus, installatsioonis või performance'is.
10. teab, mis on piktogramm;
11. teab kunstnikke, kes kasutavad märgilist pildikeelt;
12. on omandanud kogemused piktogrammide loomisel;
13. oskab rühma liikmena luua sõnumiga piltjutustust;
14. oskab rühma liikmena luua ühistöödest terviklikku väljapanekut ja esitada teost publikule.
15. teab mõningaid popkunstnikke (nt Richard Hamilton, Andy Warhol, Andres Tolts, Kaljo Põllu);
16. mõtleb kriitiliselt; massikultuuri ja tarbimise teemal;
17. loob oma popkunsti laadis kollaaži;
18. teab fotot kasutatavaid kunstnikke (nt David Hockney, DeStudio - Herkki Erich Merila, Peeter Laurits);
19. kasutab fotokoopiat oma töö teostamisel;
20. loob autoportree fotokollaaži ja segatehnikas;
21. teab, mis on sürrealism ja dadaism;
22. lavastab ja dokumenteerib sürrealistlikku situatsiooni eseme kasutamisest;
23. teab helisündmust Eestist ja näiteid mujalt maailmast;
24. esitab rühma liikmena juhendiga helisündmuse.
25. oskab oma valikuid põhjendada ning oma tööd tutvustada;
26. loob installatsioone rõivastest;
27. teab, mis on tegevuskunst, happening ja performance;
28. teab olulisi performance'i-kunstnikke Eestis ja mujal maailmas;
29. oskab rühma liikmena luua performance'i stsenaariumi; on omandanud kogemused performance'i esitamisel; oskab aktsiooni dokumenteerida;
30. teab animatsiooni eriliike;
31. leiab loovülesandes erinevaid lahendusvariante ja isikupäraseid teostusvõimalusi;

32. kasutab loovtöös digitaalseid tehnoloogiaid;
33. tunneb Eesti Kunstimuuseumi digiarhiivi ja Kumu virtuaaltuuri ning oskab neid kasutada;
34. oskab küsimuste abil avada kunstiteoseid ning neid teistele õpilastele tutvustada;
35. omandab muuseumikäimise harjumusi;
36. saab teada konkreetse näituse autoritest ja teemadest.

Praktilised tööd: „Autoportree fotokollaaži loomine“: Õpilased loovad oma autoportree, kasutades fotokoopiat ja segatehnikat (nt kollaaž, värv ja erinevad graafikatehnikad). Nad uurivad erinevaid popkunsti mõjutusi ja loovad oma töö popkunstnikest inspireerituna.

Õpiprojektid: „Performance'i loomine ja esitamine“: Õpilased loovad rühmades performance'i, mille aluseks on kaasaegse kunsti kontseptsioon (nt sürrealism, dadaism või tegevuskunst). Nad loovad oma performance'i stsenaariumi, esitavad selle klassile ja dokumenteerivad kogu protsessi.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Külustus Kumu kunstimuuseumi: Õpilased külastavad näitust, kus tutvuvad Eesti ja maailma kaasaegse kunstiga, uurivad performance-kunsti, installatsioone ja erinevaid kunstivorme. Nad analüüsivad näituse teemasid ja autorite töid ning koostavad külastuse põhjal oma loovtöid.

Kogukonnapraktika: „Liiklusmärkide ümberkujundamine“: Õpilased uurivad liiklusmärkide kujundusi ja loovad uusi, visuaalselt atraktiivseid märke. Oma loomingut esitlevad nad kogukonnale näitusel või kooli ruumides.

Teema	Õppesisu/ Õppetegevused:
Visuaalne kirjaoskus	<p>Õppesisu: Igapäevane visuaalkultuur. Kujutamise baaselemendid ja kompositsioonipõhimõtted: kahemõõtmeline, kolmemõõtmeline, kompositsioonipõhimõtted, kompositsiooni kirjeldus, joone, kujundi, vormi ja tekstuuri kirjeldus, perspektiiv, ruumiillusiooni loomise põhimõtted, liikumise mulje loomine, värviteooria, neljamõõtmelise teose baaselemendid, kaadriplaanid, kunstiliigid, kunstižanrid, kujutavus.</p> <p>Õppetegevused: Väljendusvahendite valik vastavalt ideele, otstarbele ja sihtgrupile. Loodus detailides, maja siseruum. Deformatsioon (nt kubism, ekspressionism) mõju suurendamiseks. Mitu inimese figuuri suhtlemas, käed. Arhitektoonika. Moodulsüsteemid.</p>
Kunstitehnikad ja loominguline eneseväljendus	<p>Õppesisu: Kunstitehnikad ja stiilid. Digitaalsed joonistus-, foto-, video- ja animatsioonitehnikad. Narratiivi loomine. Etikett. Näitusetöö nimesilt.</p>

	<p>Õppetegevused: Maal - lahustid, lakid jms, õlimaal, graffiti. Skulptuur - materjali valik lähtuvalt teemast ja soovist. Graafika - graafika + kollaaž jt segatehnikad.</p>
Disain ja disainiprotsess	<p>Õppesisu: Disaini baaselemendid. Disaini liigid. Disainiprotsessi osad. Tarbeesemed ja levinumad materjalid: looduslikud materjalid, tehismaterjalid. Kavandamine ja visualiseerimine. Idee sõnastamine.</p> <p>Õppetegevused: Märk - mäng sümbolitega, logo. Kiri - pidulik kiri (nt kalligraafia).</p>
Kunstiajalugu, visuaalkultuur ja kunstnikud	<p>Õppesisu: Kunstiga seotud elukutsed. Kunstiajalugu. Kirjasüsteemid eri ajastutest ja kultuuridest. Esiaja kunst. Varased tsivilisatsioonid. Antiikaja kunst Kreekas ja Roomas. Keskaja kunst Eestis. Mõisaarhitektuur. Taluarhitektuur. Pärimuskultuur.</p> <p>Õppetegevused: Eesti ja maailm - protsessuaalne kunst, kunstide süntees, tänapäevakunst. Rahvakunst - etnograafia ja tänapäev.</p>
Kunst ja kultuur ühiskonnas	<p>Õppesisu: Jätkusuutlik mõtteviis. Teabe otsimine ja infokeskkonnad. Kunstielu. Autorsus ja autoriõigused.</p> <p>Õppetegevused: Ruumilisuus ja ruumilisuse illusioon (3D efekt, stereonägemine jms).</p>

2.2 MUUSIKA AINEKAVA

2.2.1. Õppeaine kirjeldus

Muusikal kui universaalsel suhtlusvahendil on läbi aegade olnud tähtis osa laste ja noorte vaimsel, moraalsel ning esteetilisel kasvatamisel. Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem. Üldhariduskooli muusikaõpetuse eesmärk on tekitada huvi muusika ja musitseerimise vastu ning kujundada harmoonilist ja loovat isiksust. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodile ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.

Muusikaga tegelemine rikastab tundeelu, kujundab esteetilisi hoiakuid ja kultuurilisi tõekspidamisi. Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset.

Muusikaõpetuses tähtsustatakse:

1. ühislaulmist kui rahvusliku kultuuritraditsiooni olulist väljendust ja edasikandjat;
2. loomingulist eneseväljendust;
3. õpilase loova ja kriitilise mõtlemise arengu toetamist;
4. õpilase isiklikku suhet muusikaga ning muusikalise suhtlemise rolli vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalustamise võimalusena;
5. muusika osa tasakaalustatud isiksuse eetilise-esteetiliste väärtushinnangute kujunemisel;
6. õppija huvi ja isikupära.

Muusika õppeaine sisuks on musitseerimine (laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, omalooming), muusika kuulamine ja muusikalugu, muusikaline kirjaoskus ning õppekäigud.

Muusikaõpetuse kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes järgmisi osaoskusi:

1. laulmine,
2. pillimäng,
3. muusikaline liikumine,
4. omalooming,
5. muusika kuulamine.

Muusikaõpetuse lahutamatu osa on muusikaline eneseväljendus, millega arendatakse õpilase isikupära, omandatakse oskused ja teadmised üksi ning koos musitseerimiseks ja loominguliseks eneseväljenduseks.

Musitseerimine on keskne tegevus muusikateadmiste ja -oskuste omandamiseks ning loova ja harmoonilise isiksuse kujunemiseks. Rühmas või üksi õppides arendatakse suhtlemis- ja koostööoskust, üksteise kuulamise oskust, ühtekuuluvustunnet, hoolivust, paindlikkust ja tundetarkust ning juhitakse õpilaste enesehinnangut ja õpimotivatsiooni.

Ühislaulmise ning koorilauluga arendatakse sotsiaalseid oskusi ning kujundatakse rahvuslikku eneseteadvust ja isamaa-armastust.

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, saadete, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise ja tekstide loomisega, mille käigus luuakse võimalused muusikalise eneseväljenduse ja esinemisjulguse kujunemiseks ning arenemiseks. Omaloomingulises tegevuses rakendatakse ja kinnistatakse muusikateadmisi ja -oskusi.

Muusika kuulamisega arendatakse kuulamisoskust, tähelepanu, analüüsivõimet ja võrdlusoskust.

Muusikaloos tutvustatakse muusika väljendusvahendeid, stiile, heliloojaid ja interpreete ning omandatakse kultuuriloolisi teadmisi.

Muusikalise kirjaoskuse all mõistetakse ainekavas sisalduvat elementaarset noodikirja lugemise oskust, mida omandatakse musitseerides ja mis loob eeldused muusika teadlikumaks mõistmiseks.

Muusika võimaldab osaleda kultuuris mitmel viisil ja kujundada elukestvat harrastust.

Õppekäigud (sh virtuaalsed) kontserdipaikadesse, teatritesse ning muuseumidesse kujundavad õpilaste silmaringi ja muusikamaitset, teadmisi kohalikust, oma riigi ja maailma kultuuripärandist ning nende rollist maailmas ja peamistest kultuurisaavutustest (sh popkultuurist). Muusikaõpetuse lahutamatu osa on kooli kontserdieluse osalemine, et õpilased omandaksid kogemusi nii esineja, kuulaja kui ka korraldajana. Muusikaõpetust kavandades ja korraldades leitakse tunnivälise loometegevuse võimalusi (koorilaul, solistid, ansamblid, orkestrid, kontsertide jm esinemiste kavandamine, töötoad jms).

2.2.2. Kooliastmete lõpuks taotlevad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste

Õpilane:

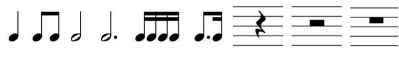
1. tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, omaloomingust ja muusikalisest liikumisest ning muusika kuulamisest;
2. saab esmase ühislaulmise ja koorilaulu kogemuse ning pillimänguoskused;
3. kuulab keskendunult muusikat, enda ja kaaslaste muusikaesitusi ning avaldab selle kohta oma arvamust;
4. mängib loomeideedega ning katsetab musitseerimisel erinevaid muusika väljendusvahendeid;
5. rakendab omandatud muusikateadmisi ja -oskusi muusikategevustes, sh muusikalist

kirjaoskust (helivälitused, rütmid ja pausid: 2- ja 3-osaline taktimõõt; JO- ja RA-astmerida, JOvõti; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

II kooliaste

Õpilane:

1. tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist;
2. teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes – laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalises liikumises;
3. kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle;

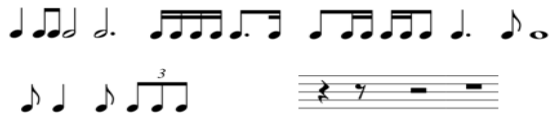
4. osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi otsides;
5. suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loomingusse, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid;
6. mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu;
7. märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse;
8. leiab muusikainfot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas;
9. väärtustab loojat ja tunneb rõõmu nii iseseisvast kui ka ühisest muusikategevusest ja väärtustab musitseerimist;
10. teadvustab ja hindab oma muusikavõimeid, arendab neid muusikategevustes – laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalises liikumises;
11. kuulab süvenenult Eesti ja teiste rahvaste muusikat ning arutleb muusika üle;
12. osaleb aktiivselt muusikaloomes, katsetab oma ideid erinevates muusikategevustes ja sobivates digikeskkondades, on püsiv lahendusi otsides;
13. suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loomingusse, põhjendab ning analüüsib oma arvamusi ja valikuid;
14. mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulupidu;
15. märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ning suhtub lugupidavalt eri rahvuskultuuridesse;
16. leiab muusikainfot eri teabeallikatest ning käitub vastutustundlikult virtuaalmaailmas;
17. väärtustab loojat ja loomingut ning on teadlik autoriõigusest;
18. väärtustab teadmisi ja oskusi muusikategevustes, rakendades muusikalist kirjaoskust (helivältsed, rütmifiguurid ja pausid: taktimõõt 4/4, C ja eeltakt; duur-, moll-helilaad, helistikud C-a, G-e, F-d; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele).

III kooliaste

Õpilane:

1. huvitub muusikast kui kunstiliigist, väärtustab muusikat ning muusikategevust kultuuri ja igapäevaelu rikastajana;
2. teadvustab muusika võimalusi vaimse, füüsilise ja emotsionaalse tasakaalu loomisel;
3. osaleb aktiivselt musitseerimises: tegutseb koos teistega, vastutab enda tegevuse eest rühmas (klassis, kooris, ansambelis);
4. arendab loomeideid muusikalise eneseväljenduse kaudu: katsetab ideid muusikategevustes, leiab lahendusi esile kerkinud probleemidele, hindab isikupära ja erinevaid lahendusi ning on püsiv ja järjekindel;
5. tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid;
6. väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat, on traditsioonide edasikandja laulja ja/või pillimängijana ning osaleb laulupidudel;
7. teadvustab muusikat kui kultuuridevahelist suhtluskeelt, väärtustab kultuurilist mitmekesisust;

8. tegutseb eetilisel ja ohutult (sh autoriõigust arvestades) nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonnasse;
9. valib endale meelepärase(d) muusikaga tegelemise viisi(d), hindab oma kogemust ja jagab seda kaaslastega;
10. teadvustab, et teadlikuma musitseerimise aluseks on muusikaline kirjaoskus, mille hulka kuuluvad helivältsed, rütmifiguurid ja pausid:

- kaheksandiktaktimõõt laulurepertuaarist tulenevalt; ühe võtmemärgiga helistikud ja repertuaarist tulenevalt kahe võtmemärgiga helistikud; bassivõti repertuaarist tulenevalt; muusikalised oskussõnad vastavalt valitud teemadele;
11. mõistab, kuidas huvi muusika vastu ning muusikaoskused võimaldavad kujundada sellest elukestva harrastuse või elukutse.

2.2.3. Õpitulemused ja õppesisu kooliastmeti ja klassiti

I kooliaste

Musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming

Laulmine

Õpilane:

1. laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris;
2. väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
3. laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, kaanoneid, eesti ja teiste rahvaste laule;
4. laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu koduke“ (A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus); lastelaulud „Lapsed, tupp“, „Teele, tee, kurekesed“, „Kevadel“ („Juba linnukesed...“), „Uhti, uhti, uhkesti“, „Emakesele“ (M. Härma), „Rongisõit“ (G. Ernesaks);
5. on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle;
6. mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes.

Pillimäng

Õpilane:

1. rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates ostinato'des ja/või kaasmängudes;
2. musitseerib väikekandlil või plokkflöödil esmaseid mänguvõtteid kasutades;
3. mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;
- 2) kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid;
- 3) tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
- 4) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
- 2) loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
- 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- 4) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
- 5) kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel;
- 6) väljendab muusika meeleolu kunstitöodes;
- 7) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;

- 2) kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
- 3) eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka);
- 4) otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.

II kooliaste

Musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;
- 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehääelseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
- 3) väärtustab ühislaulmist, laulab peast kooliastme ühislause: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Eesti lipp“ (E. Võrk), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvalaul), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul), „Püha õõ“ (F. Gruber), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter);
- 5) osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
- 6) rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.

Pillimäng

Õpilane:

- 1) süvendab I kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);
- 2) musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil; rakendab pillimängus digivõimalusi;
- 3) seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga;
- 4) rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas;
- 2) väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse;
- 3) rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) julgeb loomeideedega katsetada ning eksida; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel;
- 2) loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas;
- 3) improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- 4) loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne);

5) loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades;
- 2) tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi;
- 3) otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele;
- 4) kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore;
- 5) eristab kuuldelt sümfooniaorkestri pillirühmi;
- 6) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldle ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega;
- 7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.

III kooliaste

Musitseerimine: laulmine, pillimäng, muusikaline liikumine, muusikaline omalooming

Laulmine

Õpilane:

- 1) laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;
- 2) laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
- 3) väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: „Eesti hümn“ (F. Pacius), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oksvort), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter), „Saaremaa valss“ (R. Valgre), „Mul meeles veel“ (R. Valgre), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär);
- 4) on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
- 5) kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleparaati ja teab, et häält on vaja hoida.

Pillimäng

Õpilane:

- 1) mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus;
- 2) musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades;
- 3) uurib pillide tämbri omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut;
- 4) süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.

Muusikaline omalooming

Õpilane:

- 1) loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;
- 2) katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades;

- 3) loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);
- 4) analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;
- 5) rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

Muusikaline liikumine

Õpilane:

- 1) võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu;
- 2) tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;
- 3) leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm);
- 4) rakendab liikumises muusikateadmisi.

Muusika kuulamine

Õpilane:

- 1) uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;
- 2) võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;
- 3) võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;
- 4) analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;
- 5) uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
- 6) rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;
- 7) rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;
- 8) teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi;
- 9) seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;
- 10) järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.

1.KLASS

Õpitulemused 1. klassis

Laulmine.

Õpilane:

1. on harjunud laulma sirge selja, püstise pea ja avatud suuga julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga kooris (kogu klassiga), ansambelis ja/või üksi; võtab osa ühislaulmisest;
2. väljendab laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; pöörab tähelepanu lauldava laulu sõnadele;
3. laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regillaule, eesti ja teiste rahvaste laule;
4. laulab peast I kooliastme ühislause: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Kevadel“ ehk „Juba linnukesed...“ (eesti rahvaviis / J. H. Hermann ja P. Tekkel);
5. on tutvunud laulupidude traditsiooniga;

6. on tutvunud muusikalise kirjaoskusega ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivas tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI ja RA; teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi laulmisel.

Pillimäng.

Õpilane:

1. mängib keha-, rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid ostinato'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi;
2. on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel.

Muusikaline liikumine.

Õpilane:

1. väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;
2. tajub ja tunnetab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid: rütme, rütmifiguure ja pausi, erinevaid temposid;
3. tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge.

Omalooming.

1. rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
2. loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi;
3. improviseerib astmemudelitele tuginedes;
4. loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
5. kasutab loovliikumist muusika meeolelu väljendamisel;
6. on tutvunud muusikalise kirjaoskusega: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI ja RA ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.

Muusika kuulamine.

1. avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara;
2. kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeolelu ja karakterit;
3. eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala);
4. on tutvunud eesti rahvapillidega ja kirjeldab neid.

Praktilised tööd: Õpilased valmistavad ise lihtsaid muusikariistu, nagu marakad ja trummid, kasutades taaskasutatavaid materjale, et arendada rütmitunnetust ja käsitööoskusi.

Õpiprojektid: Projekt „Looduse helid“: õpilased koguvad ja salvestavad looduse helisid, seejärel loovad koos õpetajaga muusikalise kompositsiooni, kasutades kogutud helisid.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Külustus Tearti- ja muusikamuuseumisse, kus õpilased saavad tutvuda erinevate pillidega ja õppida, kuidas muusika on aja jooksul arenenud.

Osaoskused	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine.	Õppesisu: Kehahoid, hingamine ja diktsioon. Muusika sisu ja meeleolu. Laulmine käemärkidega astmetrepi ja noodipildi järgi ning kasutamine relatiivseid helikõrgusi (astmeid). Laulmine ja laulutehnika. Interpretatsioon. Muusikaline kirjaoskus. Eakohased laste-, mängu- ja mudellaulud ning eesti ja vene rahvaste laulud. Ühislaule laulmine: „Lapsed, tuppa“ „Teele, teele, kurekesed“ „Mu koduke“ (A. Kiis) „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus), „Eesti hümn“.
Pillimäng.	Õppesisu: Koosmäng plaatpillidel, plokkflöödil löökpillidel jm. Liigutuste loomine kehapilli abil.
Muusikaline kirjaoskus.	Õppesisu: Pulss, metrum. Noot, noodijoonestik. Meetrum muusikas. Rütmid <i>TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A</i> . Takt ja taktimõõt 2, 3. Paus <i>TA</i> . Helikõrgused. Aste <i>RA</i> . Astmed <i>SO-MI-RA</i> . Noodijoonestik. Kordusmärk.
Omalooming	Õppesisu: Liigutuste loomine kehapilli abil.
Muusikaline liikumine.	Õppesisu: Rütmid: samm, jooksen, seis, paus.
Muusika kuulamine.	Õppesisu: Heli. Heli tekkimine ja eristamine. Dünaamika. Dünaamika märgid <i>piano</i> ja <i>forte</i> . Taktimõõt $2/4$. Takt. Taktimõõt $3/4$. Teemaatilised laulud ja muusika.

2. KLASS

Õpitulemused 2. klassis

Laulmine.

Õpilane:

- oskab lauldes hoida loomulikku kehahoidu; on tutvunud laulmisele omaste hingamis põhimõtetega; laulab vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansambelis või kooris;
- väljendab laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; loeb iseseisvalt noodist laulusõnu;
- laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule;
- laulab peast I kooliastme ühislaule: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Mu koduke“ (muusika ja sõnad A. Kiis), „Tiliseb, tiliseb aisakell“ (L. Wirkhaus / J. Oro); „Rongisõit“ (G. Ernesaks / E. Niit);
- on tutvunud laulupidude traditsiooniga;
- mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes: laulab endale sobivad tessituuris astmemudeleid, kasutades astmeid SO, MI, RA, LE, JO,

(alumine) RAI ja (alumine) SOI (pentatoonika); kinnistab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.

Pillimäng.

Õpilane:

1. mängib keha-, rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid ostinato'sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; mängib ja improviseerib plaatpillidel meloodiat, toetudes pentatoonikale;
2. on tutvunud väikekandle või plokkflöödi esmaste mänguvõtetega ja kasutab neid musitseerimisel;
3. mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust: teadvustab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi musitseerimisel.

Muusikaline liikumine.

Õpilane:

1. väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;
2. tajub ja tunnetab liikumise kaudu rütme, rütmifiguure ja pausi; tunnetab muusika erinevaid temposid ja väljendab dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu; arvestab liikudes enda ja teiste asukohaga ruumis;
3. tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge ning labajalavalssi ja rei(n)lendrit.

Omalooming.

Õpilane:

1. rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
2. loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi;
3. improviseerib pentatoonika astmetele tuginedes;
4. loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
5. kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel;
6. mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus: kasutab omaloomingu loomisel astmeid SO, MI, RA, LE, JO (alumine) RAI ja (alumine) SOI (pentatoonika) ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.

Muusika kuulamine.

Õpilane:

1. avaldab eakohaselt arvamust kogetud muusikaelamusest, kasutades õpitud oskussõnavara;
2. kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb eakohaselt kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit;
3. eristab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala);
4. eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.

Praktilised tööd: Õpilased valmistavad lihtsaid rütmipille, nagu tamburiinid ja kastanjetid, kasutades taaskasutatud materjale, et õppida rütmi ja muusika tempo tähtsust.

Õpiprojektid: Projekt „Muusikaline muinasjutt“: õpilased loovad rühmatööna muinasjutu, milles nad esitavad lugu nii sõnade kui muusikaga, kasutades õpitud laule ja rütmipille.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Klass külastab kontserdisaali, kus lapsed saavad kuulata elavat esitust erinevatel rahvapillidel, ning pärast arutavad õpitut klassis.

Kogukonnapraktika: Õpilased esinevad kohalikus kogukonnakeskuses, esitades rahvalaule ja laulu- ning ringmänge, kaasates ka kogukonna liikmeid ühisesse tantsu ja laulmisse.

Osaoskused	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine.	Õppesisu: Laulmine ja laulutehnika. Interpretatsioon. Muusikaline kirjaoskus. Töö häälega, diktsiooniga, vaba tooni tekitamine. Laulusisu ja meeoleu. Harjutused astmenimedega. Ühislaule laulmine: „Eesti hümn“ (F. Pacius) „Teele, tee, kurekesed“ „Kevadel“ (Juba linnukesed) jms.
Pillimäng.	Õppesisu: Keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängud. Väike kanneli kaasmängud põhiaseme akordidega. Lihtsad kaasmängud Orffi pillidel ja kehapillil ning väikesel kandlel.
Muusikaline liikumine.	Õppesisu: Muusika meeoleu liikumise kaudu. Kahe ja kolme osalisel muusikal vahe ning liikumine (valss, polka). Eesti laulu- ja ringmängud („Rivitants-labajalg“, „Kaera Jaan“).
Omalooming	Õppesisu: Lihtsaid tekste loomine: liisusalme, regivärsse. Omaloodud liikumine meeolude väljendamiseks.
Muusika kuulamine.	Õppesisu: Laulu- ja pillimuusikat eristus. Valss ja polka. Tutvustamine Eesti rahvapillidega (kannel, lõõts, torupill). Muusikapala väljendamine kunstiliste vahenditega (liikumine, joonistamine).

3. KLASS

Õpitulemused 3. klassis

Laulmine.

Õpilane:

1. laulab loomuliku kehahoiu ja hingamise, vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris;
2. väljendab lauldes muusika sisu ning meeleolu;
3. laulab eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule;
4. laulab peast I kooliastme ühislaule: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Lapsed, tupp“ (sõnad E. L. Wöhrmann) „Teele, tee, kurekesed“ (sõnad Fr. Kuhlbars), „Uhti, uhti, uhkesti“ (eesti rahvaviis / A. Piirikivi), „Emakesele“ (M. Härma / A. Oengo-Johanson);
5. on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, arutleb suuliselt kogetu üle;
6. mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda lauldes.

Pillimäng.

Õpilane:

1. rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates ostinato'des ja/või kaasmängudes;
2. musitseerib väikekandlil või plokkflöödil esmaseid mänguvõtteid kasutades;
3. mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda pillimängus.

Muusikaline liikumine.

Õpilane:

1. väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas;
2. kasutab liikumisel muusika väljendusvahendeid;
3. tantsib eesti laulu- ja ringmänge;
4. mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda liikumisel.

Omalooming.

Õpilane:

1. rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
2. loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel;
3. improviseerib astmemudelitele tuginedes;
4. loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne);
5. kasutab loovliikumist muusika meeleolu väljendamisel;
6. väljendab muusika meeleolu kunstitöodes;
7. mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda omaloomingus.

Muusika kuulamine.

Õpilane:

1. kirjeldab kogetud muusikaelamusi ning avaldab nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil;
2. kirjeldab, iseloomustab ning võrdleb kuulatava laulu või muusikapala meeleolu ja karakterit, kasutades õpitud oskussõnavara ning muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika);
3. eristab ja iseloomustab kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat, sh muusikažanre (marss, valss, polka);
4. otsib infot erinevatest etteantud allikatest, eristab kõla ja välimuse järgi eesti rahvapille ning kirjeldab neid.

Praktilised tööd: Õpilased meisterdavad oma rütmipillid, näiteks trummid ja tamburiinid, kasutades taaskasutatavaid materjale, et mängida koos muusika saatel.

Õpiprojektid: Projekt „Muusikaline etendus“: lapsed loovad koos muusikalise etenduse, milles nad esitavad laule, rütmilisi kaasmänge ja liikumisi.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Klass külastab kohalikku muusikakooli või kontserdisaali, et kuulata live-esitust erinevatel pillidel ja pärast arutada muusikalise kogemuse üle.

Kogukonnapraktika: Õpilased korraldavad muusikalise etteaste kohaliku kogukonnaürituse raames, esitades rahvalaule ja ringmänge, kaasates kogukonna liikmeid koos esinema.

Osaoskused	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine.	Õppesisu: Laulmine ja laulutehnika. Interpretatsioon. Muusikaline kirjaoskus. Laulamine meloodiat käemärkide, astmetrepi ja noodipildi järgi. Relatiivsed helikõrgused (astmed). Laste-, mängu- ja mudellaulud, kaanonid ning eesti ja teiste rahvaste laulud. Ühislaule laulmine: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Lapsed, tupp“ (sõnad E. L. Wöhrmann) „Teele, tee, kurekesed“ (sõnad Fr. Kuhlbars), „Uhti, uhti, uhkesti“ (eesti rahvaviis / A. Piirikivi), „Emakesele“ (M. Härma / A. Oengo-Johanson);
Muusikaline liikumine.	Õppesisu: Muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust väljendamine liikumise kaudu. Eesti laulu- ja ringmänge tantsud. Liikumiste loomine.
Pillimäng.	Õppesisu: Keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängud. Väike kanneli kaasmängud põhiastme akordidega. Kaasmängud Orffi pillidel ja kehapillil ning väikesel kandel.
Omalooming.	Õppesisu: Lihtsaid tekste loomine: liisusalme, regivärsse. Liikumiste loomine.
Muusika kuulamine.	Õppesisu: Laulu ja pillimuusikat kuuldeliselt eristus. Marss, valss ja polka. Rahvapillid: kannel, Hiiu kannel, lõõtspill, torupill, sarvepill, vilepill. Muusikapala ja autor.

4. KLASS

Õpitulemused 4. klassis

Laulmine.

Õpilane:

1. suunab lauldes meloodiat endale sobivas tessituuris võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;
2. laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
3. väärtustab ühislaulmist, laulab peast II kooliastme ühislause: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Mu isamaa armas“ (saksa rahvaviis/ M. Körber), „Püha öö“ (F. Gruber / J. Mohr, tõlkinud K. A. Hermann);
4. osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib eakohaselt kogetut suuliselt;
5. rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.

Pillimäng.

Õpilane:

1. jätkab I kooliastmes omandatud pillimänguoskuste arendamisega ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);
2. musitseerib plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; rakendab pillimängus digivõimalusi;
3. seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga;
4. rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine.

Õpilane:

1. tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas;
2. väljendab liikumise kaudu eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse;
3. rakendab liikumises muusikateadmisi.

Omalooming.

Õpilane:

1. julgeb loomeideedega katsetada;
2. loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas;
3. improviseerib astmemudelitele tuginedes;
4. loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne);
5. loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.

Muusika kuulamine.

Õpilane:

1. kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat, kasutades õpitud muusika oskussõnavara;
2. tunneb ja eristab eesti rahvapille;
3. otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet;

4. kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; oskab nimetada oma koolis ja/või kodukohas tegutsevaid koore ja nende dirigente;
5. eristab kuuldeliselt pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid);
6. analüüsib külastatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt või kirjalikult; jagab kogemusi kaaslastega.

Praktilised tööd: Õpilased valmistavad ise lihtsaid rütmiinstrumente (nt trummid, kastanjetid), kasutades taaskasutusmaterjale, et õppida rütmi ja musitseerimist praktilise tegevuse kaudu.

Kogukonnapraktika: Õpilased esinevad kogukonnaüritusel, esitades Eesti rahvalaule ja tantsides ringmänge, kaasates vanemaid ja kogukonna liikmeid ühiseks musitseerimiseks.

Osaoskused	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine.	Õppesisu: Laulmine ja laulutehnika. Interpretatsioon. Muusikaline kirjaoskus. Rütmid TI-TI-RI, TI-RI-TI, TAI-TI. 2- osaline vorm. 3-osaline vorm. Nootide tähtnimetused. Moll- ja duur-helilaad. Muusikainstrumendid. Hääleliigid. Laulamine meloodiat käemärkide, astmetrepi ja järgi. Absoluut helikõrgused. Töö diktsiooniga. Ühislaule laulmine: „Eesti hümn” (F. Pacius) „Mu isamaa armas” (saksa rahvalaul) „Püha õõ” (F. Gruber) jt.
Muusikaline liikumine.	Õppesisu: Muusika sisu, meeleolu ja ülesehitust väljendamine liikumise kaudu. Eesti ja vene laulu- ja ringmänge tantsud. Liikumiste loomine.
Pillimäng.	Õppesisu: Keha-, rütmi- ja plaatpille kaasmängud. Väike kanneli kaasmängud põhiastme akordidega. Kaasmängud Orffi pillidel ja kehapillil ning väikesel kandlel.
Omalooming	Õppesisu: Lihtsaid tekste loomine: liisusalme, regivärsse. Liikumiste loomine.
Muusika kuulamine.	Õppesisu: Hääleliigid. Muusikainstrumendid. Vorm muusikas. S. Prokofjev, muinasjutt “Petja ja hunt”. J.S. Bach. L.v. Beethoven

5. KLASS

Õpitulemused 5. klassis

Laulmine.

Õpilane:

1. laulab endale sobivas tessituuris ja hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga; laulab loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;
2. laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
3. väärtustab ühislaulmist, laulab II kooliastme ühislauke: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eesti lipp“ (E. Võrk / M. Lipp), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul / L. Koidula)
4. osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
5. rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust. Kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid, sidudes neid absoluutse noodisüsteemiga.

Pillimäng.

Õpilane:

1. süvendab varasemalt omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);
2. musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil, kasutades õpitud mänguvõtteid; rakendab pillimängus digivõimalusi;
3. seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga;
4. rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine.

Õpilane:

1. tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas;
2. väljendab liikumise kaudu Eesti rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning tantsib lihtsamaid tantse;
3. rakendab liikumises muusikateadmisi.

Omalooming.

Õpilane:

1. julgeb loomeideedega katsetada;
2. loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas;
3. improviseerib astmemudelitele tuginedes;
4. loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne);
5. loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.

Muusika kuulamine.

Õpilane:

1. kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades;

2. tunneb eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi;
3. otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite kohta teavet ning tutvustab seda kaaslastele;
4. kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore;
5. eristab kuuldelt erinevaid orkestriliike ja nende pillirühmi (klahvpillid, keelpillid, puhkpillid, löökpillid);
6. analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega;
7. rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.

Praktilised tööd: Õpilased valmistavad ise väikeseid rütmiinstrumente (nt trummid, marakad), mida kasutatakse hiljem rütmiõpetuses ja ansambli mängudes.

Õpiprojektid: Projekt "Eesti rahvamuusika tutvustus" – õpilased uurivad erinevaid Eesti rahvapille ja -laulutraditsioone ning loovad oma tutvustuse, esitades selle klassikaaslastele.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Klass külastab kohalikku kontserdisaali, et kuulata sümfoniaorkestri esinemist ja õppida eristama erinevaid pillirühmi ning muusikažanre.

Osaoskused	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine.	<p>Õppesisu: Laulmine ja laulutehnika. Interpretatsioon. Muusikaline kirjaoskus. Rütmid TIRI-TIRI, TI-TIRI, TIRI-TI, TA-I-TI.</p> <p>Rütm TI, pauss TI. Taktimõõt 4, 3/8, 6/8. Noodipikkused. Mõisted pidekaar ja sidekaar. Tempo ja tempoterminid. Moll- ja Duur-helilaad. Helistikud C, G-duur ja a, e- mooll. Kõrgendus- ja madaldusmärk, bekaar. Alteratsiooni märgid (helistikumärgid, juhuslikud märgid, diees, bemoll, bekaar). Nootide tähtnimetused. Töö lauludega: „Eesti lipp“ (E. Võrk / M. Lipp), „Meil aiaäärne tänavas“ (eesti rahvalaul / L. Koidula) „Advendiküünal“, „Emakeel“, „Heeringas“, „Imelapse laul“, „Inimene õpib“, „Kehalise tund“, „Karulaane jenka“, „Kindakiri“, „Mardilaul“, „My Bonnie“, „Nõiaelu“, „Pipi laul“, „Tere sügis“, „Vastlaul“, eesti rahvalaulud, Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), jt.</p>
Pillimäng.	<p>Õppesisu: Kitarri algvõtted. Kitarril- ja rütmipillesaade lauludele. Kitarriakordid D, A, E, G ja tabulatuur. Viisi mäng kitarril tähtnimetusi, tabulatuuri või IKT-vahendite abil. Orff-instrumentariumi klassibänd.</p>

Omalooming	Õppesisu: Lihtsaid tekste loomine. Liikumiste loomine.
Muusikaline liikumine.	Õppesisu: Eesti, Soome, Vene, Leedu, Läti, Rootsi, Norra tantsud.
Muusika kuulamine.	Õppesisu: Koor, dirigent, sümfooniaorkester. Eesti rahvamuusika: rahvalaulud, rahvapillid, rahvatantsud. Eesti heliloojate lastemuusikalid. Eesti rahvamuusika: muusikainstrumendid, heliloojad, tantsud. Soome muusika: muusikainstrumendid, heliloojad, tantsud. Vene muusika: muusikainstrumendid, heliloojad, tantsud. Leedu muusika: muusikainstrumendid, heliloojad, tantsud. Läti muusika: muusikainstrumendid, heliloojad, tantsud. Rootsi muusika: muusikainstrumendid, heliloojad, tantsud. Norra muusika: muusikainstrumendid, heliloojad, tantsud. E. Grieg „Peer Gynt“.

6. KLASS

Õpitulemused 6. klassis

Laulmine.

Õpilane:

1. laulab hääle isikupära arvestades võimalikult puhta intonatsiooniga, loomuliku kehahoiu, hingamise ja selge diktsiooniga ning väljendusrikkalt;
2. laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, ühe- ja kahehäälseid laule, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
3. väärtustab ühislaulmist, laulab peast II kooliastme ühislaulu: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann / Fr, Kuhlbars), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa)
4. osaleb laulupeotraditsiooni edasikandmisel koorilaulja või kuulajana ning analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
5. rakendab lauldes muusikalist kirjaoskust, kasutab laulu õppides relatiivseid astmeid.

Pillimäng.

Õpilane:

1. süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskusi ning mängib keha-, rütmi- ja plaatpille (valdavalt kaasmängudes);
2. musitseerib muusikateadmisi ja -oskusi kasutades plokkflöödil ja/või väikekandelil või muul meloodiapillil; rakendab pillimängus digivõimalusi;
3. seostab absoluutseid helikõrgusi noodipildis klaviatuuri ja/või õpitava muusikainstrumendiga;
4. rakendab muusikalist kirjaoskust musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine.

Õpilane:

1. tunnetab, analüüsib ja väljendab liikumise kaudu muusika väljendusvahendeid (meloodia, dünaamika, tempo, muusikavorm) üksi ja/või rühmas;

- väljendab liikumise kaudu Eesti ja teiste maade rahvamuusikale iseloomulikke karaktereid ning lihtsamaid tantse;
- rakendab liikumises muusikateadmisi.

Omalooming.

Õpilane:

- julgeb loomeideedega katsetada; on lahendusi otsides püsiv ja järjekindel;
- loob rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, kaasmänge või ostinato'sid keha-, rütmi- ja plaatpillidel ning digivahenditel; esitleb neid üksi või rühmas;
- improviseerib astmemudelitele tuginedes;
- loob muusikale lihtsaid tekste (regivärsse, laulusõnu jne);
- loob muusikateadmisi ja -oskusi rakendades üksi ja/või rühmas lihtsa instrumentaalpala, esitab seda.

Muusika kuulamine.

Õpilane:

- kirjeldab ja analüüsib kuulatud muusikat muusika oskussõnavara ja kirjaoskust kasutades;
- tunneb ja eristab eesti rahvamuusikat: rahvalaulu liike, rahvapille ja -tantse, teab oma kodukoha ja Eesti rahvamuusika sündmusi;
- otsib infot ning uurib kuulatud heliteoste autorite ja kodukoha loomeinimeste loometegevust ning tutvustab seda kaaslastele;
- kuulab ning võrdleb hääle- ja kooriliike; tunneb kodukoha koore ja dirigente ning tuntumaid Eesti koore;
- eristab kuuldeliselt sümfooniaorkestri pille ja pillirühmi;
- analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte ning muusikalavastusi suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule ja nähtule hinnangu ning jagab kogemusi kaaslastega;
- rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust.

Praktilised tööd: Õpilased valmistavad ise lihtsad rütmiinstrumendid (nt marakad või trummid), mida kasutatakse koolikontsertide ja klassiansamblite esinemistel.

Kogukonnapraktika: Õpilased kutsuvad muusikaelu edendajaid ja koorijuhte oma kooli esinema või läbi viima töötuba, et õppida rahvamuusikat ja saada kogemusi esinemises.

Osaoskused	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine.	<p>Õppesisu:</p> <p>Laulmine ja laulutehnika. Interpretatsioon. Muusikaline kirjaoskus. Helistikud: F duur, d moll. F duur- ja d moll helilaad ning duur- ja moll kolmkõla seoses lauludega. Helistikud G – e, F – d.</p> <p>Töö lauludega: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Kui Kungla rahvas“ (K. A. Hermann / Fr. Kuhlbars), „Majakene mere ääres“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa)</p>
Pillimäng.	Õppesisu:

	Kitarri algvõtted. Kitarr- ja rütmipillesaade lauludele. Kitarriakordid <i>Em, Am, G, D, E</i> ja tabulatuur. Viisi mäng kitarril tähtnimetusi, tabulatuuri või IKT-vahendite abil. Orff - instrumentariumi klassibänd.
Muusikaline liikumine.	Õppesisu: Austria, Saksamaa, Ungari, Poola, Suurbritannia, Iirimaa tantsud.
Omalooming	Õppesisu: Lihtsaid tekste loomine. Liikumiste loomine.
Muusika kuulamine.	Õppesisu: Rahvuslik ärkamisaeg. I üldlaulupidu. Eesti muusikaelu areng. Esimesed Eesti heliloojad. Heliloojad: M. Härma, H. Eller, G. Ernesaks, V. Tormis. Eesti heliloojad tänapäeval. Levimusloojad. Öölaulupeod. Rimski-Korsakov „Šeherazade“. M. P. Mussorgski. Olav Ehala. Suurbritannia muusika: muusikainstrumendid, heliloojad, tantsud. Iiri rahvamuusika: muusikainstrumendid, heliloojad, tantsud. Poola muusika: muusikainstrumendid, heliloojad, tantsud. Ungari muusika: muusikainstrumendid, heliloojad, tantsud. Austria muusika: muusikainstrumendid, heliloojad, tantsud. Saksa muusika: muusikainstrumendid, heliloojad, tantsud.

7. KLASS

Õpitulemused 7. klassis

Laulmine.

Õpilane:

1. laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;
2. laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
3. väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V. Oxford), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu);
4. on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
5. kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas laudes, tunneb oma hääleparaati ja teab, et häält on vaja hoida.

Pillimäng.

Õpilane:

1. mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, ning rakendab digivõimalusi pillimängus;

2. musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel, kasutades esmaseid mänguvõtteid;
3. uurib pillide tämbrilisi omadusi, valides ansamblisse sobivad pillid ning põhjendab oma valikut;
4. süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendades muusikalist kirjaoskust, musitseerides nii üksi kui ka erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine.

Õpilane:

1. võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu;
2. tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;
3. leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valides muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid, näiteks maailma rahvaste muusika või filmimuusika puhul;
4. rakendab liikumises oma muusikateadmisi.

Omalooming.

Õpilane:

1. loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;
2. katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades;
3. loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste, näiteks regivärsid, laulusõnad jm;
4. analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;
5. rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

Muusika kuulamine.

Õpilane:

1. avastab seoseid kodukoha ja/või eesti rahvamuusika ning nende tänapäevaste tõlgendustega, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;
2. võrdleb ning eristab eesti ja valikuliselt teiste rahvaste (Idamaad, Austraalia jt) muusikapärandit: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;
3. võrdleb ja eristab eri muusikastiile, instrumentaalmuusika esituskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;
4. analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;
5. uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
6. rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;
7. rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;
8. tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega;
9. seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;
10. järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.

Õpiprojektid: Projekt "Eesti ja maailmamuusika võrdlus" – õpilased uurivad ja võrdlevad Eesti ja teiste rahvaste muusika väljendusvahendeid, esitledes oma avastusi plakatite ja muusikaproovide kaudu.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Klass külastab kohalikke kontserte või muusikakoolide esitlusi, et kuulata ja võrrelda eri stiilide muusikuid ja esinemisvorme.

Kogukonnapraktika: Õpilased kaasavad oma vanemad või kogukonna liikmed, et nad jagaksid oma kogemusi muusikamaailmast, näiteks koorilaulu või rahvamuusika kohta, ning korraldavad väikese kontserdi koolis.

Osaoskused	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine.	Õppesisu: Laulmine ja laulutehnika. Interpretatsioon. Muusikaline kirjaoskus. Heli ja heliallikad, helilained, helikõrgus, herts, infrahelid ja ultrahelid, helihark, absoluut kuulmine, heli tugevus, detsibell, dünaamika, müra, kaja, akustika. Keelpillid, löökpillid, puupuhkpillid, vaskpuhkpillid. Helide maailm. Sümfoonia orkestripillid. Vokaalmuusika. Töö lauludega: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V. Oxford), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu)
Pillimäng.	Õppesisu: Kitarri algvõtted. Kitarri- ja rütmipillesaade lauludele. Kitarriakordid <i>Em, Am, G, A, D, C</i> ja tabulatuur. Viisi mäng kitarril tähtnimetusi, tabulatuuri või IKT-vahendite abil. Orffinstrumentariumi klassibänd.
Omalooming	Õppesisu: Tekste ja liikumiste loomine.
Muusikaline liikumine.	Õppesisu: Austraalia, Araabiamaade, Juutide, India, Hiina, Jaapani, Indoneesia tantsud.
Muusika kuulamine.	Õppesisu: Austraalia, Araabiamaade, Juutide, India, Hiina, Jaapani, Indoneesia muusika.

8. KLASS

Õpitulemused 8. klassis

Laulmine.

Õpilane:

1. laulab ühe- ja/või mitmehäälsed laule klassitunnis, ansamblis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut.
2. laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule.
3. väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislaulu: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal).
4. on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult.
5. kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleparaati ja teab, et häält on vaja hoida.

Pillimäng.

Õpilane:

1. mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, katsetab digivõimalusi pillimängus.
2. musitseerib akustilisel kitarril või ukulelil, kasutades esmaseid mänguvõtteid.
3. uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ning põhjendab oma valikut.
4. süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja erinevates pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine.

Õpilane:

1. võrdleb eri maade rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu.
2. tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu.
3. leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, hip-hop, rahvaste muusika jne).
4. rakendab liikumises muusikateadmisi.

Omalooming.

Õpilane:

1. loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm.
2. katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades.
3. loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste, nagu regivärsid, laulusõnad jm.
4. analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu.
5. rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

Muusika kuulamine.

Õpilane:

1. uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;

2. võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Hispaania, Ladina-Ameerika ja Põhja-Ameerika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;
3. võrdleb ja eristab rokk- ja popmuusika stiile ning esituskoosseise, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;
4. analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;
5. uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
6. rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;
7. rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;
8. tutvub muusikaga tegelemise võimalustega, muusikaga seonduvate elukutsete ning õppimisvõimalustega;
9. seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;
10. järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.

Õpiprojektid: Projekt "Popmuusika ja superstaarid" – õpilased uurivad ja analüüsivad erinevaid popmuusika žanre ja superstaaride mõju muusikamaailmale ning loovad plakatid ja esitlused.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Klass külastab muuseumit või muusikakooli, kus õpitakse tundma Eesti heliloojaid, interpreete ja orkestreid ning osaletakse hariduslikul töötoal.

Kogukonnapraktika: Õpilased kaasavad kohalikud muusikud, et viia läbi ühine töötuba, kus nad õpivad erinevaid muusikastiile.

Osaoskused	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine.	<p>Õppesisu:</p> <p>Laulmine ja laulutehnika. Interpretatsioon. Muusikaline kirjaoskus. Klaveri-, klavesiini-, orel, akordeoni- koostiosad. Tuntumad Eesti muusikud. Akustilised ja elektronilised elektrofonid (süntesaator, digitaalklaver, rütmimasin, arvutimuusika). Popmuusika algus. 20. sajandi rock ja popmuusika stiilid: kantri, rock'n'roll, briti 1960. aastate pop- ja rockmuusika, folk rock, soul, funk, heavy rock, progressiivne rock, jazz rock ja jazz fusion, disko, punk rock ja grunge, hiphop, elektroniline popmuusika. Superstaarid. Popmuusika Eestis. Töö lauludega: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal). jt.</p>

Pillimäng.	Õppesisu: Kitarri algvõtted. Kitarr- ja rütmipillesaade lauludele. Kitarriakordid <i>Em, Am, G, A, D, C, Dm</i> ja tabulatuur. Viisi mäng kitarril tähtnimetusi, tabulatuuri või IKT-vahendite abil. Orffinstrumentaariumi klassibänd ja rokkansambel.
Muusikaline liikumine.	Õppesisu: Hispaania, Ladina-Ameerika (Brasiilia, Argentina, Kuuba, Jamaika, Mehhiko), Põhja-Ameerika (indianlaste, eskimode) tantsud.
Omalooming	Õppesisu: Lihtsaid tekste loomine. Liikumiste loomine.
Muusika kuulamine.	Õppesisu: Hispaania muusika: traditsioonid, pillid, tantsud. Ladina-Ameerika (Brasiilia, Argentina, Kuuba, Jamaika, Mehhiko) muusika: traditsioonid, pillid, tantsud. Põhja-Ameerika (indianlaste, eskimode) muusika: traditsioonid, pillid, tantsud. Euroameerika ja afroameerika muusika.

9. KLASS

Õpitulemused 9. klassis

Laulmine.

Õpilane:

1. laulab ühe- ja/või mitmehääelseid laule klassitunnis, ansambelis ja/või koolikooris; osaleb laulurepertuaari valimisel ning põhjendab oma valikut;
2. laulab eesti vanemat ja uuemat rahvalaulu, kaanoneid ning teiste rahvaste laule;
3. väärtustab ja hindab ühislaulmise traditsiooni, laulab peast kooliastme ühislauke: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V. Oxford), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Saaremaa valss“ (R. Valgre / D. Vaarandi), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal);
4. on laulupidude traditsiooni edasikandja koorilaulja ja/või kuulajana, analüüsib kogetut suuliselt ja kirjalikult;
5. kasutab muusikalist kirjaoskust ja muusikateadmisi nii üksi kui ka rühmas lauldes, tunneb oma hääleparaati ja teab, et häält on vaja hoida.

Pillimäng.

Õpilane:

1. mängib keha-, rütmi- ja plaatpille, plokkflööti ja/või väikekannelt, rakendab digivõimalusi pillimängus;

2. musitseerib akustilisel kitarril või ukulelel esmaseid mänguvõtteid kasutades;
3. uurib pillide tämbrilisi omadusi, valib ansamblisse sobivad pillid ja põhjendab oma valikut;
4. süvendab I ja II kooliastmes omandatud pillimänguoskust, rakendab muusikalist kirjaoskust, musitseerides üksi ja eri pillikoosseisudes.

Muusikaline liikumine.

Õpilane:

1. võrdleb eri maade (Itaalia, Prantsusmaa ja Aafrika) rahvamuusika karakterit ja väljendab seda liikumise kaudu;
2. tunneb muusikat kuulates ära erinevad muusikavormid ning väljendab neid loovliikumise või improvisatsiooni kaudu;
3. leiab erinevaid muusikalise liikumise viise, valib muusika karakteriga sobiva väljenduse ning põhjendab oma valikuid (nt rokk, džäss, hip-hop, rahvaste muusika jm);
4. rakendab liikumises muusikateadmisi.

Omalooming.

Õpilane:

1. loob ning esitab iseseisvalt ja/või rühmas kaasmänge, rütmilis-meloodilisi improvisatsioone, (digi)kompositsioone jm;
2. katsetab loomeideedega omaloomingus, sh digitaalseid keskkondi kasutades;
3. loob erinevaid muusikast lähtuvaid tekste (nt regivärss, laulusõnad jm);
4. analüüsib enda ja kaaslaste loomingut, võrdleb loodut ning annab sellele hinnangu;
5. rakendab omaloomingus muusikalist kirjaoskust.

Muusika kuulamine.

Õpilane:

1. uurib kodukoha ja eesti rahvamuusikat ning selle tänapäevaseid tõlgendusi, leiab sobivaid näiteid ja põhjendab oma arvamust;
2. võrdleb ning eristab eesti ja teiste rahvaste (Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika) muusikat: leiab iseloomulikke tunnuseid, lähtudes muusika väljendusvahenditest;
3. võrdleb ja eristab eri muusikastiile, lavamuusika žanre, muusika esituskoosseise, hääleliike, leiab oma eelistuse(d) ning argumenteerib valikut;
4. analüüsib kuulatud ja/või virtuaalseid kontserte, muusikalavastusi ning õppekäike suuliselt ja kirjalikult, annab kuuldule/nähtule hinnangu ning jagab oma kogemusi kaaslastega;
5. uurib kodukoha ja Eesti muusikaelu, oskab nimetada heliloojaid, interpreete, dirigente, ansambleid, orkestreid ning muusika suursündmusi;
6. rakendab muusikat kuulates erinevaid digikeskkondi;
7. rakendab muusikat kuulates muusikalist kirjaoskust;
8. teeb valiku muusikaga tegelemise võimalustest, teab muusikaga seonduvaid elukutseid ning õppimisvõimalusi;
9. seostab muusikat enda vaimse, füüsilise ja emotsionaalse heaoluga;
10. järgib autorikaitse seadust ning käitub ohutult, otsides ja kasutades muusikateavet virtuaalkeskkondades.

Õpiprojektid: Projekt "Eesti ja maailma filmimuusika" – õpilased uurivad tuntud filmimuusika heliloojaid ja loovad oma filmimuusika põhjal esitluse, kus esitavad lemmikmuusikateemad kitarril või muul instrumendil.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Kooli muusikaklass korraldab ekskursiooni muusikateatrisse või kontserdile, et näha ja kogeda ooperit, muusikali või džässkontserti.

Osaoskused	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine.	<p>Õppesisu: Laulmine ja laulutehnika. Interpretatsioon. Muusikaline kirjaoskus. Jazz'i eelajalugu, töölaulud, spirituaalid, bluus, menestrelid, ragtime, traditsiooniline jazz, New Orleansi jazz, dixieland, Chicago jazz, swing, bebop, progressiivne jazz, cool jazz, hard bop, funky, soul jazz, modal jazz free jazz jazzrock, fusion jazz. Jazz'i etnilised vormid. Jazz 20. sajandi lõpul. Filmimuusika heliloojad: F. Churchill, C. Chaplin, M. Legrand jt. Filmide „Ristiisa“, „Mees ja naine“, „Rochefort'i tüdrukud“, „Cherbourg'i vihmavarjud“ meloodiad. Muusika eesti filmidest (ja animafilmidest) „Nukitsamees“, „Kevade“, „Suve“, „Papa Carlo teater“, „Hukkunud Alpinisti hotell“, „Põrgu“. Valgre fenomen. Eesti popmuusika 1950.-1990. aastadel. Töö lauludega: Eesti Vabariigi hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm“ (F. Pacius / J. V. Janssen), „Mu isamaa on minu arm“ (G. Ernesaks / L. Koidula), „Jää vabaks, Eesti meri“ (V. Oxford / (V. Oxford), „Eestlane olen ja eestlaseks jään“ (A. Mattiisen / J. Leesment), „Laul Põhjamaast“ (Ü. Vinter / E. Vetemaa), „Saaremaa valss“ (R. Valgre / D. Vaarandi), „Mul meeles veel“ (R. Valgre / K. Kikerpuu), „Oma laulu ei leia ma üles“ (V. Ojakäär / L. Tungal); jt.</p>
Pillimäng.	<p>Õppesisu: Kitarri algvõtted. Kitarr- ja rütmipillesaade lauludele. Kitarriakordid <i>Em, Am, G, A, D, C, Dm</i> ja tabulatuur. Viisi mäng kitarril tähtnimetusi, tabulatuuri või IKT-vahendite abil. Orffinstrumentaariumi klassibänd ja rokkansambe.</p>
Muusikaline liikumine.	<p>Õppesisu: Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu. Maailma rahvaste tantsud ja erinevad tantsustiilid.</p>
Omalooming	<p>Õppesisu: Lihtsaid tekste loomine. Liikumiste loomine.</p>
Muusika kuulamine.	<p>Õppesisu:</p>

	Maailma rahvaste muusika: Itaalia, Prantsusmaa, Aafrika. Muusikateater: ooper, operett, muusikal, ballett. Džässmuusika. Filmimuusika. Kontsert.
--	--

2.3 KUNSTI LIHTSUSTATUD AINEKAVA PÕHIKOOILILE

2.3.1. Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Kunstiõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

1. suudab luua erinevaid kunstitöid, kasutades õpitud teadmisi ja oskusi, tunneb rõõmu kunstist ja sellega tegelemisest;
2. kasutab töövahendeid ja materjale sihipäraselt, ohutult ja säästvalt;
3. töötab iseseisvalt ja teeb koostööd kaaslastega;
4. kirjeldab kunstitöid ning väljendab oma eelistusi ja arvamusi, kasutades (kunsti)oskussõnavara; väärtustab isikupära ja erinevaid lahendusi;
5. tunneb huvi kunstiteoste ja Eesti kunstipärandi vastu, väärtustab enda ja teiste inimeste loomingut.

2.3.2. Õppetegevuse kirjeldus arenguperioodide kaupa

Õppetegevus 1.–2. klassis

1.–2. klassis on kunstiõpetuse peamine roll olla siduvaks õppeaineks, kinnistada käelise tegevuse ja eri meelte kaudu teistes õppeainetes omandatud teadmisi ja oskusi. Õpetusega taotletakse, et õpilane tahab ja julgeb end loominguliselt väljendada. Juhtiv meel on selles vanuses taju. Õpilane täidab ülesandeid valdavalt koostevuses eeskuju ja näidise järgi, omandatud oskuste piires ka suulise korralduse järgi. Erinevate vahendite kasutamise ja näitlikustamise kaudu kujuneb õpilastel vaatlus- ja võrdlemisoskus, areneb tähelepanu, nägemis-, kompimis- ja ruumitaju ning mootorika. Õpitakse kõikide meeltega tajuma objekte ja kujutisi enda ümber, õpitakse eristama värvusi ja erinevaid materjale. Mootorika arengut toetavad võimetekohaselt omandatavad maalimise, joonistamise, rebimise, lõikamise, liimimise, voolimise ja voltimise baasoskused. Töö käigus areneb õpilaste kõne (kuulamine, suuliste lühikorralduste täitmine, suuline väljendusoskus), kuna õpilane saab oma tegevust kõnega. Õpitakse töötama grupis ning jagama ühiskasutuses olevaid töövahendeid. Õpetaja suunamisel õpitakse valima eesmärgist lähtuvaid töövahendeid ja -võtteid; kujunevad korraharjumused ja oskused ning püsivus oma töö lõpuleviimiseks.

Õppetegevus 3.–5. klassis

3.–5. klassi õpilased õpivad arutlema, olulist teisejärgulisest eristama, esemeid eri põhimõtete järgi ühendama ja esemete eritunnuseid üksteisest eristama, neid kunstitöodes kujutama. Õpilaste taju ja peenmootorika arengut toetavad keerukamad ja pingutust nõudvad töövõtted – detailsemad joonistused, voolimistööd, lõikamine kääride ja/või paberinoaga, värvide segamine maalimisel jms. Ühistegevuses rakendavad õpilased õpetaja suunamisel omandatud õpioskusi, vajades seejuures pidevat meeldetuletamist ja kordamist. Järjepideva õpetuse tulemusena õpitakse oma tegevust kavandama ja kontrollima. Õpetaja juhendamisel omandatakse esmased digivahendite kasutamise oskused. Õpitakse kirjeldama oma tööprotsessi, väärtustama oma ja kaaslaste töid ning erinevaid lahendusi. Õpetaja abiga teadvustatakse kunstilise tegevuse terapeutilisi omadusi oma emotsioonide kujutamisel.

Õppetegevus 6.–7. klassis

6.–7. klassi õpilased suudavad meelde jätta lihtsamate töövõtete ja nende kasutamise järjekorda. Õpilased õpivad tööprotsessi kavandama. Kirjeldavad suunavate küsimuste abil, milline võiks olla planeeritava töö tulemus. Tööde valmimisel kommenteerivad õpilased oma töid ja annavad neile hinnangu. Harjutamise tulemusena õpitakse kujutama inimest eri poosides, järgides proportsioone. Õpitakse tundma elementaarseid kujunduspõhimõtteid ning neid oma töös kasutama. Õpetaja suunamisel kasutatakse omandatud mõisteid, vesteldes lihtsamatel kunstiga seotud teemadel. Kunstiga seotult kujundatakse erinevate digivahendite ja -keskkondade kasutamise oskusi, sealhulgas ka autoriõigustega arvestamist.

Õppetegevus 8.–9. klassis

8.–9. klassi õpilased töötavad nii iseseisvalt kui ka rühmas, rakendavad õpetaja juhendamisel eelmistel aastatel omandatud teadmisi ja oskusi, valides ning kasutades sobivaid töövahendeid ja -võtteid. Süveneb oskus ise oma tööd kavandada, luua, viimistleda ning tulemust hinnata. Õpitakse leidma olulist aine- ja teemaalast teavet, eristama olulist teavet vähemolulisest. Kujuneb oskus käituda turvaliselt nii digitaalsetes kui ka füüsilistes keskkondades, arvestada ühiskondlike normide ja riskidega. Õpetusega taotletakse, et õpilased oskaksid ja tahaksid end oma võimete piires kunstiliselt väljendada. Kujundatakse teadmist ja arusaamist kunstist kui hobist ja vaimse tervise toetajast.

2.3.3. Kooliastmete lõpuks taotlevad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpitulemused I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

1. tunneb rõõmu loomingulisest ja käelise tegevusest ning õppeprotsessis osalemisest;
2. tunneb ära ja nimetab õpitud töövahendeid ja tehnikaid, kasutab neid kunstitöös oma võimetest lähtuvalt (vajaduse korral õpetaja abiga);
3. teostab kahe- ja kolmemõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka kavandades, kasutab omandatud tehnikaid ja töövõtteid, töötab keskkonnasõbralikult;
4. viib alustatud töö iseseisvalt või abiga lõpule;
5. oskab jagada ühiskasutuses olevaid töövahendeid, peab kinni rühmas kokkulepitud reeglitest;
6. hoiab õpetaja juhendamisel korras töökoha ja oskab enda järelt koristada;
7. tegutseb võimalikult iseseisvalt ja teeb koostööd, arvestab kaaslastega;
8. kirjeldab etteantud lihtsate küsimuste abil enda tööprotsessi ja tulemust, oma ja kaaslaste töid ning väärtustab erinevaid lahendusi.

Õpitulemused II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

1. loob omanäolisust taotledes kahe-, kolme- ja võimaluse korral neljamõõtmelisi kunstitöid nii spontaanselt kui ka kavandades ja uurides, teeb õpetaja abil põhjendatud valikuid õpitud tehnikate, töövõtete, materjalide ja kompositsiooni põhimõtete hulgast;
2. kasutab lihtsamaid kunstialaseid mõisteid;

3. tunneb ja oskab kasutada tingmärke, jooniseid, skeeme ja sümboliteid oma kogemuse ja õpitu piires;
4. kasutab õpetaja juhendamisel graafilise disainiga seotud tööde loomisel lihtsamaid kujunduspõhimõtteid;
5. tunneb ja kasutab õpetaja juhendamisel õpitud töövõtteid ja töövahendeid, järgides ohutusnõudeid;
6. teab ja järgib hügieeni, korra ja puhtuse nõudeid;
7. kasutab loomingulist tegevust oma emotsioonide väljendusvahendina;
8. kasutab õpetaja juhendamisel eesmärgipäraselt lihtsamaid digivahendeid;
9. tegutseb õpetaja juhendamisel eetilisel ja ohutult nii reaalsetes kui ka virtuaalsetes kultuurikeskkondades;
10. teab ja järgib kujutiste salvestamise ja jagamisega seotud head tava.

Õpitulemused III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

1. väärtustab loomingulisust, isetegemist ja materjalide taaskasutust;
2. kasutab ja kombineerib juhendamisel traditsioonilisi ja nüüdisaegseid materjale ning töövahendeid turvaliselt ja otstarbekalt;
3. kasutab suunamisel ainealast teabekirjandust ja vastavaid veebilehti;
4. jälgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid; loeb ja mõistab etiketil, skeemil, juhendil olevat teavet ja juhendab sellest; mõistab tingmärke ja oskab leida veebist vajalikku infot, vajaduse korral abiga;
5. käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades turvaliselt, arvestab visuaalseid kujutisi luues ja kasutades autorsusega;
6. taotleb tööde omanäolisust, loob juhendamisel kahe-, kolme- ja neljamõõtmelisi kunstiteoseid nii spontaanselt kui ka teadlikult kavandades, valib ja rakendab loomisprotsessi käigus sihipäraselt materjale, tehnikaid, töövõtteid ja kompositsiooni põhimõtteid; võimaluse korral eksponeerib ja esitleb oma teoseid põhjendatult;
7. analüüsib vajaduse korral abiga kunstiloomingu erinevaid avaldumisvorme (kunst, meedia ja reklaam, visuaalsed objektid), arutleb nende üle, seostab kunste ja kunsti teiste valdkondadega, ühiskonna muutustega üldisemalt;
8. tunneb rõõmu loomingulisest ja käelisest tegevusest ning eneseväljendusest;
9. kujutab ja kujundab esemeid, olendeid, sündmusi jmt nii vaatluste kui ka oma ideede põhjal, kasutades visuaalse kompositsiooni baasoskusi;
10. mõistab loomingulise tegevuse võimalusi iseenda ja oma emotsioonide väljendamise vahendina, väärtustab loomingulisi tegevusi igapäevaelu rikastajana.

2.3.4. Õpitulemused ja õppesisu klassiti

1. KLASS

Õpitulemused 1. klassis

Õpilane:

1. tunneb ära ja kasutab õpetaja juhendamisel erinevaid materjale ja vahendeid (nt paber, värvipliatsid, viltpliatsid, guašid, plastiliin, savi, looduslik materjal, voolimisalus, joonlaud jms);
2. tunneb ära ja nimetab õpitud värvusi;
3. joonistab šabloonide või orientiiri abil lihtsamaid kujundeid, vajaduse korral õpetaja abiga;
4. rebib sirgjooneliselt, lõikab silma järgi ning sirgjoonelist kontuuri mööda paberitükke ja ribasid, vajaduse korral abi kasutades;
5. liimib liimipulgaga paberit, vajaduse korral abi kasutades;
6. voldib paberilehe pooleks ja/või neljaks, vajaduse korral abi kasutades;
7. voolib rullimise, veeretamise ja lamendamise teel lihtsamaid kujundeid ja esemeid, vajaduse korral õpetaja abiga;
8. hoolitseb õpetaja juhendamisel oma töökohta ja õppevahendite korrasoleku eest.

Praktilised tööd: Õpilased loovad oma portree või pereliikme kujutise, kasutades värvipliatsid ja guašse. Töö eesmärk on väljendada erinevaid emotsioone ja tutvustada värvide kasutamist.

Õpiprojektid: Projekti „MINU SÕBER“ raames kujundavad lapsed skulptuure plastiliinist või looduslikest materjalidest, kujutades sõpra ja väljendades tema iseloomu ja miimikat. Projekt lõpeb näitusega.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Õpilased käivad kooli lähedal pargis, kus otsivad ja määravad looduse värvitoone, seejärel kasutavad neid leitud toone oma töödes värvide segamise harjutamisel.

Kogukonnapraktika: Õpilased valmistavad jääkmaterjalidest ribaornamendid ja kingitavad need kohaliku näitusele, selgitades oma töid ja nende seost rahvakunsti traditsioonidega.

Teema	Õppesisu/Õppetegevused
Kujutamise- ja vormiõpetus.	Õppesisu: Objekti kujutamine šabloonide või orientiiride abil (vaatlus- ja võrdlemisoskuse, koordineerimise arendamine). Portree ja miimika (oma pere ja sõprade kujutamine, erinevate emotsioonide väljendamine töös). Modelleerimine ja erinevad materjalid (voolimine ja modelleerimine erinevatest materjalidest, sh jääkmaterjalid)

Kompositsiooni õpetus.	Õppesisu: Rütm ja liikumine (erinevate mustrite kujundamine, mängulised rütmiharjutused)
Värvusõpetus.	Õppesisu: Põhivärvid ja nende segamisel saadud II astme värvid (tööd piiratud värvide arvuga); Värvide helestamine ja tumestamine (loodus- ja pildivaatlused, tajukujutluste arendamine, lähiümbruse värvitoonide leidmine ja nimetamine)
Kunstiline looming.	Õppesisu: Kunstide seosed (rollimängud, kostüümid, kujundused). Rahvakunst ja selle areng (rahvakunsti elementide kasutamine kaasajal, ribaornamendi kujundamine). Looming ja autorlus (MINU-SINU-MEIE) looming ja selle tähtsustamine. Skulptuur (tutvumine naturaalse ja tehismaterjalidega, sh jääkmaterjalid).

2. KLASS

Õpitulemused 2. klassis

Õpilane:

1. tunneb ära, nimetab ja oskab õpetaja juhendamisel kasutada erinevaid materjale (paber, kartong, plastiliin, savi, looduslik materjal jms);
2. kasutab joonlauda sirgjoonte tõmbamiseks;
3. järgib jõukohast mustri rütmi;
4. jälgib vastavalt võimetele pinna katmisel lihtsa kujutise kontuuri;
5. leiab paberilehel ja pildipinnal otsitava objekti/detaili, võrdleb 2–3 tajutava tunnuse (nt värvus, kuju, suurus) alusel näidiseid ja valminud kujutisi õpetaja suunamisel;
6. joonistab vabalt või šablooni abil kujundeid, lõikab neid välja, liimib ja täiendab neid, vajaduse korral abiga;
7. kujutab kõrvuti asetsevad sarnaseid figuure väiksemana ja suuremana, vajaduse korral suunamisel või näidise abil;
8. kasutab omandatud voolimisvõtteid (veeretamine, rullimine, lamendamine, venitamise, pigistamine jms), vajaduse korral abiga;
9. täidab kunstiõpetuse ülesandeid koostegevuses suulise juhendamise järgi vastavalt oma võimetele ja omandatud oskustele, vajaduse korral eeskuju ja näidist kasutades, aga võimalikult palju loomingulist iseseisvust säilitades;
10. hoolitseb õpetaja suunamisel oma töökoha ja õppevahendite korrasoleku eest.

Õpiprojektid: Projekti „Pereportree“ raames kujutavad õpilased oma pereliikmeid erinevates emotsioonides, kasutades pastelle ja guašše. Töö lõpeb klassi näitusega, kus igaüks tutvustab oma tööd.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Õpilased teevad loodusretke ja koguvad erinevaid looduslikke materjale, mida hiljem kasutavad voolimisel ja modelleerimisel, luues loodusest inspireeritud skulptuure.

Kogukonnapraktika: Õpilased valmistavad rahvakunsti elementidega ribaornamendid ja paigaldavad need kooli koridori seinale, et tutvustada rahvakunsti kaasajastamist kogu kooliperele.

Teema	Õppesisu/Õppetegevused
Kujutamise- ja vormiõpetus.	Õppesisu: Objekti kujutamine šablooni või orientiiride abil (vaatlus- ja võrdlemisõppused, koordineerimise arendamine). Portree ja miimika (oma pere ja sõprade kujutamine, erinevate emotsioonide väljendamine töös). Modelleerimine ja erinevad materjalid (voolimine ja modelleerimine erinevatest materjalidest, sh jääkmaterjalid)
Kompositsiooniõpetus	Õppesisu: Rütm ja liikumine (erinevate mustrite kujundamine, mängulised rütmiharjutused). Ruumikujundus (klassi kaunistamine tähtpäevadeks, koostööõppuste arendamine)
Värvusõpetus	Õppesisu: Põhivärvid ja nende segamisel saadud II astme värvid (tööd piiratud värvide arvuga); Värvide helestamine ja tumestamine (loodus- ja pildivaatlused, tajukujutluste arendamine, lähiümbruse värvitoonide leidmine ja nimetamine)
Kunstiline looming.	Õppesisu: Kunstide seosed (rollimängud, kostüümid, kujundused). Rahvakunst ja selle areng (rahvakunsti elementide kasutamine kaasajal, ribaornamendi kujundamine). Looming ja autorlus (MINU-SINU-MEIE) looming ja selle tähtsustamine. Skulptuur (tutvumine naturaalsete ja tehismaterjalidega, sh jääkmaterjalid).

3. KLASS

Õpitulemused 3. klassis

Õpilane:

1. kasutab ohutult töövahendeid ja materjale;
2. kujutab elusolendeid ja eluta objekte neile iseloomulikul viisil;
3. märkab õpetaja suunamisel esemete ja figuuride detaile, täiendab vajaduse korral oma tööd;
4. oskab õpetaja juhendamisel materjalist lähtuvalt kasutada sobivaid töövahendeid ja töövõtteid (paberi rebimine, lõikamine ja voltimine; guašside, akvarellide, pastellide, kriitide jm joonistusvahendite kasutamine; savi või plastiliini voolimine eri võtetega);
5. täiendab mustri rütmi;
6. kujutab visuaalselt õpetaja suunamisel kujutatut põhilisi tunnuseid (väiksem-suurem, paksem-peenem, pikem-lühem jne) ja õpitud ruumisuhteid pildil (kõrval, ülal, all jne);
7. valmistab juhendamisel tähtpäevalisi ruumi kaunistusi;
8. viib alustatud töö lõpule;

9. korrastab oma töökoha.

Praktilised tööd: 3. klassis õpilased valmistavad erinevatest materjalidest (nt paber, savi, plastiliin) loovtöid, näiteks loovad karikatuure, valmistavad dekoratiivseid karpe või kujundavad oma nimetähti, kasutades erinevaid töövõtteid nagu voltimine, lõikamine ja maalimine.

Õpiprojektid: Klassis viiakse läbi projekt, kus õpilased loovad keskkonnateemalise kunstiteose, kujutades looduskaitse olulisust läbi joonistuste või modelleerimise. Projekt hõlmab looduskeskkondade kujutamist ja nende tähtsuse arutelu.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Õpilased teevad väljasõidu kohalikku kunstimuuseumi, kus nad tutvuvad kunstnike teostega ja õpivad, kuidas loodus ja keskkond inspireerivad kunstnike loomingut.

Kogukonnapraktika: Koostöös kohaliku käsitöölise või kunstnikuga õpilased osalevad töötubades, kus nad saavad teada, kuidas rahvakunsti elemente kasutada tänapäevases disainis, ja loovad selleks inspiratsiooni ammutades oma kunstiprojekti.

Teema	Õppesisu/Õppetegevused
Kujutamise- ja vormiõpetus	Õppesisu: Inimese kujutamine paigal ja liikumisel (näidismudelite ja skeemjooniste kasutamine) Loomade jt elusolendite kujutamine (iseloomuliku asendi, karvkatte, pinnafaktuuri jne kujutamine, kompimismeele arendamine). Modelleerimine ja erinevad materjalid (modelleerimine looduslikust- ja tehismaterjalist, voltimine). Keskkond ja selle kujutamine (erinevad keskkonnad ja looduskaitse). Kujutamine ruumis ja tasapinnal (erinevate tehnikate kasutamine).
Kompositsiooniõpetus	Õppesisu: Rütm ja liikumine (rütmide mõiste, rütmid meis ja meie ümber) Piiratud ja piiramata pind (mõisted: piiratud ja piiramata pind, objekti ja tausta seos) Perspektiiviõpetus (objekti kujutamine ees, taga ja keskel, elemendi esiletõst suuruse ja värvi abil)
Värvusõpetus	Õppesisu: Põhivärvid ja nende segamine värviringi alusel (ülesanded piiratud värvide arvuga)
Kunstiline looming	Õppesisu: Kunstnik ja kujunduskunst (kunstniku elukutse ja tähtsus läbi ajaloo). Kirjakunst (nimetähtede kujundamine). Praktiline disain (karbi, mänguasja vms meisterdamine paberist või jääkmaterjalist). Erinevad kunstiliigid (maal, skulptuur, arhitektuur, teatrikunst). Kunstide seosed (rollimängud, kostüümid, kujundused).

	Rahvakunst ja selle areng (rahvakunsti elementide kasutamine kaasajal, ribaornamendi kujundamine. Looming ja autorlus (MINU-SINU-MEIE) ja selle tähtsustamine. Skulptuur (tutvumine naturaalsete ja tehismaterjalidega, sh jääkmaterjalid). Maal (kattevärvide ja akvarellide kasutamine ning õige pintsi valik).
--	---

4. KLASS

Õpitulemused 4. klassis

1. kasutab töös erinevaid materjale, sh taaskasutatavaid materjale;
2. mõistab töövahendite säästliku kasutamise vajalikkust ja oskab seda juhendamisel rakendada;
3. kujutab inimeste, esemete ja loodusobjektide peamisi iseloomulikke tunnuseid, väljendab kujutatava ja ka enda emotsioone;
4. segab põhivärvide II astme värvid (värvuste tabeli eeskujul);
5. kaunistab tähtpäevadeks ruumi; osaleb ühise keskkonna kujundamisel;
6. suudab töö tegemisel järgida lihtsat tööjuhendit (sh videojuhend) ja võrrelda oma tööd näidisega, vajaduse korral õpetaja abiga;
7. kirjeldab tööprotsessi, enda ja kaaslaste töid, väärtustab erinevaid lahendusi, vajaduse korral õpetaja abiga;
8. kasutab võimaluse korral erinevaid digivahendeid.

Praktilised tööd: 4. klassis õpilased loovad taaskasutatavatest materjalidest erinevaid käsitööprojekte, näiteks meisterdavad karpe, mänguasju või muid esemeid. Samuti õpivad nad looduslikke ja tehismaterjale kombineerides looma lihtsaid skulptuure ja modelleeringuid.

Teema	Õppesisu/Õppetegevused
Kujutamise- ja vormiõpetus	Õppesisu: Inimese kujutamine paigal (näidismudelite ja skeemjooniste kasutamine). Loomade jt elusolendite kujutamine (iseloomuliku asendi, karvkatte, pinnafaktuuri jne kujutamine, kompimismeele arendamine). Modelleerimine ja erinevad materjalid (modelleerimine looduslikust- ja tehismaterjalist, voltimine).
Kompositsiooni õpetus	Õppesisu: Piiratud ja piiramata pind (mõisted: piiratud ja piiramata pind, objekti ja tausta seos). Perspektiiviõpetus (objekti kujutamine ees ja taga, elemendi esiletõst suuruse ja värvi abil).
Värvusõpetus	Õppesisu: Põhivärvid ja nende segamine värviringi alusel (ülesanded piiratud värvide arvuga).
Kunstiline looming	Õppesisu: Kunstnik ja kujunduskunst (kunstniku elukutse ja tähtsus läbi ajaloo).

	<p>Kirjakunst (nimetähtede kujundamine). Praktiline disain (karbi, mänguasja vms meisterdamine paberist või jääkmaterjalist). Erinevad kunstiliigid (maal, skulptuur, arhitektuur, teatrikunst). Kunstide seosed (rollimängud, kostüümid, kujundused). Rahvakunst ja selle areng (rahvakunstielementide kasutamine kaasajal, ribaornamendi kujundamine. Looming ja autorlus (MINU-SINU-MEIE) ja selle tähtsustamine. Skulptuur (tutvumine naturaalse ja tehismaterjalidega, sh jääkmaterjalid). Maal (kattevärvide ja akvarellide kasutamine ning õige pintsli valik).</p>
--	---

5. KLASS

Õpitulemused 5. klassis

Õpilane:

1. sooritab lihtsamaid töövõtteid videojuhendite järgi;
2. kasutab suunamisel õpitud tehnikaid kunstitööde loomisel ja lähiümbruse kujundamisel (stend, klassiruum, oma tuba, päeviku kaaned jne);
3. kujutab inimest ja muid elusolendeid liikumises;
4. väljendab kunstitöodes erinevaid emotsioone, kasutab selleks värve;
5. eristab külmi ja sooje värvusi, oskab juhendamisel toone helestada ja tumestada;
6. tõstab oma töödes esile ja võrdleb kujutatud tegelasi ja objekte suuruse, asukoha ning värvivaliku abil, vajaduse korral suunamisel;
7. väljendab osalise kattumise abil esemete ja figuuride paiknemist üksteise suhtes ees- ja tagapool, keskel;
8. võrdleb enda ja kaaslaste töid: leiab peamised tegelased/objektid, toob esile sarnasusi ja erinevusi;
9. osaleb vestlustes kultuuri ja kunsti teemadel.

Praktilised tööd: 5. klassis loovad õpilased oma kätega erinevaid kunstiprojekte, kasutades õpitud tehnikaid, näiteks modelleerides looduslikest ja tehismaterjalidest skulptuure või meisterdades praktilisi esemeid nagu karbid või mänguasjad taaskasutatavatest materjalidest. Nad katsetavad erinevaid trükitehnikaid, nagu papitrükk ja monotüüpia.

Õpiprojektid: Õpilased töötavad projektipõhiste ülesannete kallal, nagu klassiruumi kujundamine või stendi loomine tähtpäevadeks. Projektid võivad hõlmata keskkonnateemalisi kunstitöid, kus õpilased kujutavad erinevaid loodusobjekte või kujundavad kunstilisi plakateid, tõstes esile looduskaitse tähtsust.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Õppekäikudel loodusesse või muuseumisse teevad õpilased kohapeal visandeid ja loovad hiljem klassis nende põhjal kunstiprojekte. Näiteks võib õpilane kujutada liikumises inimesi või loomi, kasutades skeemjooniseid ja visandeid, mida nad on väljas joonistanud.

Kogukonnapraktika: Õpilased saavad osaleda kohaliku käsitöölise või kunstniku töötoas, kus nad õpivad rahvakunsti tehnikaid ja kujundavad ornamente või esemeid rahvakunsti elementide põhjal. Nad loovad oma ribaornamente või praktilisi disainilahendusi, rakendades saadud teadmisi ja kogemusi.

Teema	Õppesisu/Õppetegevused
Kujutamise- ja vormiõpetus	<p>Õppesisu: Inimese kujutamine liikumises (näidismudelite ja skeemjooniste kasutamine). Loomade jt elusolendite kujutamine (iseloomuliku asendi, karvkatte, pinnafaktuuri jne kujutamine, kompimismeele arendamine). Modelleerimine ja erinevad materjalid (modelleerimine looduslikust- ja tehismaterjalist, voolimine).</p>
Kujundusõpetus	<p>Õppesisu: Keskkond ja selle kujutamine (erinevad keskkonnad ja looduskaitse). Rütm ja liikumine (rütmide mõiste, rütmid meis ja meie ümber). Ruumikujundus (klassi- või kooliruumi kaunistamine ja töö planeerimine).</p>
Kompositsiooniõpetus	<p>Õppesisu: Piiratud ja piiramata pind (mõisted: piiratud ja piiramata pind, objekti ja tausta seos). Perspektiiviõpetus (objekti kujutamine ees ja taga, elemendi esiletõst suuruse ja värvi abil).</p>
Värvusõpetus	<p>Õppesisu: Põhivärvid ja nende segamine värviringi alusel (ülesanded piiratud värvide arvuga).</p>
Kunstiline looming	<p>Õppesisu: Kunstnik ja kujunduskunst (kunstniku elukutse ja tähtsus läbi ajaloo). Kirjakunst (nimetähtede kujundamine). Praktiline disain (karbi, mänguasja vms meisterdamine paberist või jääkmaterjalist). Erinevad kunstiliigid (maal, skulptuur, arhitektuur). Kunstide seosed (rollimängud, kostüümid, kujundused). Rahvakunst ja selle areng (rahvakunsti elementide kasutamine kaasajal, ribaornamendi kujundamine). Looming ja autorlus (MINU-SINU-MEIE) ja selle tähtsustamine. Skulptuur (tutvumine naturaalse ja tehismaterjalidega, sh jääkmaterjalid). Maal (kattvärvide ja akvarellide kasutamine ning õige pintli valik). Graafika (tutvumine erinevate trükitehnikatega, nt papitrükk, monotüüpia).</p>

6. KLASS

Õpitulemused 6. klassis

Õpilane:

1. kasutab töövahendeid ja -materjale tehnoloogiliselt õigesti, otstarbekalt ja säästvalt, kasutab juhendamisel digivahendeid;
2. planeerib juhendamisel etteantud tööülesande protsessi ja teeb kavandi järgi valmis töö kas individuaalselt või gruppitööna, võimaluse korral projektõppe raames;
3. töötab lihtsama videojuhendi järgi ja pildistab oma tööetappe ja/või valmis tööd;
4. kujutab temaatilistes töödes värvide abil tegevuse aega ja kohta;
5. väljendab kujutatava suuruse muutumise abil selle paiknemist pildiruumis ees- ja tagapool;
6. arvestab juhendamisel ja näidise abil inimese täisfiguuri kujutamisel pea suurust ja jalgade pikkust terve kehapikkuse suhtes, näo kujutamisel silmade asukohta;
7. kasutab juhendamisel lihtsamaid kujunduspõhimõtteid erinevate graafilise disainiga seotud tööde (logod, pakendid, nimed jms) loomisel;
8. tunneb ja oskab kasutada õpitud kunstialaseid mõisteid (skulptuur, maal, graafika jms);
9. väärtustab kunsti enda isikupära ja emotsioonide väljendusvahendina, väärtustab ka teiste loomingut.

Praktilised tööd: 6. klassi õpilased loovad erinevaid kunstitöid, kus kasutatakse õpitud tehnikaid ja töövõtteid. Näiteks kujutatakse inimesi paigal ja liikumises, modelleeritakse ruumikujunduselemente erinevatest materjalidest (nt savist või taaskasutatud materjalidest), ning tehakse skulptuure, keskendudes proportsioonidele ja vormile.

Õpiprojektid: Projektõppe raames planeerivad õpilased etteantud teemade järgi oma kunstitöid, olgu need logod, pakendid või ruumikujunduselemendid. Projektid võivad hõlmata ka gruppitöid, kus õpilased loovad koos loodusvormide või elukeskkondade kujutisi, pannes rõhku keskkonnakaitsele.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Õppekäikudel joonistavad õpilased natuurist, näiteks looduslikke ja eluta objekte. Väljasõidud loodusparkidesse või muuseumidesse annavad õpilastele võimaluse jälgida ja jäädvustada erinevaid keskkondi ja vorme, mida hiljem kunstiprojektides kasutatakse.

Kogukonnapraktika: Õpilased saavad osaleda töötoas, kus tutvutakse kohalike kunstnike või käsitöölisega, kes tegelevad rahvakunsti või keraamikaga. Selle kaudu õpivad nad rahvakunsti elementide kasutamist kaasaja disainis, samuti osalevad traditsioonide ja kunstipärandi hoidmisel, valmistades ise rahvuslikke ornamente või skulptuure.

Teema	Õppesisu/Õppetegevused
Kujutamissopeetus	Õppesisu: Inimese kujutamine paigal ja liikumises (inimese proportsioonid ja emotsioonide edastamine).
Kujundusopeetus	Õppesisu: Modelleerimine ja erinevad materjalid (erinevatest materjalidest ruumikujunduselementide meisterdamine). Keskkond ja selle kujutamine (muutuvate loodusvormide ja erinevate elukeskkondade kujutamine, keskkonnakaitse). Natuurist joonistamine (elus ja eluta objektide ruumiline kujutamine, paiknemine pildiruumis ja suurussuhted). Ruumikujundus (sise- ja välisruumide kujundus).
Kompositsiooniopeetus	Õppesisu: Rütm ja liikumine (sümmeetria ja asümmeetria).
Värvusopeetus	Õppesisu: Põhivärvid ja vastandvärvid (vastandvärvide segamine värviringi alusel, ühe värvi erinevad toonid). Värvide helestamine ja tumestamine (ühe värvitooni erinevad hele-tumedusastmed, soe ja külm koloriit).
Kunstiline looming	Õppesisu: Kirjakunst (reklaamkirjade vaatlus ja analüüs). Rahvakunst ja selle areng (rahvakunsti areng ja kasutamine kaasajal, rahvakunsti pärandi hoidmine). Skulptuur (voolimine pehmetest ja tahketest materjalidest, keraamika).

7. KLASS

Õpitulemused 7. klassis

Õpilane:

1. leiab vaatluse ja võrdlemise teel kujutatava olulisi tunnuseid ning väljendab neid temaatilistes töödes;
2. oskab segada ja kasutab maalimisel värvide erinevaid toone;
3. oskab juhendamisel kasutada töös ühe-punkti-perspektiivi;
4. loob erinevate vahenditega mitmesuguseid pinnamustreid;
5. kasutab digivahendeid ja digikeskkondi, vajaduse korral abiga;
6. oskab juhendamisel kombineerida omavahel erinevaid materjale, sh kollaažina;
7. tunneb ära ja liigitab vaadeldud kunstitöid (skulptuur, maal, arhitektuur, graafika);
8. mõistab originaali, reproduktsiooni ja võltsingu olemust (sh digikunstis) ning autoriõiguste olemust ja tähendust;
9. märkab ja kirjeldab kujunduselemente ümbritsevas keskkonnas.

Praktilised tööd: 7. klassi õpilased osalevad erinevates praktilistes töödes, nagu ühe-punkti-perspektiivi abil loodud maastike joonistamine ja maalimine, erinevate pinnamuustrite loomine maalimistehnikatega ning materjalide kombineerimine kollaažides. Samuti õpivad nad kasutama värve, segades erinevaid toone ja kasutades neid loomingulistes projektides, näiteks karpide või pakendite voltimisel.

Õpiprojektid: Õpilased viivad läbi projekte, kus nad kujutavad inimese proportsioone ja emotsioone liikumises. Nad modelleerivad erinevatest materjalidest ruumikujunduselemente ja keskenduvad keskkonnakaitsele, luues loodusvormide muutuste või elukeskkondade kujutisi. Samuti töötavad nad koos, et kujundada sisemisi või välisruume, arvestades ruumilise kujunduse põhimõtteid.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Väljasõidud loodusesse või linnaruumi annavad õpilastele võimaluse joonistada ja kujutada objektide ruumilist paiknemist ning suurussuhete jälgimist. Nad võivad pildistada või teha eskiise erinevatest keskkondadest ja loodusvormidest, mida hiljem klassis kunstiprojektides rakendatakse.

Kogukonnapraktika: Õpilased külastavad kohalikke kunstnikke või muuseume, kus nad tutvuvad erinevate kunstivormidega, nagu skulptuur, graafika, maal ja arhitektuur. Nad osalevad aruteludes autoriõiguste ja originaalsete kunsteoste väärtuse üle, mõistes reproduktsiooni ja võltsingu erinevust.

Teema	Õppesisu/Õppetegevused
Kujutamissopeetus	Õppesisu: Inimese kujutamine paigal ja liikumises (inimese proportsioonid ja emotsioonide edastamine).
Kujundusopeetus	Õppesisu: Modelleerimine ja erinevad materjalid (erinevatest materjalidest ruumikujunduselementide meisterdamine, keraamika). Keskkond ja selle kujutamine (muutuvate loodusvormide ja erinevate elukeskkondade kujutamine, keskkonnakaitse). Natuurist joonistamine (elus ja eluta objektide ruumiline kujutamine, paiknemine pildiruumis ja suurussuhted). Ruumikujundus (sise- ja välisruumide kujundus).
Kompositsiooniopeetus	Õppesisu: Rütm ja liikumine (sümmeetria ja asümmeetria).
Värvusopeetus	Õppesisu: Põhivärvid ja vastandvärvid (vastandvärvide segamine värviringi alusel, ühe värvi erinevad toonid). Värvide helestamine ja tumestamine (ühe värvitooni erinevad hele-tumedusastmed, soe ja külm koloriit).

Kunstiline looming	Õppesisu: Ruumikujundus (sise- ja välisruumide kujundus). Pakendi või karbi voltimine. Kollaaž. Kirjakunst (reklaamkirjade vaatlus ja analüüs).
---------------------------	---

8. KLASS

Õpitulemused 8. klassis

Õpilane:

1. kavandab ja teostab suunamisel kunstitöö, valib selle valmistamiseks sobivad materjalid ja töövahendid;
2. oskab juhendamisel loomeprotsessis omavahel kombineerida erinevaid materjale ja tehnikaid (mixed-meedia, kollaaž, installatsioon);
3. leiab vaatluse ja võrdlemise teel inimese näoilmeid ja emotsioone kõige enam iseloomustavaid tunnuseid ning väljendab neid temaatilistes töödes;
4. kasutab juhendamisel kahe-punkti-perspektiivi;
5. eristab ja kasutab õpetaja suunamisel pildi maalimisel koloriiti, andmaks edasi pildil kujutatu õhkkonda, oskab seda kirjeldada, vajaduse korral abiga;
6. kasutab juhendamisel graafilise disaini võimalusi (kirjakunst, ornament, logo, pakendi disain) nii traditsiooniliste kui ka digitaalsete vahenditega, lähtudes kompositsiooni põhialustest;
7. tunneb erinevaid kultuurinähtusi ja kunstiliike: etenduskunst, tants ja liikumine, tarbekunst, animatsioon, performance, installatsioon, tänava- ja maastiku kunst jne;
8. teeb omal valikul või õpetaja juhendamisel jõukohase pikkusega kirjaliku töö või esitluse kunstiliigi või kultuurinähtuse kohta individuaalselt või grupidena;
9. suudab, vajaduse korral õpetaja suunamisel, valida sobivaid vahendeid oma loominguliste ideede teostamiseks, soovitavalt ka koolivälistes keskkondades.

Praktilised tööd: 8. klassi õpilased teostavad erinevaid praktilisi töid, nagu savist figuuride modelleerimine, plakatite kujundamine ja reklaamsärkide või -kottide disain. Nad loovad ka temaatilisi töid, kus väljendavad inimese näoilmeid ja emotsioone, kasutades selleks portreede ja miimika kujutamist.

Õpiprojektid: Õpilased osalevad projektides, kus nad kombineerivad erinevaid materjale ja tehnikaid, näiteks mixed-meediat ja kollaaži. Samuti loovad nad kunstiprojekte, kus kasutatakse kahe-punkti-perspektiivi ja graafilise disaini elemente, nagu kirjakunst, ornament ja logo disain.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Väljasõidud linnaruumi või looduskaunitesse kohtadesse annavad õpilastele võimaluse uurida tänava- ja maastikukunsti ning teha joonistusi või fotosid, mida hiljem klassis töödelda. Samuti saavad nad külastada kunstigaleriisid või näitusi, et mõista tänavakunsti ja kaasaegse kunsti mõju kultuurile.

Teema	Õppesisu/Õppetegevused
Kujutamissopeetus	Õppesisu: Inimese kujutamine paigal ja liikumisel (erinevate elukutsete ja töökeskkondade kujutamine). Portree ja miimika erivas eas (inimese kujutamine).
Kujundusopeetus	Õppesisu: Modelleerimine ja erinevad materjalid (figuuride modelleerimine savist vms materjalist). Kujutamine ruumis ja tasapinnal (langeva varju kujutamine ja modelleerimine valguse ja varju abil).
Kompositsiooniõpetus	Õppesisu: Sümmeetria ja asümmeetria(konstrueerimine kesktelje ja horisontaaltelje abil). Rütm ja liikumine (joonistamine sirkli ja joonlaur abil, kubism, op.kunst).
Värvusopeetus	Õppesisu: Põhivärvid ja nende segamine.
Kunstiline looming	Õppesisu: Plakati kujundus. Reklaamsärgi (koti) disain.
Vestlused kunstist	Õppesisu: Erinevad kunstiliigid. Kunsti ja kultuuri seosed kaasajal. Tänavakunst ja selle mõju kultuurile.

9. KLASS

Õpitulemused 9. klassis

Õpilane:

1. kasutab õpitud tehnikaid, töövahendeid ja materjale, järgib tervisekaitse- ja tööohutusnõudeid;
2. kasutab õpitud kujutamise, kujundamise ja esitlemise viise, sh digivahendeid, järgib autorikaitse reegleid;
3. oskab oma võimete kohaselt kujutada inimest eri vanuses, meeleolus, asendis, tegevuses ja keskkonnas, oskab juhendamisel ka naturist joonistada (nt visandada);
4. teab ja kasutab suunamisel peamisi kompositsiooni- ja proportsioonireegleid;
5. kirjeldab kunstiteoseid õpitud teadmiste ja oskuste piires, põhjendab oma eelistusi ja arvamusi;
6. teadvustab kultuurinähtuste ja erinevate kunstiliikidega seotud võimalusi vaba aja sisukaks veetmiseks nii tarbija kui ka loojana;
7. käitub füüsilistes ja digitaalsetes kultuurikeskkondades turvaliselt ja eetilisel, arvestab visuaalseid kujutisi luues autorsusega;
8. analüüsib kunsti erinevaid avaldumisvorme (sh meedia ja reklaam), seostab kunste ja kunsti teiste eluvaldkondadega ning ühiskonna muutustega, vajaduse korral abiga;
9. oskab anda hinnangut enda ja teiste loomingule ja seda põhjendada, vajaduse korral abiga;

10. on teadlik loomingulise tegevuse, sh kunsti terapeutilisest toimest.

Praktilised tööd: 9. klassi õpilased teostavad praktilisi ülesandeid, nagu figuuride modelleerimine savist ja plakatite kujundamine, kus nad saavad rakendada sümmeetria ja asümmeetria põhimõtteid ning uurida valguse ja varju kujutamist. Samuti loovad nad tootedisaini, pöörates tähelepanu praktilisusele, mugavusele ja välimusele.

Õpiprojektid: Õpilased osalevad projektides, kus nad arendavad oma oskusi kompositsioonis ja värvuste segamises. Näiteks loovad nad kubismi ja op-kunsti stiilis töid või kujundavad tooteid ja nende disaini, mis põhineb reaalelulistel vajadustel. Õpiprojektides kasutatakse nii traditsioonilisi kui ka digitaalseid vahendeid.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Õpilased osalevad kunstimuseumide ja -galeriide külastustel, kus nad saavad vahetult kogeda erinevaid kunstiliike ja kultuurinähtusi. Samuti võivad nad teha välitöid looduses või linna keskkonnas, et arendada oma natuurist joonistamise oskusi ja uurida kunstiteoste seoseid ühiskonnaga.

Teema	Õppesisu/Õppetegevused
Kujutamissopeetus	Õppesisu: Inimese kujutamine paigal ja liikumisel (erinevate elukutsete ja töökeskkondade kujutamine). Portree ja miimika erivas eas (inimese kujutamine).
Kujundusopeetus	Õppesisu: Modelleerimine ja erinevad materjalid (figuuride modelleerimine savist vms materjalist). Kujutamine ruumis ja tasapinnal (langeva varju kujutamine ja modelleerimine valguse ja varju abil).
Kompositsiooniopeetus	Õppesisu: Sümmeetria ja asümmeetria(konstrueerimine kesktelje ja horisontaaltelje abil). Rütm ja liikumine (joonistamine sirkli ja joonlaua abil, kubism, op.kunst).
Värvusopeetus	Õppesisu: Põhivärvid ja nende segamine: erinevate tonaalsuste eristamine.
Kunstiline looming	Õppesisu: Plakati kujundus. Tootedisain. Tootedisaini kujundamise olulisemad põhimõtted: praktilisus, mugavus, välimus.
Vestlused kunstist	Õppesisu: Erinevad kunstiliigid. Erinevad infoallikad. Kunsti ja kultuuri seosed kaasajal. Looming ja autorlus.

2.4 MUUSIKA LIHTSUSTATUD AINEKAVA PÕHIKOOLILE

2.4.1. Õppe- ja kasvatusesmärgid

Muusikaõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

1. tunneb rõõmu muusika kuulamisest ja musitseerimisest;
2. tunneb huvi muusika vastu, kuulab erinevat muusikat;
3. julgeb muusika saatel liikuda ja kaaslastele esineda;
4. kirjeldab kuulatud muusikat, väljendab muusikaalastes vestlustes oma eelistusi ja arvamusi, kasutades õpitud sõnavara;
5. väärtustab muusikat ja muusikategevust inimese, kultuuri ja igapäevaelu rikastajana

2.4.1.2. Õppetegevuse kirjeldus arenguperioodide kaupa

Õppetegevus 1.–2. klassis

1.–2. klassi muusikaõpetuses on olulisel kohal vaba emotsionaalne eneseväljendus, rõõm muusikast. Seda arendatakse eri viisil musitseerides – lauldes, pilli mängides, muusika saatel liikudes. Ühiselt tegutsedes kujundatakse eri sotsiaalseid oskusi: üksteise kuulamine, lihtsatele küsimustele vastamine, koos musitseerimine jms. Sellel kooliastmel on muusikaõpetuses oluline roll laulumängudel. Muusikatunnis õpitud laulumänge ja liisusalme soovitatakse kasutada ka teistes ainetundides ning klassi- ja koolipidudel. Muusikatundides pööratakse tähelepanu helide, müra ja kõne eristamisele. Praktilise tegevuse käigus tekitatakse ise mitmesuguseid helisid vahendite ja/või oma häälega. Õpetaja suunamisel kuulatakse eri rütmis ja tempos muusikapalu; tutvutakse kiire ja aeglase, rõõmsa ja kurva muusikaga. Helivältusi väljendatakse koostevuses õpetajaga konkreetsete ja mõistetavate rütmisõnadega, meloodia kõrguse muutusi tähistatakse käeliigutustega. Muusikaõpetuse kaudu koordineeritakse liigutusi, arendatakse rütmitunnet, silma ja käe koostööd.

Õppetegevus 3.–5. klassis

3.–5. klassi muusikaõpetuses on olulisel kohal laulmine ning muusika rütmis liikumine (liigutused kehaga, käega, liikumine ruumis). Eesmärgiks on hoida ning suurendada huvi ja soovi muusikalistes tegevustes osaleda. Ühise musitseerimise kaudu arendatakse õpilaste rütmitunnet, silma ja käe koostööd, liigutuste koordinatsiooni; kujundatakse muusikalise eneseväljendamise julgust ja oskusi, suhtlemis- ja koostööoskusi. Laulude valikul arvestatakse õpilaste kõne mõistmise taset ning võimalikke hääldeprobleeme. Laulmisel rõhutatakse täpset ja selget diktsiooni, välditakse ülikiiret artikuleerimist vajavaid laule. Õpilased omandavad mõne pilli esmased mänguvõtted.

Õppetegevus 6.–7. klassis

6.–7. klassi õppetegevuses tuginetakse omandatud teadmistele ja oskustele. Esmane on positiivsete emotsioonide saamine muusika tegemisest või kuulamisest. Arendatakse õpilaste rütmis- ja meloodiataju, muusikalist maitset, silmaringi, esinemisjulgust, suhtlemis- ja koostööoskusi. Õpetaja suunamisel kuulatakse tundides ühiselt erineva raskuse ja keerukusega muusikat. Pööratakse tähelepanu ka rahvusmuusikale, kujundatakse hoiakut seda hoida. Arendatakse oskust väärtustada enda ja teiste loomingut, samuti kultuurisündmusi (sh virtuaalseid) ja nendel osalemist. Kujundatakse oskust väljendada oma arvamusi ja eelistusi ning sallivat suhtumist erinevustesse.

Õppetegevus 8.–9. klassis

8.–9. klassis arendatakse jätkuvalt õpilaste individuaalseid muusikalisi võimeid ja huvisid, võimaldatakse erinevaid esinemiskogemusi (laulmine ja pillimäng; esinemine solistina, ansamblis, kooris). Õpilastele tutvustatakse eri ajastute muusikat, tuntumaid heliloojaid ning dirigente Eestis. Õpitakse tundma muusika eri žanre, kirjeldama kuulatud muusikat ning väljendama oma arvamusi ja eelistusi. Arendatakse oskust väärtustada enda ja teiste loomingut, Eesti muusikapärandit ja kaasaegset muusikat. Olulisel kohal õppetegevuses on kontserdi-, teatri- ja muuseumikülastused (sh virtuaalsed).

2.4.1.3. Kooliastmete lõpuks taotlevad teadmised, oskused ja hoiakud

Õpitulemused I kooliastmes

3. klassi lõpetaja:

1. on omandanud esmased koostegemise oskused kõigis muusikalistes tegevustes;
2. tunneb rõõmu laulmisest ja pillimängust, muusikalisest liikumisest ja muusika kuulamisest;
3. on saanud esmase ühislaulmise kogemuse, kasutab saateks lihtsamaid lastepille ja kehapilli;
4. omab muusika kuulamise kogemusi, suudab väljendada oma muusikalisi elamusi;
5. rakendab omandatud muusikalisi teadmisi ja oskusi muusikalistes tegevustes.

Õpitulemused II kooliastmes

6. klassi lõpetaja:

1. tunneb rõõmu nii individuaalsetest kui ka ühistest muusikalistest tegevustest ja väärtustab musitseerimist;
2. arendab oma muusikalisi võimeid ja osaleb aktiivselt muusikalistes tegevustes – laulmises, pillimängus, omaloomingus ja muusikalises liikumises;
3. osaleb aktiivselt muusikalises loomeprotsessis, katsetab oma ideid erinevates muusikalistes tegevustes;
4. suhtub lugupidavalt enda ja kaaslaste loomingusse, põhjendab ja analüüsib oma arvamusi ja valikuid;
5. mõistab enda seotust Eesti kultuuripärandiga ja väärtustab laulu- ja tantsupeo traditsiooni;
6. märkab ja teadvustab kultuurilist mitmekesisust ja suhtub lugupidavalt erinevatesse rahvuskultuuridesse;
7. leiab muusikaalast infot erinevatest teabeallikatest, käitub ohutult virtuaalmaailmas.

Õpitulemused III kooliastmes

9. klassi lõpetaja:

1. väärtustab muusikat ja muusikalisi tegevusi oma igapäevaelu rikastajana;
2. osaleb aktiivselt musitseerimise protsessis, rakendab omandatud muusikaalaseid teadmisi ja oskusi – muusikalist kirjaoskust;

3. on tutvunud muusika erinevate stiilidega ja arutleb täiskasvanu suunamisel kuulnud muusika üle;
4. katsetab muusikalises tegevuses erinevaid ideid, hindab isikupära ja väljendusrikkust;
5. tunnetab ja rakendab liikudes muusika karakterit ja väljendusvahendeid;
6. väärtustab kodukoha ja Eesti muusikapärandit ning nüüdismuusikat;
7. tegutseb eetilisel ja ohutult nii reaalses kui ka virtuaalses kultuurikeskkonnades, suhtub kriitiliselt infotehnoloogia ja meedia loodud keskkonda.

2.4.1.4. Õpitulemused ja õppesisu klassiti

1. KLASS

Õpitulemused 1. klassis

Õpilane:

1. laulab loomuliku hääletooni ja kehahoiuga;
2. teeb vahet kõrgel ja madalal helil;
3. teeb vahet kiirel ja aeglasel muusikal;
4. eristab erinevaid hääli ja müra muusikast;
5. tunneb rütmivorme TA, TI-TI;
6. mängib õpitud rütme nii keha- kui ka rütmipillidel kaasa;
7. liigub lihtsa muusika rütmis, oskab kasutada liisusalme;
8. tunneb ära Eesti hümnit, käitub hümnit laulmise ajal õigesti, püüab kaasa laulda;
9. oskab peast mõnda õpitud lastelaulu;
10. osaleb õpitud laulumängudes, hoiab rivi ja sõõri.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Õpilased osalevad õppekäikudel muuseumisse või kontserdile, kus nad saavad tutvuda erinevate muusikažanrite ja pillidega, arendades oma kuulamisoskusi. Väljaspool klassiruumi võivad nad ka mängida muusikalisi mänge ja laulda laulumänge, et arendada rütmitunnetust ja liikumist.

Teema	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine ja pillimäng	Õppesisu: Laulmine ja hääle arendamine. Millest sünnib muusika-muusika sünnib vaikusest. Kõlava ja vaba tooni taotlemine laulmisel. Õige laululise hingamise arendamine kõlalise puhtuse, selge diktsiooni ning ilmekuse saavutamiseks. Eakohased lastelaulud, rahva- ja mängulaulud. Eesti hümn. Mäng pillidel: kaasmängud rütmipillidel.
Muusikaline liikumine, omalooming	Õppesisu: Helivältsusi väljendatakse rütmisõnadega SAMM, JOOKSEN, SE-EIS.
Muusika kuulamine.	Õppesisu: Muusika kuulamine: karakterpala ja lastelaule.

2. KLASS**Õpitulemused 2. klassis**

Õpilane:

1. teeb vahet pikal ja lühikesel helil ja reageerib nendele erinevalt;
2. väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu;
3. tunneb rütmivorme TA, TI-TI, PAUS;
4. mängib õpitud rütme tuttavate laulude saateks kaasa;
5. mängib lihtsamaid kaasmänge keha- ja rütmipillidel;
6. laulab lihtsamate regilaulude kooriosa kaasa;
7. laulab peast 3–4 lastelaulu;
8. mõtleb välja liigutusi tuttavates laulumängudes ja liisutustes;
9. tunneb Eesti hümnit, käitub hümnit laulmise ajal õigesti, püüab kaasa laulda;
10. osaleb õpitud laulumängudes.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Õpilased võivad osaleda välitegevustes, nagu loodusmatkad, kus nad õpivad märkama erinevaid helisid looduses ja seostavad need muusikaga. Väljaspool klassiruumi toimuvaid tegevusi võib korraldada ka koos kohaliku muusikakollektiiviga, kus lapsed saavad kuulata ja õppida uusi rütme ja muusikastiile.

Kogukonnapraktika: Kogukonnapraktikana võivad õpilased osaleda kooli või kogukonna muusikalistel üritustel, kus nad esinevad oma õpitud laulumängudega

Teema	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine ja pillimäng	Õppesisu: Laulmine ja hääle arendamine: kõlava ja vaba tooni taotlemine laulmisel. Meloodia: meloodia liikumise suundade jälgimine; kõrgete ja madalate helide eristamine; relatiivsete astmete SO, MI, RA tundmaõppimine. Eakohased lastelaulud, rahva- ja mängulaulud. Eesti hümn.
Muusikaline liikumine, omalooming.	Õppesisu: Muusikateadmised ja oskused: meetrum ja rütm, rõhulised ja rõhuta helid, kiire ja aeglane liikumine muusikas. 2- ja 3-osaline taktimõõt, selle viipamine. Helipikkused ja rütmivormid TA, TI-TI, SE-EIS, PAUS, rütmilised kaasmängud, improvisatsioon.
Muusika kuulamine.	Õppesisu: Lastelaulud ja instrumentaalsed karakterpalad; muusikažanrid marss, polka, valss.

3. KLASS

Õpitulemused 3. klassis

Õpilane:

1. oskab peast 3–4 lastelaulu;
2. laulab tuttavaid laule ilmekalt ja õige kehahoiuga;
3. rakendab keha-, rütmi- ja plaatpille lihtsamates ostinaatodes ja/või kaasmängudes;
4. tunneb rütmivorme TA, TI-TI, PAUS, TA-A;
5. viipab käega kaheosalist taktimõõtu;
6. eristab kurvakõlalist meloodiat rõõmsakõnalisest;
7. kirjeldab kuulatud muusikapala iseloomu (kurb/rõõmus; aeglane/kiire);
8. laulab Eesti hümnid vastavalt võimetele kaasa;
9. eristab ja iseloomustab rahvakalendri tähtpäevadega seotud traditsioone, osaleb laulmisel;
10. osaleb õpitud laulumängudes.

Õpiprojektid: Projekti raames võivad õpilased koostada oma laulumängu või rütmilise kompositsiooni, kus nad kasutavad õpitud rütmivorme ja taktimõõtu. Nad võivad esitada oma loomingut klassikaaslastele, harjutades nii muusikalist esinemist kui ka koostööd.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Õpilased võivad osaleda rahvakalendri tähtpäevadega seotud traditsioonides, näiteks kooli- või kogukonnaüritustel, kus nad laulavad vastavasisuliselt laule ning mängivad pillidel lihtsaid kaasmänge.

Teema	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine ja pillimäng	Õppesisu: Laulmine ja hääle arendamine. Hingamis-, hääldus- ning diktsiooniharjutused. Intonatsioonipuhtus. Muusikalised teadmised ja oskused. Eakohased lastelaulud, rahva- ja mängulaulud. Eesti hümn.
Muusikaline liikumine, omalooming.	Õppesisu: Taktimõõdud 2, 3, 4; uus rütmivorm TA-A. Rütmiimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele. Meloodia: relatiivsete astmete SO, MI, RA kinnistamine, JO tundmaõppimine.
Muusika kuulamine.	Õppesisu: Lastelaulud ja instrumentaalsed karakterpalad. Muusikažanrid marss, polka, valss.

4. KLASS

Õpitulemused 4. klassis

Õpilane:

1. teab peast 3–4 lastelaulu, sealhulgas vastavalt võimetele Eesti hümn;
2. laulab tuttavaid laule võimalikult selge diktsiooni, kõlava tooni ja õige kehahoiuga;
3. tunneb 3-osalist taktimõõtu ja rütmivältust TA-A-A;
4. viipab käega 3-osalist taktimõõtu;
5. mõistab terminite orkester ja orkestrijuh/ dirigent tähendust;
6. eristab vokaalmuusikat instrumentaalmuusikast;
7. on tutvunud mõne lihtsama muusikainstrumendi esmaste mänguvõtetega ja kasutab neid musitseerides.

Praktilised tööd: Õpilased valmistavad ise muusikainstrumente igapäevastest esemetest. Näiteks saavad nad teha trumme või marakasid plastpudelitest, täites need erinevate materjalidega (kivid, liiv, oad).

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: "muusikaline matk". Looduse helisid kuulamine: tuult, linnulaulu, lehtede sahinat. Õpilased saavad neid helisid telefonidega salvestada ja hiljem arutada, kuidas neid muusikas kasutada.

Teema	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine ja pillimäng	Õppesisu: Laulmine ja hääle arendamine. Hingamis-, hääldus- ning diktsiooniharjutused. Intonatsioonipuhtus. Muusikalised teadmised ja oskused. Eakohased lastelaulud, rahva- ja mängulaulud. Eesti hümn.
Muusikaline liikumine, omalooming.	Õppesisu: Laulmine käemärkide järgi ja meloodia liikumise suuna kujutamine (kätega, joonega tahvilil jne). Meetrum ja rütm: taktimõõdud 2, 3, 4; uus rütmivorm TI-RI-TI-RI. Rütmiimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele. Meloodia: kõik relatiivsed noodiastmed JO, LE, MI, NA, SO, RA, DI, JO.
Muusika kuulamine.	Õppesisu: Muusika kuulamine: lastelaulud ja instrumentaalsed karakterpalad. Muusikažanrid marss, polka, valss.

5. KLASS**Õpitulemused 5. klassis**

Õpilane:

1. laulab peast 5–6 laulu, sealhulgas Eesti hümn;
2. laulab vaba ja kõlava tooni ning selge diktsiooniga;
3. saab aru väljenditest valjult, vaikselt, valjenedes, vaibudes;
4. teeb vahet 2- ja 3-osalisel taktimõõdul;
5. iseloomustab kuulatud muusikat abivahendite toel;
6. on tutvunud eesti rahvapillide ja rahvamuusikaga;
7. on omandanud mõne lihtsama muusikainstrumendi esmased mänguvõtted ja kasutab neid musitseerides.

Praktilised tööd: Õpilased loovad oma orkestri, kasutades erinevaid lihtsaid muusikainstrumente. Nad harjutavad rütmipillide ja kehapillide saatel tuttavate laulude kaasmänge ja esinevad klassile ansamblina.

Õpiprojektid: Õpilased valivad ühe eesti rahvapilli, uurivad selle ajalugu ja mängimisvõimalusi ning teevad esitluse klassi ees. Nad tutvustavad pilli, näitavad pilte ja selgitavad, kuidas see muusikainstrument kõlab ja töötab.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Õpilased osalevad muusikamatkal kooli ümbruses, kus nad kuulavad ja salvestavad looduse helisid (nt linnulaul, tuul). Hiljem kasutavad nad salvestatud helisid loovprojektides või analüüsivad neid klassiruumis.

Kogukonnapraktika: Õpilased võtavad osa töötoast, kus rahvamuusika mängija või rahvapillimeister õpetab pille mängima. Nad õpivad uusi tehnikaid ja saavad käed külge panna erinevatele pillidele, saades vahetu kogemuse rahvamuusika maailmast.

Teema	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine ja pillimäng	Õppesisu: Laulmine ja hääle arendamine. Hingamis-, hääldus- ning diktsiooniharjutused. Intonatsioonipuhtus. Muusikalised teadmised ja oskused. Eakohased lastelaulud, rahva- ja mängulaulud. Eesti hümn. Algteadmised noodikirjast.
Muusikaline liikumine, omalooming.	Õppesisu: Meetrum ja rütm: taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4; uus rütmivorm TAI-RI. Rütmiimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele. Meloodia: relatiivsed noodiastmed JO-JO. Laulmine käemärkide ja rütmiseeritud

	astmenimede järgi. Meloodia liikumise suundade kujutamine (kätega, joonega tahvlil jne).
Muusika kuulamine.	Õppesisu: Muusika kuulamine: lastelaulud ja instrumentaalsed karakterpalad. Muusikažanrid marss, polka, valss.

6. KLASS

Õpitulemused 6. klassis

Õpilane:

1. laulab peast 5–6 laulu, sealhulgas Eesti hümn;
2. laulab vaba ja kõlava tooni ning selge diktsiooniga;
3. eristab kuulamise järgi marssi, valssi ja polkat;
4. tunneb levinumaid rahvalaule, rahvalaulu liike;
5. laulab regilaulu, teab regilaulu esitamise traditsioone;
6. tunneb eesti olulisemaid rahvapille nii välimuse kui ka kõla järgi, teab nende nimetusi;
7. teab mõningaid olulisemaid fakte eestlaste laulu- ja tantsupeost;
8. on tutvunud erinevate kooriliikidega;
9. eristab abivahenditele toetudes kõrget ja madalat mees- ja naishäält;
10. teab, mis on häälemurre, tunneb häälehoiu põhimõtteid ja rakendab neid häälemurde perioodil.

Õpiprojektid: Õpilased uurivad eesti rahvapille ning koostavad lühikese esitluse või plakati nende päritolu ja mängimise kohta. Nad tutvustavad valitud pilli klassikaaslastele ning mängivad lühikese muusikalise näidise.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Õpilased külastavad kohaliku rahvamuusika keskust või osalevad laulu- ja tantsupeo proovides, et näha, kuidas rahvamuusika ja -tants ellu ärkavad. Nad õpivad tundma laulu- ja tantsupeo traditsioone.

Teema	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine ja pillimäng	Õppesisu: Laulmine ja hääle arendamine. Hääle kõlavuse, ilmekuse ning hääle individuaalsete omaduste (tämbel, diapason) arendamine. Eesti rahvalaulud, rahvaste laulud, kaanonid. Ühehäälsed, paigutise kahehäälsusega laulud. Muusikateadmised ja oskused. Eakohased lastelaulud, rahva- ja mängulaulud. Eesti hümn.
Muusikaline liikumine, omalooming.	Õppesisu: Meetrum ja rütm: taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4; rütmivormid, eeltakt. Rütmiimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele. Meloodia: relatiivsed noodiastmed JO-JO. Duur ja moll-helilaad.
Muusika kuulamine.	Õppesisu:

	Muusika kuulamine: eesti rahvalaulud, -tantsud, -pillid. Muusika esitajad, hääleliigid, kooriliigid.
--	--

7. KLASS

Õpitulemused 7. klassis

Õpilane:

1. laulab peast 5–6 laulu, sealhulgas Eesti hümn;
2. laulab pingevalt, õige hingamise ja selge diktsiooniga;
3. on tutvunud sümfooniaorkestri erinevate pillirühmadega;
4. tunneb keel-, puhk- ja löökpille;
5. oskab kuuldeliselt eristada erinevaid instrumente;
6. on tutvunud nootide silpnimetustega ja nootide asetusega noodijoonestikul;
7. eristab kuulamise järgi duur- ja moll-helilaadi;
8. tunneb helivältusi ja rütme TA, TI-TI, TIRI-TIRI, TAI-RI, TA-A, TA-A-A, TA-A-A-A ja pause.

Õpiprojektid: Õpilased uurivad sümfooniaorkestri erinevaid pillirühmi ja koostavad grupiprojekti, kus nad tutvustavad valitud pille ja nende rolli orkestris. Projekt sisaldab esitlusi ja muusikanäiteid, mis selgitavad, kuidas iga pillirühm panustab sümfoonilisse teosesse.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Õpilased külastavad kohalikku kontserdisaali, kus nad saavad osa sümfooniaorkestri proovist või kontserdist. Nad jälgivad erinevate pillirühmade koostööd ja arutlevad kuulatud teose üle.

Kogukonnapraktika: Õpilased osalevad muusikaringis või töötoas, kus saavad katsetada erinevaid muusikainstrumente, sealhulgas keel-, puhk- ja löökpille. Nad proovivad mängida lihtsaid rütme ja meloodiaid, mida nad klassis õppinud on, ning esitavad lühikesi improvisatsioone.

Teema	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine ja pillimäng	Õppesisu: Hääle kõlavuse, ilmekuse ning hääle individuaalsete omaduste (tämb, diapasoon) arendamine. Eesti rahvalaulud, rahvaste laulud. Muusikateadmised ja oskused. Eakohased laulud, rahva- ja mängulaulud. Eesti hümn. Keel-, puhk- ja löökpill.
Muusikaline liikumine, omalooming.	Õppesisu: Meetrum ja rütm: taktimõõdud 2/4, 3/4, 4/4; rütmivormid, eeltakt. Rütmiimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele. Meloodia: relatiivsed noodiastmed jo, le, mi, na, so, ra di, jo JO- ja RA-lõpuline astmerida. TA, TI-TI, TIRI-TIRI, TAI-RI, TA-A, TA-A-A, TA-A-A-A ja pause. Duur- ja moll-helilaad, kolmkõlad.

Muusika kuulamine.	Õppesisu: Muusika kuulamine: eesti rahvalaulud (regilaul, uuem rahvalaul), -tantsud, -pillid, -laulikud. Muusika esitajad, hääleliigid, kooriliigid. Eesti tuntumad lauljad, koorid, koorijuhid.
---------------------------	--

8. KLASS

Õpitulemused 8. klassis

Õpilane:

1. laulab peast 5–6 laulu, sealhulgas Eesti hümn;
2. laulab pingevalt, õige hingamise ja selge diktsiooniga;
3. tunneb taktimõõte 2, 3, 4;
4. suudab kaasa mängida lihtsamaid rütmstruktuure;
5. oskab lahendada lihtsamaid rütmiülesandeid;
6. on tutvunud popmuusika ajaloo ja nüüdismuusikaga.

Õpiprojektid: Õpilased uurivad popmuusika ajalugu ning koostavad rühmatöö, kus tutvustavad eri ajastute popmuusika arengut ja olulisi esinejaid. Nad esitavad grupis analüüse, kus kõrvutatakse näiteks jazz- ja rockmuusika mõju popkultuurile.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Õpilased külastavad kontserdi- või teatrietendust, kus nad saavad kuulata sümfooniaorkestri või muusikali esinemist. Pärast etendust analüüsivad nad kuulatud teoseid ja arutavad nende struktuuri ning esitust.

Teema	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine ja pillimäng	Õppesisu: Laulmine ja hääle arendamine. Häälehoid häälemurde perioodil. Ühehäälsed, paigutise kahehäälsusega laulud. Eesti rahvalaulud, rahvaste laulud. Muusikateadmised ja oskused. Eakohased laulud, rahva- ja mängulaulud. Eesti hümn. Keel-, puhk- ja löökpill.
Muusikaline liikumine, omalooming.	Õppesisu: Meetrum ja rütm: taktimõõdud 2, 3, 4; rütmivormid, eeltakt. Rütmiimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele.. Rütmiülesandeid.
Muusika kuulamine.	Õppesisu: Pillid, orkestriliigid. Oper, operett, muusikal, ballett, kontsert, sümfoonia. Jazz- ja rockmuusika. Eesti levimusika (R. Valgre, U. Naissoo, A. Oit jt). Popmuusika ja nüüdismuusika.

9. KLASS

Õpitulemused 9. klassis

Õpilane:

1. laulab peast 5–6 laulu, sealhulgas Eesti hümn;
2. laulab pingevalt, õige hingamise ja selge diktsiooniga;

3. tunneb järgmisi muusikažanre: ooper, operett, muusikal, ballett, sümfoonia;
4. on tutvunud üldtuntud näidetega klassikalisest muusikast;
5. väärtustab eesti rahvamuusikat ja oskab nimetada eesti rahvapille;
6. on mängujuhiks noorematele õpilastele mängudepäeval, suudab liikumismänge juhtida.

Õpiprojektid: Õpilased uurivad Eesti rahvamuusika traditsioone ja valmistavad ette esitlusi eesti rahvapillide ning nende tähtsuse kohta.

Õppetegevus väljaspool klassiruumi: Õpilased külastavad balleti- või sümfooniakontserti, mille järel nad analüüsivad kuulatud teoseid ja nende struktuuri. Samuti arutlevad nad sümfooniaorkestri koosseisu ja esituse üle.

Teema	Õppesisu/õppetegevused
Laulmine ja pillimäng	Õppesisu: Laulmine ja hääle arendamine. Häälehoid häälemurde perioodil. Ühehäälsed, paigutise kahehäälsusega laulud. Eesti rahvalaulud, rahvaste laulud. Muusikateadmised ja oskused. Eakohased laulud, rahva- ja mängulaulud. Eesti hümn. Keel-, puhk- ja löökpill.
Muusikaline liikumine, omalooming.	Õppesisu: Meetrum ja rütm: taktimõõdud 2, 3, 4; rütmivormid, eeltakt. Rütmiimprovisatsioonid ja kaasmängud lauludele. Rütmiülesandeid.
Muusika kuulamine.	Õppesisu: Pillid, orkestriliigid. Ooper, operett, muusikal, ballett, kontsert, sümfoonia. Jazz- ja rockmuusika. Eesti levimusika (R. Valgre, U. Naissoo, A. Oit jt). Popmuusika ja nüüdismuusika.